NAGY-KANIZSA, 1896. augusztus 1-én. 31-ik szám. XXXV. évfolyam.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . 1 frt 25 kr.
Egyes szám 10 kr.

HIRDETÉSEK
5 hasábos petitsorban 7, másodszor 6, a minden további sorért 5 kr.

NYILTTÉRBEN
petit soronként 10 krért vétetnek fel. Kincstári illetékek minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi és anyagi részét illető minden közlemény Ifj. Wajdits József szerkesztő-kiadó nevére cimzetten Nagy-Kanizsára bérmentve intézendők.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek

A nagykanizsai „Ipar-Testület", „a nagy-kanizsai Takarékpénztár részvény-társaság", a „Kotori takarépénztár részvény-társaság", a „nagy-kanizsai- és galambokiönkéntes tüzoltó-egylet", a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület" a „nagy-kanizsai tanitói járáskör", a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nőegylet", „n.kanizsai izr. jótékony nőegylet", „szegények tápintézete", a „katonai hadastyán egylet" a „soproni kereskedelmi iparkamara" nagykanizsai külválasztmányának hivatalos lapja

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

Párhuzamos osztályok.

Nagy-Kanizsa, 1896 augusztus 1.

(S. A.) Régi hiba az már minálunk, hogy a természetadta körülményeket, melyek városunk fejlődését nagyban előmozdithatták volna, mindig figyelmen kivül hagytuk, hogy azon érdekeket, melyek nagy jövőt biztosithattak volna számunkra, mindig mellőztük; szomszédaink pedig idejekorán felismerve azok fontosságát, kivették kezeinkből s jól kiaknázták, mi pedig az elért eredményeket látva boszankodtunk, hogy miért cselekedtünk igy és miért nem amugy.

Vessünk még egyszer futólag egy tekintetet a fögimnázium történetének azon táblázatára, mely a tanuló ifjak hullámzását tünteti fel. Kivéve a németesités, az elnyomatás idejét és azon időket, melyekben az ifjak toll helyett kardot fogtak kezökbe, az ifjuság száma sohse volt éppen csekély. Legtöbb növendéke volt az intézetnek 1765, 1770 és 1896-ban. Ha e mellett azt olvassuk a gimnázium történetében, hogy sem Zalavármegye, sem a város a gimnáziummal nem törődik, hogy az valóságos romtelep úgy nem tévedünk, ha azt mondjuk, hogy a szülők sohasem nézték az épület siralmas állapotát vagy azt, hogy romtelep, mint a prémontreiek praelátusa mondotta, mikor 1806-ban átakarta venni a kanizsai gimnáziumot, hanem tisztán az intézet iránti bizalomból hozták ide gyermekeiket. Szükségessé vált az intézet bővitése s az intézet jelen alakja nagyon is feltünteti azon korszakokat, melyekben hozzáépitettek, hogy az ifjak, kik hajdanta a Muraközből csak úgy özönlöttek Kanizsára, mind helyet kapjanak.

Az utolsó évtizedben megint szaporodott a tanulók száma s ugy látszik évről-évre több lesz a jelentkezők száma. Vagy tán nem szaporodás az, mikor 1770. óta annyi tanulója nem volt az intézetnek, mint a jelen iskolai évben. Ebből ismét csak azon örvendetes jelenséget konstatálhatjuk, hogy sem Zala-Egerszeg, sem Keszthely közelléte nem kisebbiti s nem is kevesbitette soha az intézet növendékeinek a számát. A jelentkezők sokasága tette szükségessé a mult évben a párhuzamos I. osztályt, a városra pedig elodázhatlan kötelességgé vált az épület kibővitése és modernizálása. Kétség most már az iránt, hogy Kanizsának uj modern fögimnáziuma lesz, nem lehet. A tervek már itt vannak, csak a költségvetés hiányzik. Ha ezen legfényesebb dologra nézve a városi atyák egességre tudnak jutni, úgy az előmunkálatok megkezdhetők.

Egy kérdés azonban függőben maradt. Nem táplálunk ugyanis valami vérmes reményeket, ha jövő szeptemberben nagy konkurzusra számitunk. Ezen esbetőséggel a városnak okvetlen számolni kell, mielőtt a mélyebbreható reformokat megkezdené, pedig ugy látszik, erre az esetre nem gondolt. Legalább a programmban arra nézve, *vajjon lesz-e a jövő évben is párhuzamos első osztály*, nem találunk semmi felvilágositást, de az intézet igazgatója sem tud nekünk ilyet adni. *A párhuzamos osztály ügyében kötött szerződés egy évre szólt csupán, ugy tudjuk, hogy a város tanár dolgában sem tett lépéseket a kegyesrend kormányánál*, pedig a szülők bizton azon meggyőződésben vannak, hogy hát ha volt tavaly, csak részben most is. Semmi biztosat nem tudunk s a szülők, kik esetleg távolról jönnek, rettentően csalódhatnának. Hát az igazgató mit tegyen, ha megint százan kivánnak felvétetni az első osztályba. Elutasitja őket? Ezt megteheti, de senki sem fogja bebizonyitani, hogy ez elutasitás a szülők megnyugtatására szolgál. Hát ha bizalmukat gyengiti meg! Már elég időn át volt divatban ez elutasitási módszer, ezt többé tennünk nem lehet, becsüljük meg azt a bizalmat, melylyel a vidék több mint egy századon át Kanizsa e kulturintézetét felkereste. *Nem elég, hogy anyagi áldozatokkal járulunk a zalaegerszegi gimnázium fentartásához, hanem ily elutasitó szisztémával még növendékeket is szállitunk a szomszédba?*

Hogy a szülők már eleve tájékozva legyenek, hogy szeptemberben minden kapkodás elkerültessék, *szükséges, hogy mielőbb biztos információt nyerjünk, lesz-e a jövő tsk. évben párhuzamos osztály, hadd tudják a szülők magukat mihez tartani?*

Szinvakság.

Kelt Budapesten, 1896. julius hó 28-án.

Különös pech. Ha azt mondom, hogy gazdasági váltság van, ha ma és évekkel ezelőtt 76—79 klg. sulyu buzának legjobb esetben 5—6 frt az ára, ha a bajok, csapások a gazdák szőllőjéhez vezetnek bennünket, hol szőllők helyett sivataghoz hasonlót észlelhetünk, ha felhivjuk a gazdák figyelmét a legujabb szőnyszülöttre: a szőllőmolyra, ha Olaszország borával özönviz gyanánt akarja szomjunkat a volt badacsonyink helyett csillapitani, ha a tőnkrejutott gazda a koldustariszonyát veszi nyakába, elhagyva hazáját, kivándorol az uj világba, ahol szebb reménynyel van eltelve, s ha az én t. ellenfelem erre azt mondaná, a gazdának — magyar gazdát értsünk, — jól megyen a dolga: akkor nem maradna más hátra, mint ezt néki — kénytelenségből — elhinni. Sokan kételkedhetnek ebben. — Pedig igy van.

A gazdaközönség s iparos a tőzsde által okozott károkért — a határidőüzlet miatt — sehogy sem tud szimpatizálni. Már csak azért sem, — mert a börzianerok, magyarán merkantilisták, a nemzetek anyagi meggazdagodásának egyedüli forrását a pénzt, az aranyat és ezüstöt tekintik. Nékik mindegy bár honnét is jöjjön a pénz, őket nem „zsenirozza" semmi abban, hogy oda költözzenek, a hol legkönnyebb módon és leggyorsabban a többi osztály rovásán meggazdagodnak. Röviden szólva, a merkantilisták az agráriusok ellenfelei, mert mig előbbieket nem köti semmi a földhöz, addig utóbbiak egyedüli létfeltételük a föld. Kettő között csupán ennyi a különbség.

Schwarz Alfréd ur bizonyára irói babéraihoz, a „Zalai Közlöny" 30. számában megirt cikkelyeért. egy ujabb levelet füzött, mintha már legalább is megnyert ütközete lenne velem szemben. Ha igy volna ez, akkor tévedett.

Cikkelyem szűk keretén belül igyekszi fogok őt vastag tévedéseiből kijózanitani, feltéve, ha addig meggondolná magában tényeket elfogadni s ezek előtt meghajolni. Különben fáradságom meddő.

Mindenekelőtt kiváncsi vagyok arra, hol és mikor cáfolta meg ama állitást, hogy egyedüli a határidő üzlet forrása a bajoknak?

Hol cáfolta meg ama világosan körülirt állitásomat, miszerint a börzén „papiroson" szabatnak meg a diverz árak?

Hogy azt mondtam volna, miszerint könyvekből helyes érveket meriteni egyáltalában nem lehetne, az egyszerűen nem áll. Sch. ur is Bodóné asszony politikáját látszik követni, mert mást beszél akkor, midőn a bor árát kérik. Világosan ezeket mondtam: minden egyes érveléseimet tényekből s nem pedig könyvből meritem, oly tényekből, amelyre minden dologértő reá üti a természetesség bélyegét. — Teljesen egyet értek abban, hogy könyvből lehet helyes érveket meriteni, ami még nem következteti azt, hogy ilyetén érvek egyuttal a gyakorlati életben keresztülvihetők volnának. Ritka könyv, amelyben frazeologia hiányzik, ugyszinte hihetetlen, hogy az illető 4 irónak eszméje mögött valami idealis ne lappangna. — Hát Schmidt Ádám, midőn tiz évi tanulmányozása után megirta világra szóló művét, ama művét, mely által nevét nemzetgazdászatunk irodalmában ugyszólván halhatatlanná tette, mit gondol Sch ur, nem volna abban legalább egyetlen oly érv, eszme, mely megvalósithatlan?

Itt van mindjárt a szabad kereskedelem elve. Hol, melyik államában Európának uralkodó politika ez? Angliában. Helyes. A smitizmus hazájában még látható a világ legjelesebb nemzetgazdász eszméinek romjai. Csak a romok. Mert ott fokról fokra diadalmaskodik a hires amerikai n.-gazdász Caray-nek védvámos tana. Cobden iskola növendékeinek száma egyre fogy, annak dacára, hogy minap jubilálta 50 éves fennállását. Még nem feledtem el Salisbury nak Watfordban tartott ama általános szenzációt keltett beszédét, melyben merészen és bátran vetette oda hallgatóinak, hogy a szabad kereskedelmi politika, melyet Bright és Cobden nyomán 50 éve követ, az ország egyes részeiben jóformán kiölte a nemzet büszkeségét, a földmivest.

Hát a fisiokratizmusz micsoda. Nem-e téveszméket tanitottak ezek t. i. a fisiokraták-könyvből? És kik keltek ki jelesebben ez ellen? Nem Necker a volt francia miniszter, Turgot Quesnay sat. sat? Mindezek oda nyilatkoztak, hogy a fiziokratizmus nem egyéb, mint a nemzet és állam anyagi érdekeinek elmélete. Tessék elhinni, sok eszme hősöl papiron, könyvben, anélkül azonban, hogy ezek átplántálhatók lehetnének a gyakorlati élet talajába.

Felesleges volna Sch. urat inkonzekvenciájára figyelmeztetni, mert alig hihető, hogy cikkelyének alaposabb áttanulmányozása után erről meggyőződést ne szerzett volna.

Inkonzekvenciába esett, midőn azt mondta: „a magyar kormány tőzsdereformja — melyben, ujból megjegyzem, a határidő üzlet egyes eltiltása foglaltatik — csak előnyére válna a tőzsdének."

Tévedés utján van, ha azt hiszi, a hol szabadság van a szó szoros értelmében, kell hogy szabadság legyen ipari, kereskedelmi, gazdasági téren is." Melyik államban Európának, hiányozna a véd-

TÁRCA.

A hervadt levél.

Irta: TARJÁN BÉLA.

— „A Zalai Közlöny eredeti tárcája" —

Lombosságu hársfa alatt állott az asztal Egész éjjel zivatar volt, dühöngött a szél; s most hűvős reggel mosolygott nedves szemekkel. Üditő volt a tiszta levegő, az elmult meleg napok után s mégis más volt a táj. Oly különösen tisztult a sárga homok út, melyen ittott levelek feküdtek, melyek az éjjel hullottak le. Mintegy jele volt a tavozós nyárnak. A vadgesztenye fáról nagy levél pergett alá s a kertiasztalra esett, melynél a házasok ültek.

„Nézd csak Birike, őszellik," mondja a férj, lábujjhegyével a gesztenyelevelet érintve. „Mily gyorsan mult el a nyár."

„Csak egy gesztenyelevél," felelé az asszony. „Korán hullnak, mert az elsők is, kiket a tavasz kelt. Én még semmit sem veszek észre, mely engem az őszre emlékeztetne. Nézd csak, mily friss minden körülünk." Szép, teli arcát férje felé fordité s finom ujjaival, egy makrancoskodó hajfodrot igazitott helyre. E pillanatban egy kis, hervadt hársfa levél lebegett alá s csendes röptében az asszonyka bájos fejére esett. Ő nem érzé.

„Az istenek igazat adnak nekem," mondá a férj vidáman és felemelkedett, hogy a hársfalevelet, mint bizonyitékot levegye. Felesége csodálkozva nézett fel, midőn föléje hajolt.

Mialatt kezét a hervadt levél után nyujtá, élesebben nézett oda s a levél kiesett kezéből. Mégegyszer szegé oda tekintetét, hol a hársfalevél feküdt, azután megcsókolta ezt s tiszta homlokát. Helyére visszafülve, gondolatokba merült.

„Mi bajod Elemér," kérdé a nő, aeszonymódra nyugtalankodva, két kezével gyorsan hajához kapva. Nincs valami rendén?" „Dehogy nincsen, édesem; én csak hervadt levelet láttam fejeden," viszonzá gyengéden, — „és lecsókoltam."

Az asszonyka hitetlenül nézett szemébe s szép márványujjai még mindig tapogatták itt-ott haját.

„Egy hervadt levél?..."

„Igen, egy hervadt levél."

„Elvetted?"

„Igen, a levelet elvettem."

„S igazán nem volt más semmi?"

„Semmi, semmi, édesem!"

Mindig kutatóbban mélyedtek szemei a férfiéba, melyek vidáman és bátran akartak az ostromnak ellentállni. De lassanként tükörképét látta az átelleni szempárban, — az első rossz jel. Azután majd a jobb, majd a bal szemébe kellett néznie, — ez ingatagságnak is meg van a maga jelentősége. Majd már elmosódtak a képek szemeimben, pislogni kezdett s ekkor érezte, hogy a szemcsatát elvesztette.

„Mire való e gyerekeskedés, Bori?" akarta tréfásan mondani.

„Csak kigyók üldözik igy áldozatukat. Szépen nézhettem most ki."

„Már miért; igaz az, hogy észrevettem a hazugságot," kiáltá szenvedélyesen, kitörő haraggal. Sokszor gondolkoztam a felett, hogy a te lelkismereted nem tiszta; elrejtesz valamit előlem. Rendesen közönséges a viselkedésed, de némely pillanatban, mint most, napfényre kerül. Vétkes lelked csordultig teli; szőtlanul akartál bocsánatot kérni, a te..... a te..... judás csókjaiddal, melyek még éguek a fejemen. Itt..... itt..... el jaj.... velük!" S egész erejével dörzsölé a két csók helyét, mintha mérgesek volnának. A férj hangosan felkacagott. Mialatt hiába akarta felesége karját megfogni, mondá:

„Ugy viselkedel, mint egy kékharisnyás. Mikor leszel végre okos, gondolkodó asszony? Ne felejtsd, hogy tiz éve vagyunk házasok és én még nem szolgáltam okot, ily nevetséges vádakra. Gyere légy okos!...."

„Tán már öreg vagyok néked hogy tiz éves házasságunkra hivatkozol? Ezt jó ha tudjuk, de nem mondjuk az asszony szemébe. Már ez is mutatja, hogy megváltozott köztünk a viszony; azelőtt ilyes nem jött a nyelvedre. Ha akarod, hogy valamiképp tiszteljelek, mond meg mit tettél. Hisz kin az néked, ily bűnösen élni. Nem csókolja meg a nőt, feje bubján az, kinek lelkiismerete tiszta s tünődik maga elé, mint a bűnös. Ne hazudj s valljl, talán megbocsájthatok!

„Igazán boszantani kezdel — nincs mit megbocsátani, nem akarok bocsánatot."

„Elemér, édes Elemérem, ne beszélj igy, fáj ez nékem. Nem akarok beljebb hatolni, ha oly rossz valami, hogy lealacsonyitanád magad, ha megvallanád. Kemény az, ha az égből ily hirtelen ragadják ki az embert. Mint tiszteltelek, mint néztem reád, reád, kiről nem hittem volna, hogy, mint a többiek, megcsalod a...."

„Birike légy oly jó és...."

„..... Mily boldog voltam, mert oly férjt véltem birni, kinek ajkáról hazugság nem lebbent el, kinek lénye tiszta, mint a nap. Ily férjt imádni kell s én imádtalak, nem mondhatsz ellent. S most hazudtál ...."

„Birike ez már sok! Nem hazudtalak meg soha, esküszöm!" Az asszonyka nedves szemeit fordité feléje s majdnem könnyező hangon, mondá: „Akkor mondd meg, hogy miért csókoltál a fejemen?"

„Hagyd el nékem."

„Nem, nem, nem, tudni akarom." „S mégsem mondom meg magam. Menj be s kérdezd háromágu tükrödet. De jól ügyelj."

Birike inkább repült, mint ment, kertilakába. Feltünően sokáig időzött benne. Végre lassan, vonszolva jött a lépcsőnek lefelé. Jobb kezének ujjai között fénylett valami, mely a késő nyárban előforduló fehér fonalakhoz hasonlitott. Egy fehér hajszál! Hajlott fővel lépett férje elé, ki a hársfalevelet vette fel éppen s tette tárcájába.

„Persze rögtön kiszakitottad," gunyolódott a férj. „Gondoltam is mindjárt. Add ide, hozzáteszem ez év első hervadt leveléhez, mely a te drága fejedre hullott. Kibékültünk?

„Te jó.... jó..." zokogá az asszonyka, nyakába leborulva. „Mind a hajamat kitéphetném...."

„Csak lassan, ne mind! És csak azt mondtam, hogy őszellik — az ősz édesem, hála Istennek még távol van!"

Romok között.

— Elbeszélés. —

I.

— A „Zalai Közlöny" eredeti tárcája. —

Kedves Nagysád! Önnek ajánlom ezeket a sorokat. Önnek a ki sugalmazta. Ha véletlenségből olvasni fogja, szive megmondja Önnek, ki vagyok és miért irtam meg ezt az elbeszélést. s miért egészitettem, szineztem ki azt a bizonyos „karcolatot." Nekem ez jól esik, Önt pedig nem bánthatja. Hisz látja, van benne fictió is, de a legtöbbre elmondhatja:

„Bánatnak könyve, kár, hogy nem regény;
De nincsen benne egy szó költemény."

A valóság átfonja benne a költészetet, az igazság a fictiót. Nagyon szeretném, ha nemes szivében leszürné ezt a szeretetből és szivvérből gyurt elbeszélést, talán maradna ott belőle valami.

Lehet, hogy nagyon is igaz ez a történet, de tán mégsem olyan „fügefalevél nélküli vérité", mely után okvetlenül friss levegőt kell szivnunk, ki kell nyitanunk ablakunkat a napugárnak, hogy

vámrendszer? Mint fentebb kimutattam a szabad kereskedelmi politika csak volt, valamint hogy a laisser faire és laisser passez" elve, ennek megszüntével sem létezhetik többé.

A vámrendszer a nemzetgazdaságnak legcélszerűbb, amely mellett az őstermelés, kereskedelem és szellemerkölcsi termelés fejlődik, a fogyasztó nép pedig a legjobb s legolcsóbb termékek élvezetében részesül. Azért tiltja el egész Európa oly termékeknek külföldről való behozatalát (taliáni vámrendszer) melyek a nép érzéki, szellemerkölcsi erejének jó kifejlődését meggátolják, vagy melyek az államban minden feltétellel biró termelést fejlődésében örökre elfojtanak (iparnevelési vám.)

Mindezekután engedje meg nékem Sch. ur, hogy jóslatát a német agráristákra vonatkozólag komolyan ne vegyem. Még kevésbbé akceptálhatnám ama érveléséit, mintha a németek a határidőüzlet eltiltásával kelepcébe jutottak volna. Miért is fájna nékem a németnek feje? Annálinkább Sch. uré?

Ellenben készségesen elismerem, hogy Sch. urnak tévedései közben jól esett magát néhány nemzetgazdász köpönyegébe beburkolnia, illetőleg magát azzal vigasztalnia, hogy Hildebr. Conrád a német nemzetgazdász s mások elvei az enyimével nem azonosak. Vigasztalódjék. Smit-Ricardó-féle szabad kereskedelmi iskola s ennek alapjai, melyeket Mill rendszeresitett a Carey társaságával sem azonos. Számtalan más nemzetgazdász művei a Cohnok, Mayerek, Michaelisekkel határozottan hadilábon állanak. Az ilyetén okoskodásból, ha éppen ugy tetszik, kovácsoljon a t. cikkiró ur tőkét. Én nem!

Sajnálni kezdelek titeket, óh ti szegény tőzsdeügynökök! föleg azóta, mióta Sch. ur értetek oly annyira exponálta magát. — Ha éppen ugy tetszik, belenyugszom vádiratába foglalt ama kategóris kijelentésében, hogy én a tőzsdeviszonyokkal ismeretlen vagyok. Személyemet alá tudom rendelni mindenkor a közügynek Mondhatom, Sch. urral meg vagyok elégedve főleg midőn ama — egyelőre konzervativ, de jóllehet a jövőben liberális — tudatra ébredett, hogy mégis vannak azokon a tőzsdéken emberek, melyeknek a legnagyobb bűnük csak az volna, hogy tisztességtelenek. De erre is kitalált Sch. ur valamelyes kadenciát, még pedig kitalálta, hogy mindenütt és másfaju üzletnél is, a gazdánál, iparosnál, kereskedőnél sat sat. vannak ilyetén exisztenciák. Teljesen igaza van. Gazemberek voltak és lesznek mindig és mindenütt. Csakhogy nem egészen áll ugy a dolog mint Sch. ur mondja; mert léteztek és léteznek emberek, kik a legelső csalárdságnál a törvény szigora által büntetetnek. De viszont fognak létezni olyanok is, kik szabadon grasszálnak anélkül, hogy bűnhődnének. A törvénykijátszás művészetében halad az ész.

Kár volt a tőzsdeügynök urak érdemüket elhallgatni. S kár volt reám nézve a mult novemberi „krach"-ot felhozni. De még kárabb volt az 1873. bécsi krach-nak húrjait meg nem penditenem, igy inkább sikerrel várhatott volna Sch. urat illusióból felkelteni. Annak oka és okozatáról talán a jövőben bővebbet.

Bocsásson meg nékem végül a t. cikkiró ur, hogy a mult novemberi, vagy azelőtti árlapokat az idő rövidsége miatt nem kereshettem ki magamnak. De tegyük fel, hogy ezt megtettem. Hát hol keressem már most ama árlapokat, a melyen a közönség nagy bizalma a tőzsdéhez van és volt irányulva??

A polemiát ezzel befejezettnek nyilvánitom. Nem tudom eléggé a laikus közönséget arra az egyre figyelmeztetni: ha nem tud játszani, ne vegyen kezébe kártyát s a ki nem tud seftelni, az ne menjen a börzére!

HIRSCHL JAKAB.

Kiállitási séták.

VII.

Az erdészet mellett Frigyes főherceg pavillonja áll, ki hasonló modorban állitott ki mint József főherceg. E mellett Rossemann és Kühnermann magáncég pavillonja következik. Hordozható mezei vasutakat állitott ki.

Az utána következő csarnok különös formájával tünik ki. Tiszta fehér az egész pavillon, mint a jóféle fehér cukor; az épület csucsait pedig kék gömgyöletü virágfüzéres óriási cukorsüvegek foglalják el, a nagy kupola tetején meg diszes szobor ékeskedik. Külseje is elárulja, hogy az a csarnok a cukoriparé, melyben a bálozó kisasszony szaloncukra mellett, a gombozó gyerek krumpli cukra is látható. Van ott aztán süveg cukor, kocka cukor, porcukor befőtek számára való, s ki tudja miféle cukor. Különösen figyelemre méltó a csarnokban a különféle gyártási fázisa e cukornak A falakon körüskörül szépen megirt táblázatokban az egész cukorgyártási processus le van irva, melyből az érdeklődő megtudhatja, mint lesz a répából cukor — kiállitó gyáraink száma 18, melyek közül dominál a hatvani Deutschok 3 gyára: Hatvan, Nagy-Surány és Sárvár. Az utóbbi gyár különben remek kivitelben ott látható a kiállitáson teljes működésben, a mi igazán gyönyörü játékszer lenne, ha olyan preciz munka nem lenne.

A kis gépek zakatolva dolgoznak, a villanyos izzó lámpák vetik sugarukat és az egész nem nagyobb mint egy asztal. A pavilonban látható továbbá egy teljesen berendezett cukorgyári vegyészeti laboratorium. Amilyen édes ez a csarnok, olyan illatos a vis á visja. Ez a vegyészeté. — A sok parfüm, szappan, bajuszpedrő és mindenféle illatszer mellett hamuszir, timsó, kátrány, carbol és eszszenciák foglalnak helyet. — Iparosaink nemcsak működésük eredményét kész gyártmányokban mutatják be, hanem — igen helyesen — az előállitási módot is. Ott készitik előttünk a szappant, melyet azon melegen áruba is bocsátanak. Látjuk a gépek mintáit és rajzait, az előállitáshoz szükséges nyers terményeket, s különféle aetherikus olajakat stb., ugy hogy a szemlélő lehető hü változatos és tetszetős képet nyer az egész gyártási műveletről.

Ugyancsak itt van az irószerek kiállitása is. Irónok, tollak, tollszárak, másoló- és indigópapirok, pecsétviasz, ténta és egyéb hasonló dolgok óriási változatosságban láthatók.

A vegyészeti ipar csarnoka mellett különös formáju épület köti le figyelmünket. A tetejében 3 szélmalom kelepel, mintegy hivogatva a látogatót. Ez a malomipar csarnoka. Gyönyörü szép épület, mely 120.000 frt költséggel épült. Ezen a pavillonon igazán meglátszik, hogy a létrehozók nagy gondot forditottak rája. Az ember eljárna benne naphosszat, és mindig valami ujat találna.

Történelmi fejlődés alapján be van itt mutatva a malomipar egész lényege. Van itt ősrégi száraszmalom, hol még évekkel ezuták össze a szemet, mellette patakmalom, vizimalom, szélmalom egész a hatemeletes nagy gőzmalomig. A sokféle malom pedig mindig működik: persze gabnát nem őrölnek, csak a gépezet mozog.

De nemcsak a malmok vannak itt. Látunk szakszerűen összeállitott buzakiállitást, különféle modellok és ábrák szemléhetővé teszik a modern magyar műörlés rendszerét, s a magyar malomipar kiváló fejlettségét.

Kiegészíti az elősorolatot a malomipar összes technikai segédeszközeinek, a raktározási rendszernek, elevátoroknak, szállitási és csomagolási módoknak kiállitása. A kiállitók száma 54. Nagyobbrészt budapesti malom, de a vidék is szépen képviselve van.

A Dunántulról Győr, Körmend, Kőszeg és Sümeg állitották ki gőzmalmaik termékeit.

HAZAI HUGÓ.

Cselédeink.

A cselédügy kérdése mai nap aktuálissá lett oly annyira, hogy vele a napilapok is foglalkoznak. Ezek azonban csak a baj forrásának kutatására szoritkoznak; némelyek a cselédben, az erkölcsi nevelés fogyatékosságában keresik a visszás állapotok fokát, mások az asszony tulságos elnézését, engedékenységét okolják; sőt vannak, kik a kényelmetlen, csaknem tűrhetlen helyzet eredetét minden létséget kizáró célzással, és talán nem minden jogosultság nélkül az ur különös viselkedésére szeretnék visszavezetni, de a baj gyökeres orvoslására, a kérdés sikeres megoldására konkret javaslatot — tudtunkkal legalább — még eddig senki sem tett. — Cselédnevelő intézetek, főiskolák létesitése, hü és kitartó cselédek dijazása részint kétes eredményü homeopát gyógyszerek, részint utópiák, melyeknek valósitása messze távolban, hitt eszményképp gyanánt lebeg szemünk előtt.

Nézetünk szerint a cselédek elfajulása, hogy ne mondjuk erkorcsosodása, szoros kapcsolatban áll a szociálista tanok elterjedésével. Itt is ott is ugyanazok a kórtünetek észlelhetők, munkaiszony, kapzsiság, könnyü megélhetés után való vágyakozás, kaján irigység, a kenyérgazda, illetve a munkaadóval szemben tápláit ellenszenv, de különösen az a tudat, hogy minden visszaélést megtorlás nélkül elkövethetnek, — mindez oly elviselhetlen állapotokat teremt, melyeknek szomoru következményei rendszerint a kenyérgazdára hárul és melynek levét kizárólag az asszony issza meg.

Hozzájárul még, hogy a cselédszerzők nem ritkán egy huron pendülnek a cselédekkel, a mennyiben könnyen megfogható okokból akarva rossz cselédeket szerződtetnek, édes keveset törődvén azzal, hogy az által a szegény asszonynak tömérdek kalamitást okoznak.

Mindezen bajok csak oly módon orvosolhatók, ha minden közigazgatási hatóság saját hatáskörében külön cselédrendszabályt készittett, melyben a cselédek jogainak és kötelességének tüzetes körülirása mellett a megszegés esetére kiszabott büntetések is precize felsorolva legyenek. A rendszabály egy-egy példánya ugy a házi gazdának, mint a cselédnek volna kézbesitendő miheztartás végett, és ha a szabályzat az illető hatósági közegek által gyakorlatilag pártatlanul kezeltetik, akkor a cselédmizéria remélhetőleg rövid idő alatt magától megszünik.

Hirek.

— **Nith Norbert rendfőnök** Szent Ferenc rendjének Szent Lászlóról nevezett tartományaf. hó 29-én tartotta Nagy-Kanizsán rendi nagygyülését, melyen az összegyült házfőnökök egyhangulag Nith Norbertet, a nagykanizsai rendházfőnökét és plébánosbelyettest, közéletünknek egyik kiváló alakját, választották tartományi főnökké. A választás, melyet Rengjeo Ferenc római általános kiküldött (visitator) vezetett, bizonyára oly férfiura esett, ki ugy tehetségeinél, mint kiváló személyes tulajdonságainál, fogva nemcsak rendtársai bizalmát érdemelte meg hanem városunk nagy közönségének becsülését is megnyerte magának. Örömünkre szolgál, hogy a rendfőnök ur ezután is Nagy-Kanizsán fog székelni. A gyülés ezután a tartomány custosát választotta meg Horváth Lajos személyében, kormánytanácsossá pedig Eger Zsigmond, Varga Vid, Totta Tivadar és Vosnjak Vendel rendtagokat választotta meg. Most folyik a házak főnökeinek választása.

— **Személyi hirek.** Dr. Pachinger Alajos, fögimn. igazgató, péntek este tért vissza Budapestről, hol első szabadságidejét töltötte. — Dr. Blau Simon, gyakorló orvos, a Bécs melletti Badenbe utazott, ahol két hétig fog üdülni. — Vidor Samuné az izr. jótékony nőegylet és a kisdednevelő egyesület elnöke Marienbádban tartózkodik. — Dr Schwarz Adolf ügyvéd családjával Rohitschra utazott. Dr. Neusiedler Antal kir. törvényszéki biró családjával B. Berényben nyaral.

— **Honvédség köréből.** Ő felsége a király Klobucsár Győző ezredest a 46-ik honvéd gyalogdandár parancsnokává nevezte ki.

— **A főkapitány kinevezése.** Deák Pétert, a közösbadsereg 48 ik gyalogezredének Pozsonyban állomásozó ő hadnagyát, Jankovich gróf főispán, Nagy-Kanizsa város rendőrfőkapitányává nevezte ki és utasitotta őt, hogy esküttel végett f. é. augusztus 1 én a polgármesternél jelentkezzék. A kinevezéssel a 4 hónap óta üresedésben levő főkapitányi állás be van töltve Az interregnum alatt Farkas Ferenc alkapitány látta el a főkapitányi teendőket tőle megszokott szorgalommal és ügybuzgósággal. Ez a derék hivatalnok, aki már évek óta a legszerényebb dijazással szolgálja a rendet, ismét visszalép előbbi állásába, de remélhetőleg ugy a tanács, valamint a képviselőség nem fogja tőle megvonni azt a jutalmat, melyet az al- és főkapitányi hivatal terhes és felelősségteljes elviseléséért magának kiérdemelt. Deák Péter, az uj főkapitány egy zalamegyei nemesi család sarja. Deák Lajos zalatárnoki földbirtokos fia és Oszterhuber László, nagykanizsai járásbiró rokons. Mint hivatásbeli katona bizonyára mindazon tulajdonokkal is bir, melyek a rendőrség fejétől megkivántatnak: erélylyel, pontosság és szakismerettel. Mind halljuk, a fiatal főhadnagy, akinek ezen állás kilátásba volt helyezve, szorgalmasan bejárt a pozsonyi rendőrhivatalba, hogy a kellő gyakorlatot magának megszerezze. Mint katonának ő alkalma volt a fegyelmezés minden nemével megismerkednie; ha egyuttal alkalma is volt egy város polgári társadalmát minden megnyilatkozásában megismernie, ha sikerült neki elsajátitani azta tapintatot, mely a nagyközönséggel való érintkezésben mulhatatlan szükséges, akkor nem kételkedünk benne, hogy a főispán kinevezése teljes összhangban van Nagy-Kanizsa város polgárságának óhajaival és kivánalmaival. Üdvözöljük az uj főkapitányt.

— **Szintársulat.** Dobó Sándor, a székesfehérvár-soproni szintársulat igazgatója engedélyért folyamodott, hogy szeptember havában szintársulatával Nagy-Kanizsán előadásokat tarthasson. Mint halljuk, a főkapitányi hivatal az engedélyt megadta. Dobó szintársulata jó hirnévnek örvend. Vajjon sikerülnie fog közönségünk érdeklődését felkeltenie és azt az előadások látogatására birnia, azt megjósolni nehéz volna. Valószinü, hogy a tanév elején bevonuló deákság az előadásokat sürüen fogja látogatni. A társulat primadonnája Csongor Mariska, a népszinház volt tagja.

— **Saharai állapotok.** Az Atilla-utca egyik lakójától kaptuk e sorokat: Mostanában, mikor a hőmérő csaknem állandóan 20—25 fokon felül áll, s a tikkasztó nyári hőség megháromszorozza italszükségletünket; a mikor még a korcsmák és sörházak legrendithetlenebb törzsvendégei is nem egyszer kényteleuek méltányolni az egyébként csak mosdásra használt viznek üditő csepp jeit, ilyenkor az ivóviz kérdése — gondolják mások — talán nem is csoda, ha nálunk is aktualissá válik. Tehát nem tűzbiztonsági szempontból beszélünk, hiszen erre minden utóintézkedés nélkül olyan frappans példákat szolgáltattak csak a közelmultban is városi administrációnknak a Honvéd- és Attila-utcai tüzesetek, hogy ezen csak a minden jót igérő „reformpárt" segithetne. Én egyidőre csak egészségügyi szempontból akarom a nemes város elöljáróságа illetékes közegeinek figyelmét arra a szomoru állapotra fölhivni, aminek orvosoltatását nemcsak saját érdekünk kivánja, de ezt sürgeti közegészségügyi szempontból maga a belügyminister is. Az Attilla-utca első felében legkevesebb 40 házigazdának van egy kőös kutja — Ezen 40 házigazda legnagyobb részének nemcsak még tömegesen lakósok is vannak, hanem legtöbbnek többrendbeli szarvasmarhája és fuvarozó lovai is vannak. Nem csoda tehát, ha ennyi lakósnak ezen egy kütja annyi baj és veszély után végre majdnem teljesen fölmondta a szolgálatot. Mert, ha ad is vizet, az oly csekély és piszkos a több helyen való össze-vissza bedülés miatt, hogy nemcsak az ivóviz, hanem egyéb használandó viz szükségleteinket is kénytelenek vagyunk sokszor igen távol fekvő kutakból fedezni. Mivel a kisebbkörü utcai kutgazdaságunk ebben nem intézkedik, kérjük a nemes város illetékes közegeinek jótékony beavatkozását, mert különben kénytelenek leszünk az itteni nyomorult állapotokat magasabb helyen magasabb szempontokból szellőztetni. Dr. M. S.

— **Vásári rendtartás.** Vásári rendtartásunk legalább olyan, melyet a megye és a belügyminiszter jóváhagyott volna, mindeddig nincs. A közönség ellátása a falubeli asszonyok és a különféle közvetitők, szenzálok, csibe- és tojáskereskedők és kofák jóvoltától függ. A rendőrség a piaci életbe csak akkor avatkozik, ha valami kihágás történik, vagy ha az elárusitók a közegészségügy ellen vétetnek. Hogy főleg élemiszereket mikor szabad venni, az mindeddig szabályozva nincs. Aki előbb kel, annyat lel. Ha valahol, ugy a mi piacunkon szabad a verseny, csakhogy ennek az árát éppen a pótadót fizető közönség issza meg. Szabályrendelet kibocsátása tehát nem volna felesleges munka.

— **Kéregető tolvaj.** Libusch János kávémérő segéd, mint kéregető f. hó 27-én reggel látogatta meg Bódis napszámos lakását. Bódis már Franz Lajos malmában dolgozott, felesége és gyermekei még aludtak. A jó alkalmat felhasználta Libusch és egy 20 frt értékü órát vágott zsebre, melyet értékesitett is. A feljelentett tolvajt a rendőrség még a város területén csipte el.

— **Tartalékosok behivása.** A folyó évben megtartandó fegyvergyakorlatok a cs. és kir. 48. számu gyalogezred tartalékosai számára mindenkor Nagy-Kanizsán kezdődnek és tartoznak a már behivott tartalékosok, ezekhez következőképen bevonulni: augusztus hó 15-én (tizenöt) az első időszakra behivottak; augusztus hó 28-án (huszonnyolc) a második időszakra behivottak. A cs. és kir. 48. számu hadkiegészitő kerületi parancsnokságtól.

---

madárdalt hallgathassunk, vagy szükséges anyánkra, testvérünkre, barátunkra gondolunk, vagy valamely tisztességes emberrel kezet szoritanunk. Különben nem merném az ön „harmatlelkének" ajánlani! Hallgassa meg tehát, kérem.

*

Otthon ébredt csak föl a kis falusi házban, a hófehér párnák között, de csak egy percre. A következőben már félrebeszélt és önkivülete napokig tartott. Mikor a lázróhamok kissé szüneteltek, — előbb nem ért rá gondolkozni — kissé nyugodtabban és szinte kételkedve hajolt szegény betege fölé öreg édes anyja: „Alig hihetem, hogy ez az én Bélám!" Amint aztán elrendezte a megmaradt és láztól csomóba állt szürkülő hajfürtöket és mellén elsimitá a paplant, egy médaillon akadt a kezébe. — Halk sóhajjal kapott utánna és könnyes szemekkel fogta kezébe a dörzsöléstől fényesre koptatott arany ékszert. „Istenem, erről ismerem meg az én szegény Bélámat! Hisz ezt én adtam neki és mikor távozásakor nyakába akasztottam, még hozzá tettem: erről a kis lencséről, mely itt a füled alatt van, édes fiam, millió ember közül is megismernélek. Ime itt a kis lencse ...." Gyöngeden megcsókolta, majd kinyitotta a médaillont, mely gyönge érintésére nagy erővel pattant föl és két kép hullott ki belőle lábaihoz, mintegy könyörögve; a harmadik, mely legalul volt, bent maradt. Látszott, hogy a három képnek kicsiny volt a hely ....

Sietve szedte össze őket a jó asszony és igyekezett ujból beszoritani a médaillonba, de sehogysem tudta. Mintegy kényszeritve volt rá, hogy szemügyre vegye a kis fényképeket. Mindjárt első tekintetre szomoru ránc képződött homlokán, szemeiből könnycseppek gördültek végig jól ismert utjukon. „Szegény fiam, sóhajtott végül, most már ismerlek!"

*

Az éjjelt nyugodtan töltö a beteg. Másnap már kikivánkozott a szabadba, a kertbe, a kajszin barackfák közé és a kis kunyhóba, a hol oly sokszor leste a pókok életét.

De az orvos még szobájában marasztotta. Karszékéből nézte a szép Balatont, a leáldozó napot és keze ököntelenül a két fénykép után nyúlt.

Ősz volt, ilyenkor pedig sokkal közlékenyebb az ember. Különben is a legtisztább szeretet ragyogta körül, melynek éltető hatása alatt olyanfélét érzett, mint a napraforgó a nap melengető sugaraira, — édes kényszert, hogy kitárja keblét és elhibázott életének összes szenvedését meggyónja egyetlen bizalmasának, édes jó szülejének. — De az mindig elhallgattatta, szeliden elnémitotta.

— Ismerem, fiam. Az a két arckép, illetőleg három, mindent elmondott nekem. Az a szőke és az a barnafürtös hölgy és a szende Szűz Máriakép, mely medaillonodban legalul került, mindent elmondott nekem ...

De sokszor ugy vagyunk, hogy okvetlenül közölnünk kell valakivel titkunkat, mely ebben a lelkiállapotban elviselhetlenül nehéz. Keresünk embert, valakit kinek feltárhassuk szivünket. Béla is igy volt Ebben az érzelmü tultengésben bukkantunk egymásra.

Mikor már jobban lett, ki-kijárt az ő egykori kedves helyére a „Zöngő-oldal" mellett ki a „Harangozó-völgy"-be. Itt találkoztunk a „Délő" törében fakadó forrásnál, a sziklára nőtt hárfa alatt. Először kivánc ian néztünk egymásra, másnap már köszöntöttük egymást, harmadnap pedig, miután vizet kért tőlem kokusz dió poharamból, jó ismerősök lettünk. Faluhelyen különben könyen megy az ismerkedés. A mily távol esnek egymástól a házak, ép oly közel vannak egymáshoz a szivek.

Mindjárt első közös sétánkon ráterelte figyelmét a „Délő" közelében álló „Barátlakás" omladékaira; de azzal felelt fölhivásomra, hogy lábai és melle gyöngék már a hegymászásra.

— Különben is, tette hozzá szomoru mosolylyal, fölösleges nekem romok közé mennem. Ha romok között akarok sétálni, csak életem ösvényét kell ujra betaposnom.

És erre a szomoru gondolatra lepattant szivéről a tartózkodás zárja és elbeszélte életéből az alább következő részleteket. Most is, mikor ezeket a szomoru visszaemlékezéseket betűbarázdákba vetem, ugyanaz a lehangoló érzés tölti meg szivemet, mely mindig ellogott, ha láttam megtört alakját, szürkülő szemöldjeit, homlokán a gyér hajzatot, szemében a megtört fényt, a görnyedt, de hatalmas vállakat, a szépen ivelt haivány homlokot, mely mind azt mutatta, hogy ebben az emberben már minden rom, omladék, melyről hull a vakolat... De mintha csak azért válna le a vakolat, hogy annál jobban kikandikálhassanak ez alól a romalmaz alól hatalmas strukturájának körvonalai. Akár egy római Colosseumé!

Ha láttam őt és hallottam szavát, mindig ugy éreztem, mintha romok között sétálnék, melynek tört résein át bűvan nyög az őszi szél. ...

(Folytatása következik)

— **Figyelmeztetés.** A helyben állomásozó magy. kir. 20. honvédgyalogezred folyó évi augusztus hó 4-én és 5-én Kis-Kanizsa, Szepetnek, Bajcsa és a Principális kanális által határolt szokott területen harcszerű céllövészetet tart. Erről a közönség minden szerencsétlenség kikerülése végett oly figyelmeztetéssel értesittetik hogy a jelzett löterülettől 6000 lépésnél közelebb ne tartózkodjék és se közlekedjék. Nagy-Kanizsán, 1896. julius 30 án A rendőrkapitányság.

— **Hirdetmény.** Folyó hó 27-én Magyar-utcán végig a nagy tőzsdéig 15 frt 6 kr., illetve 3 drb 5 forintos bankjegy és 6 kröl álló összeget egy szegény cseléd leány elvesztett. Felkéretik a becsületes találó, hogy ezen összeget a rendőrkapitányságnál adja át hol részére illő jutalom biztositva van. Nagy-Kanizsán, 1896. julius hó 28-án. A rendőrkapitányság.

— **Déli vasut.** Nagyboldogasszony ünnepe alkalmával f. évi augusztus hó 14-én — a Déli vasut magyar vonalainak államasairól Bécs, Fiume, Triest és Velencébe rendkivül mérsékelt áru menettérti jegyek lesznek kiadva, melyek 14 napig érvényesek és még azon kedvezményt nyujtják, hogy visszajövet kor ezen jegyekkel az utazást kétszer tetszés szerinti állomásokon félbe lehet szakitani. Ezen jegyek kiadására és áraira nézve külön hirdetmények adattak ki, melyekben a vonatok, melyekhez ezen rendkivül mérsékelt áru jegyek érvényesek, indulási idejükkel fel vannak emlitve.

— **Egy műemlék restaurálása.** Keszthelyen nagy munka folyik: a 14. században épült gót templom restaurálása. Ezt a templomot 1380 körül a szerencsétlen véget ért István erdélyi vajda, utóbb nádor épittette a kor csucsives arkitekturájával. Ez a templom az egyedüli Keszthelyen és ezért a keszthelyi ember és a fürdővendégek mindeddig kénytelenek romok és düledező falak között imádkozni. Dunszt Ferenc dr. apáté az érdem hogy a rom helyét méltó templom váltotta föl. A restaurálást a kegyuron. Festetich Tasziló grófon kivül a hercegprimás, kinek Keszthely szülővárosa, a veszprémi püspök és nagy részben maguk a hivők segéjlyezték. A falés ablakfestményeket a hercegprimás, a régi kórust a veszprémi püspök készitteté. A restaurált templomot a hercegprimás fogja a kultuszminiszter és a veszprémi püspök jelenlétében fölszentelni augusztus végén.

— **Tanfelügyelők sajtópöre.** A „Dunántul" cimü lapban Molnár Sándor nyugalmazott kir. segéd tanfelügyelő, ismételve durva támadásokat intézett dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, zalaegerszegi kir. tanfelügyelő ellen, aki a győri sajtóbirósságnál Molnár ellen a sajtópert rászámazás miatt meginditotta.

— **Zala-Egerszeg** (Fedanyag szállitás.) Za avármegye összes törvényhatóságai 1897—1900 években szükséges fedanyag szállitásának biztositására f. é. augusztus hó 24-től f. évi augusztut hó 29-ig a vármegye összes főszolgabirói hivatalainál és f. é. augusztus hó 31-én a m. kir. államépitészeti hivatalnál Zala-Egerszegen zárt ajánlati versenytárgyalások lesznek.

— **A kaposvár fonyódi vasut** megnyilt, illetve a közforgalomnak át lett adva. Mint halljuk, az utazás elég kényelmes és a viszonyokhoz képest elég gyors. A közlekedés Kaposvárról naponta kétszer történik; reggel indul Kaposvárról 8 óra 5 perckor, délután 4 órakor.

— **A nemzetközi posta és távirda** kongresszus tagjai f. hó 12 én Kecskeméte rándultak, a hol megismerték egy igazi magyar város kulturális haladását a magyar nemzet több eredeti tulajdonságát és az Első Alföldi Cognacgyár r. t. hirneves különlegességét, a barack cognac, szesz és barack crémet. Oly dicsérőleg nyilatkoztak e kitünő italokról, hogy még a francia cognacnál is jobbnak találták és nyomban jelentékeny megrendeléseket is tettek. Brachfeld Emil és Vilmos igazgatók pedig emlékül 700 zsebüvegcsét osztottak ki a külföldi vendégek között, a kik azt nagy örömmel fogadták.

— **A homlokzat-festők** éppen ugy, mint sok más gyártmány ki van téve utánzásoknak, hamisitásoknak, aminek csakis a nagyközönség vallja kárát. Kronsteiner Károly bécsi gyáros, melynek üzlete 1860-ban alapittatott, olyan homlokzat-festék gyártmánynyal rendelkezik, mely mai napig ezen a téren a legjobbnak bizonyult. Ő volt különben az első, aki a homlokzat-festék előnyét felfa lta s e tekintetben hasznos ujitásokat tett. Igy az ő gyártmánya teljesen homokmentes, ellentáll az időjárás szeszélyeinek: esőnek szélnek s miután ez a cég az Osztrák-Magyar-Monarchia nagyobb vállalatainak, vasutainak, épitészeinek és földbirtokosoknak egyedüli szállitója, nagyon természetes, hogy egyremásra teremnek konkurensei, de rövid idő alatt versenyképtelenség hiján, csakhamar valamennyien eltünnek a nagy üzletpiacról. Kronsteiner ezen a téren ma az első Monarchiában és azért miut legszolidabb és megbizható céget ajánljuk olvasóink szives figyelmébe.

A próságok.

Ha valaki szomszédját jobban szereti, mind maga magát, akkor az bizonyosan egy csinos leány.

*

Édes anyám, mi az a klasszikus zene? Hát nem tudod? Az olyan zene, melyet szeretned kell, akár tetszik, akár nem.

*

Feleség: „Én ismerem természetedet."
Férj: „Ismerheted, mert nem egyszer tetted próbára."

*

Egy haragos menyecske be akart menni egy szerkesztő irodájába. „De mondom, figyelmezteti őt a szolga, a szerkesztő ur nem ér rá beszélni." „Nem baj csak eresszen be, ráérek én."

*

Apa: „Ki a legiustább az egész osztályban Józsi?"
Fiu: „Én nem tudom."
Apa: „Nem hiszem. Ha valamennyi ir, olvas és tanulja a leckét, kicsoda ez, a ki nem tesz semmit és nézi a többit?
Fiu: „A tanitó."

*

A képcsarnokban. — Fiu: „Papa, mit jelentenek ezek a számok minden kép alatt? Például itt, Hunyady János 153."
Atya: „Ugy hiszem, ez a telefon száma."

*

„Nemde, Nagyságod nyakán lévő broche valami drága emléket rejt magában.?"
„Igaza van, ott van egy fürt férjem hajából."
„Hiszen férje még él."
„Igen, uram, de már egészen kopasz."

(Angolból.)

Irodalom.

E rovatban megjelent irodalmi termékek kaphatók IFJ. WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Egy érdekes könyv.

„Magyarország szőlőtermelésének multja és jelene" cimmel egy érdekes diszmű hagyja el f. évi augusztus hó 31-én a sajtót. A művet Baross Károly a „Borászati Lapok" szerkesztője szerkeszti és adja ki. A magyar szőlő- és bortermelés teljes egészét emeli fel a munka, melybe legjelesebb szakiróink dolgoztak. A mű ugy van összeállitva, hogy nemcsak a szakembert, de a nagyközönséget is érdekli. A millennium alkalmából adatván ki, kiváló gondot fordit az ezredéves kiállitás megfelelő részeire. Bevezetést emlékül szenteli a király látogatásának a borkiállitásban. Külön melléklet képezi ő felsége sikerült arcképe, és egy bájos csoportban azoknak a mágnáshölgyeknek a képei, akik a királyt a kiállitás meguyitása napján fogadták. Közli annak az ezüst ivókészletnek a sikerült rajzát, amelyet a király látogatása alkalmára készitett a budapesti ipar-iskola Várady Szilárd tanár tervei szerint. Több sikerült fényképben mutatja be Rombay Dezső magyarázó szövegével a kiállitás bor- és szőlőgazdasági részét, és közli az összes kiállitók névsorát. Hercegh Mihály egyetemi tanár a „A magyar szőlőtermelés történetét" irta meg kilenc fejezetben a római hóditás előtti időktől napjainkig. Rubinek Gyula az O. M. G. E. titkárja a „Magyar szőlőtermelés statisztikáját" nyujtja, kiterjeszkedve e fontos termelési ág nemzetgazdasági jelentőségére. Szilassy Zoltán az O. M. G. E. titkárja „A gazdatársadalom működése" cimmel a gazdasági egyesületek szőlészeti és borászati szövetkezetek és társulatok szerepéről ir a szőlőművelés terén. Angyal Dezső, a budai kertészképző intézet tanára a szőlőművelés mai gyakorlatát irja le számos ábrával. Mezey Gyula magyar-óvári gazd. akadémia tanára a szőlő növényi különösen gombabetegségeit és ellenségeit irja le (liszttharmat, antraknozis, black-rot, white-rot, gyökér-penész,) szintén sok ábrával magyarázott munkálatában; mig Sajó Károly, hasonló terjedelemben ismerteti a szőlő rovarellenségeit, és a gomose bacillaire-t (a szőlő mézbetegsége,) szintén egy külön fejezetben. Szilárd Gyula a csákvári földmivesiskola segédtanára a „Peronospora viticola" a szőlők ez ujabb, Magyarországon ma már sajnos mindenütt elterjedt betegséget és az ellene való védekezést ismerteti szintén számos magyarázó rajzzal. Dr. Szilárd Ferenc köz- és váltófügyvéd „A szőlőtermelést érdeklő magyar törvényeket" magyarázza. A munka további részét egyszáz magyar szőlőtelepnek a leirása képezi. Maga ez a nagy rész felette érdekes és megbecsülhetlen munka. Magyarország legjelesebb szőlőtelepei vannak itt szakszerűen ismertetve, a telepités, a művelés részletes leirásával számos rajzzal illusztrálva. Rác Sándor magy. kir. szőlészeti felügyelő terjedelmes monografiát irt Jálics Géza szőlős-gyáli 200 holdas szőlőjéről, sok rajzban mutatva be a művelést, a használt eszközöket, az épületek, pincék, présházak terveit és költségvetését. Serfőző Géza a pestvármegyei gazd. egyl. titkára több pestvármegyei telepet ir le; mig Biró Géza a kecskeméti „Helvetia" telep igazgatója ezt a nagy vállalatot ismerteti. Az alábbi tulajdonosok szőlő-telepei vannak a munkában ismertetve:

Almási Tihamér (Kecskemét), Agárdy Jenő (Izsák), Altstock J. és fiai (Budapest), Balázsi József (Érkörtvélyes), Bory Béla (Pa.-Bánháza, Szabolcs,) Buding Károly (Nagy-Ősz) Brogli Béla (Máza), Bodrog-Szerdahelyi immunis szőlőtelep r. t., Blaske László (Győr-Szent-Iván), Bartalos Kálmán (Izsák), Bayer Henrik (Eger), Balaton-Almádi-i e. a sz.-t. Bátory Antal (Örkény), Borászati Lapok szőlőtelepe, (Pilis-Szántó), Csákvári-gesztesi urodalom, Cseh Mihály (Velence), Deutsch Sándor, Dienes Barna és Fazekas Sándor (Uj-Léta), Debreceni szőlő- és bortermelők szövetkezete, Dirhan Ede (Budapest), Erdélyi szőlőojtványtelep (Medgyes), Érmelléki első ojtványtelep (Nagy-Kágya), Filloxera ellen védekező első miskolci egyesület (Miskolc), Földváry László (D.-Haraszti), Fachleitner Mihály (Szent-Endre), Forster Géza (Concohát), Gauser János (Nagy-Csengőd), Glevitzky Sándor (Sárospatak), Hangel István (Szegszárd) Heinrich József (Királyhalmok), Horváth Ödön báró (Alvinc), Jalics Géza (Szőlős-Gyál), Karácsonyi Gyula (Kovaszinc), Kovácsy Miklós (Tasnád-Szántó). Krausz Péter (Nagy-Csengőd), Károlyi Tibor gróf (Nyirbátor), Károlyi Tibor gróf (Krauly), Karácsonyi Camilló gróf (Kamenica), Körmendy Sándor (Moór), Lindmayer Ferenc (Gyón), Liskay Lajos és tsa. Leszlényi Arthur (Győr-Szent-Iványi), Lengyel Arthur (Szolnok), Mócár Andor (K.-K.-Félegyháza). Meisels Lajos (Beregszász), Meisels Vilmos (Beregszász), Mailáth Géza gróf, Muhoray Kálmán (Jászberény), Mezey Pál (Nyirbátor), Mayer Pál (Tolna-Kéty), Migazzy (Aranyos-Maróth). Nagy Ignác (Almád), Nagyvárad szőllőszete, Oppenheim E. és H. (Nagy-Kőrös), Oppenheim Emil, Lajos és Henrik, (Izsák), Ormódi Adolf (Gyöngyös), Pestmegyei gazdasági egylet halasi telepe, Perényi József dr. (Kecskemét), Palócy Horváth István (Örkény), Pestvármegye szőlőtelepe, Rác György (Kufa), Rombay Zsigmond (Pankota), Rombay Zsigmond (Királyhalmok), Stark Adolf (Békés-Csaba), Szigeth Gábor (Paks-Csámpa), Siposs Imre (Sajgó), Szabó Lajos és tsai (Uj Léta), Szalay Bálint (Gulács), Szécsy Ferenc (Nyitra), Szily László (Gödre-Szent-Márton), Szily Pongrác (Vázsnok), Steinberger (Kalocsa). Szabó József (Kalocsa), Szarka Mihály (Nagy-Kőrös), Tschida Arthur (Paks-Gyapa), Taussig Zsigmond (Pécs), Uzovics Pál (Izsák), Wardmann V. (Gyón), Wolkenstein (B.-Keresztur), Weiss D. H. (Gyöngyös), Weiner Lipót (Budapest), Vass Imre (Sárospatak), Vékony A. (Tázlár), Zichy Rezső grófné (Tokaj), Zselénszky Róbert gróf (Uj-Arad). Végül Angyal Dezső a „Borászati Lapok" 28 éves történetét irja meg, száznál több fényképben mutatva be a lap régi és mostani munkatársait. A mű nagy quartalakban 350 rajz és fénykép illusztratióval jelen meg, és számottevő alkotás szakirodalmunkban. A „Borászati Lapok" összes előfizetői millenniumi ajándékul kapják, bolti ára 3 forint lesz. Augusztus 1-ig azonban kedvezmény kép elfogadnak reá előleges megren deléseket is. Ha a „Zalai Közlöny" bármely előfizetője 2 forintot beküld előre a „Borászati Lapok" kiadóhivatalához (Budapest, Köztelek), az a művet bérmentve fogja megküldeni.

— **„Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története"** cimü nagyszabásu illusztrált munkából most jelent meg a 61-ik füzet, melyben Graca György Dembinski megbuktatásának történetét mondja el. A kiváló munkának ez a része is olyan, mint egy hatalmas dráma, teli meglepő fordulatokkal, erővel, s szépséggel. Egyáltalában a munka megirásán terjedelme dacára nem látszik hanyatlás. Most is olyan friss, eleven szépen megirott, mint az első füzeteké.

— **Sürgős érlesités a vadászoknak.** A tulajdonképeni vadász-évad aug. 1-jével veszi kezdetét s ez alkalommal nézetünk tudatni a vadászokkal, hogy az egyetlenegy magyar politikai napilap, melynek külön „Vadászat" rovata van s melynek szerkesztőségében a hirlapi kacsák vadászatán kiviil is értenek a vadászathoz, a Porzsolt Kálmán által szerkesztett „Fővárosi Lapok", mely Szent-Hubertus hiveinek kényelmére külön vadász-előfizetést nyitott az augusztus-januári sport évadra 7 frttal s erdészeknek 6 frttal (vagy havonként 1 frt 20 krral) Ez a lap közli az összes vadászati tudnivalókat, a megüresedő vadászterületek pályázatait, a vadászatok leirását, magánosok és urodalmak főjegyzékeit, a szarvas-bögés, szalonkahurás megkezdődését az ország minden részéből vett távirati értesitések alapján, szóval nélkülözhetetlen minden igazi vadásznak, nem is szólván arról, hogy a legjobb, legérdekesebb és legfüggetlenebb lapja Magyarországnak. Az ország összes nagy irói rendes munkatársai s kormánynyal és ellenzékkel szemben egyaránt megmeri mondani az igazat, mert senkitől sem fogad el szubvenciót. Az összes lapok sablonjaitól eltérő uj szellem lengi át, az unalmas nagyképű politika számüzve van hasábjairól s ezért óriási elterjedést nyert az előkelő családok körében. Csak tessék egy levelező lapon mutatványszámot kérni („Fővárosi Lapok") kiadóhivatala Budapest, Ferenciek-tere) s nyolc napig ingyen küldi azt bárkinek.

— **„Közművelődési minisztérium."** Érdekes és nagy fontosságu kulturpolitikai mozgalom indult meg a fővárosban, melynek célja a jelenlegi „Vallás- és közoktatásügyi miniszterium" reformálása oly irányban, hogy a mint egy „közművelődési minisztérium" az iskola ügyeken kiviil magában egyesitve az összes közművelődési intézményeket a szinházaktól a közművelődési egyesületekig. Az eddigi miniszteriumban ugyanis a közoktatás és kultur ügyei fölötti nagyon is domináltak a vallás-ügyek, az egyházpolitika. Ugy akarják tehát a miniszterium hatáskörét és belső szervezetét is átalakitani, hogy egy erős és öntudatos magyar nemzeti kulturpolitika melegágya legyen a miniszterium s mint ilyen bizonyos tekintetben kiemelkedjék a pártpolitikai viharok hullámvezéréből. A „Közművelődési miniszterium" eszméjét Porzsolt Kálmán a „Dunántuli közművelődési egyesület" főtitkára vetette föl lapjában a „Fővárosi Lapok"-ban, mely a soviniszta magyar kulturpolitikának minden párttól független napi organuma. Ebből az egyetlen magyar kulturpolitikai napilapból már számos üdvös mozgalom indult ki, de egyik sem fontosabb mint a mostani, mely első sikerét már elérte, mert az erre legilletékesebb forum, a magyar tanférfiak gyülése, az „egyetemes országos tanügyi kongresszus" magáévá tette Porzsolt inditványát, melyet már most az egyes vidéki tanügyi és közművelődési egyesületek fognak tárgyalni s ezek fogják az élet számára megérlelni.

— **Rendőri Lapok.** A cim után itélve, egy száraz, unalmas szaklapot gondolna az ember, pedig valójában az élvezetes, hasznos és szórakoztató olvasmányok tárháza. A „Rendőri Lapok" minden száma tele van érdekesnél-érdekesebb bünügyi események leirásával, e mellett közöl állandóan egy érdekfeszitő bünügyi regényt és több nagyobb bünügyi elbeszélést. A lap ismerteti a gonosztevők fortélyait és fogásait és oktat az azok ellen való védekezésre. A lapot érdekes illusztrációk diszitik és minden száma egy csomó körözött gonosztevő arcképét is hozza. A lap minden előfizetője 500 korona erejéig biztositva van baleset ellen. E rövid ismertetés után melegen ajánlhatjuk a lapot minden intelligens embernek, de különösen kávéházak, vendéglők és szálloda knak, valamint kaszinók és olvasókörökneк. A „Rendőri Lapok" a magyarországi rendőrhatóságok hivatalos közlönye lévén, igen természetes, hogy minden hatóságnak és a községi és körjegyzőségeknek első sorban erkölcsi kötelessége erre előfizetni és ezzel egy ilyen fontos, közérdekü vállalat felvirágzását előmozditani. A „Rendőri Lapok" kiadóhivatala (Budapest, IV., Károly-körut 18.) szivesen küld bárkinek, teljesen díjtalanul, mutatványszámot.

Vegyesek.

— **Egy népszer.** A Moll-féle franczia borszesz és só által a betegeknek egy ép oly gyógyhatásu, mint olcsó szer nyujtatik köszvényes és csúzos bántalmaknál, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utasitással együtt 90 kr. Szétküldés naponta utánvétellel Moll. A. gyógyszerész cs. és. k. udv. szállitó által Bécs I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszertárakban határoztan Moll. A. féle készitmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláirásával.

— **Henri Nestlé-féle gyermekliszt,** mely Nestlé vegész által Veveyben 30 évvel ezelőtt találtatott föl, azóta nemcsak az egész szárazföldön, hanem a többi világrészeken is óriási elterjedésnek indult s a legelső tekintélyek és gyermekorvosok által az anyatej helyettesitőjéül ajáltatik, a gyermek tápanyagok közt ma kétségtelenül az első helyen áll. Mig a tej, hogy tartósabbá váljék, gyakran szóda, bor és szálicilsavval vegyittetik össze, mi a gyermekek organizmusára idővel legkárosabb következményeket vonja maga után, addig ez eset a Nestlé féle gyermekliszt-nél teljesen ki van zárva, a csecsemők örömest veszik magukhoz, tőle virágzók és erőteljesek, a mi fődolog, egyenletes gyors táplálékuk van, melynek készitéséhez vizben néhány percig tartó főzés elégséges, születéskor mint tejet iszák, későbbi hónapban pedig mint pépet veszik magukhoz. A Nestlé féle gyermekliszt a táplálékonyság minden sajátságával bir, s azonfelül gyártása is felette észszerű. A gyermekliszthez felhasználandó nagy mennyiségü tej naponta frissen fejve a gyárhoz tartozó tejgazdaságból állittatik elő. Miután a tej pontosan megvizsgáltatott, egy készülékbe öntetik, melyet gőzzel fütenek, a melegités azonban 40—50 foknál magasabbra nem terjed, hogy a tejnek sajátosságai változatlanul megmaradjanak. A szükséges kenyérhéj legfinomabb buzalisztből állittatik elő. Minthogy lisztnek legfinomabb részeiben csak a kenyérhéj használtatik föl, a légenygazdaság ezáltal még nagyobbodik. Ezen tejhez a légenydus vegyüléknek rendkiviili finomsága nagyban elősegiti e táplálló anyatartósságát. Ebben áll röviden a tejösszeg tétel előállitási módja, melynek tápláló voltát a laikus is könnyen láthatja. Az előállitási módja nincs homályba burkolva, a közönség elé teljes világitásban van helyezve. Végül megemlitjük, hogy mint pép egyéb kitünő tulajdonsági mellett gyermekek katarusnál, cholera nostras eseteinél mint tápszer a gyomrot izgató tej fölött nagy sikerrel alkalmazható, mely tulajdonságok a kórházi kézi könyvek által is teljes joggal előnyösen sorolhatók elő.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1896. évi május hó 1-től.

Vonatok érkezése.

Pragerhof	5 óra	33 p.	reggel gyorsv.
„	12 „	59 „	délben szemv.
„	11 „	22 „	este „
„	7 „	59 „	reggel vegyv.
„	4 „	56 „	d. u. gyorsv.
Bécs (Wien)	3 „	42 „	reggel szemv.
„ Z.-Egersz.	8 „	04 „	„ vegyv.
„	1 „	34 „	délben szemv.
„	7 „	05 „	este gyorsv.
Budapest	3 „	52 „	reggel szemv.
„	1 „	39 „	délben szemv.
„	8 „	55 „	este vegyv.
„	12 „	10 „	éjjel gyorsv.
„	11 „	45 „	délben „
Barcs	1 „	29 „	„ szemv.
„	11 „	34 „	este szemv.
„	8 „	38 „	reggel vegyv.

Vonatok indulása.

Pragerhof	4 óra	42 p.	reggel szemv.
„	2 „	35 p.	délben szemv.
„	12 „	20 „	este gyorsv.
„	7 „	28 „	„ vegyv.
„	12 „	— „	délben gyorsv.
Bécs (Wien)	8 „	55 „	reggel gyorsv
„ Z.-Egersz.	5 „	15 „	délután vegyv.
„	2 „	05 „	délben szemv.
„	12 „	45 „	éjjel „
Budapest	5 „	47 „	reggel gyorsv.
„	10 „	— „	reggel vegyv.
„	2 „	— „	délben szemv.
„	12 „	15 „	este szemv.
„	5 „	06 „	délután gy. v.
Barcs	4 „	57 „	reggel szemv.
„	2 „	25 „	délben „
„	7 „	20 „	este „

Felelős szerkesztő és kiadó
Ifj. WAJDITS JÓZSEF.

Nyilttér.*)

Selyem damasztok 65 krtól. 14 frt 65 krig méterenként valamint fekete, fehér és szines Henneberg selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos kockázott, mintázott, damaszt stb (mintegy 240 különböző minőség 2000 szín és mintázatba stb megrendelt áru postafor és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: Henneberg G. cs. és kir. udv. száll. (selyemgyára Zürichben. Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek

Vese, húgyhólyag húgydara és köszvénybántalmak ellen, továbbá a belégző és emésztő szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a
LITHION-FORRÁS
SALVATOR
sikerrel rendelve lesz.
Húgyhajtó hatásu!
Kellemes ízű! Könnyen emészthető!
Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban
A Salvator-forrás igazg. Eperjesen.

Krondorfi savanyuviz.
Stefánia trónörökösné forrás
kitünő gyógyviz,
kedvelt asztali viz.
Nagy-Kanizsán PAUK JAKAB, NÉU és KLEIN és FESSELHOFER J. urnál kapható.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Hirdetések.

PERL ARNOLD, Győr sz. kir. város törvényhatósági állatorvosának
JOCKEY FLUIDJA
Minden gazdaságban nélkülözhetetlen
Biztosan ható szer a tulerőltetett állatok izmainak folytonos jókarban tartására, valamint a kimerülés, fáradság izomcsúz, vállbénaság, idő zaki ránt ás ág, a végtagok lobos bántalmai és merevsége eseteiben. Számos köszönőirat betekintésre áll.
Főraktár Szentmihályi Gyula gyógyszertárában Győrött.
Egy üveg ára 2 kor.

4—5% mellett
rendes és rendkivüli jelzálogkölcsönöket kieszközöl, valamint a legbonyolódottabb conversiókat szintén 4—5%-kal rendezi gyorsan és discrét minden elöleg nélkül.
Herczeg Sándor,
Budapest, Gyár utca 19.

Eladó
25 drb Nagy-Kanizsai sör- és maláta-gyár részvény.
Ajánlatok e lap kiadóhivatalához adandók be.

Utas-szállitás
Stettin-Newyork
Utazási dij Mk. 120.
R. Mügge, Stettin
Unterwiek 7.

A ki egy kitünő és olcsó kerékpárt óhajt vásárolni, az saját érdekében csakis a * világhirre * szert tett

„Styria“

gyártámnyt vegye. Egyetlen belföldi készitmény sem közeliti meg ezen kerékpárokat, melyek mint tartósságra, mint könnyü járásra, a világ leghiresebb gyártmányaival is versenyeznek.

Abdul Hamid sultán ő felsége,
Albrecht Salvator főherczeg fensége,
Péter főherczeg ő fensége,
Ágost Sachsen Coburgi herczeg ő fensége,
Ernő Sachsen Coburgi herczeg ő fensége,
Pál Mecklenburg-Schwerini herczeg ő fensége,
Mehemed bey hercz. ő fensége,
Herczeg Windischgrätz Hugó ő nagyméltósága,
Herczeg Dolgorukoff ő nagyméltósága, Windischgrätz herczegnő ő nagyméltósága, valamint a legmagasabb aristokrácia, osztrák, magyar, német, olasz, orosz, görög és törökországban legnagyobb részt „Styria“ kerékpárt használ, ép úgy a a versenyzők 2/3 része, s a versenyek 3/4 részben „Styria“ kerékpárokon lesznek nyerve. Legutóbb SZOMBATHELYEN és BÉCSBEN tartott nagy versenyeken

csakis a „Styria“ kerékpárok

győztek.

Kizárólagos raktár és képviselőség
Ifj. Wajdits József-nél Nagy-Kanizsán
a hová minden megrendelés intézendő.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Eladás részletfizetésre is.
KITÜNŐ UTIGÉPEK MÁR 160 FRTÉRT KAPHATÓK.

1868-ik év óta ismert
BERGER-FÉLE ORVOSI
KÁTRÁNY-SZAPPAN
orvosi tekintélyek által ajánlva Ausztria-Magyarországban, Franczia-ország, Németország, Hollandban, Schweiczban, Rominban stb már tiz év óta fényes sikerrel használtatik.
mindennemü bőrkütéget
mint szinte az arczbőr mindenféle tisztátlanságai ellen különösen a rüh, az idült és pikkely sömör ellen a kosz, a sömör repedvény, a fej és szakál ellen, a szepiő, májfolt, ugynevezett rezes orr, a fagydag, a lábizzadás, a gyermekek valamennyi külső fejbetegségei ellen. Ezen kivül, mint a bőrt tisztító mosdószer ajánltatik.
Ára darabonként használati utasitással együtt 35 kr.
A Berger féle kátrány szappan 40% a tömény fakatrányt tartalmaz, felettébb gondosan van készitve s lényegesen különböző a minden egyéb, a kereskedésekben előforduló kátrány szappanoktól mert ezen szappan 35% glicerin anyagot tartalmaz finom illatszeres
Csalások kikerülése végett
gyógyszertárakban világosan BERGER-féle kátrány-szappan kérendő s ügyelni kell a zöld csomagolásra.
Számos okmánnyal kitüntettetett a bécsi nemzetközi kiállitáson 1883-ban.
Egyedüli helyettes a bel- és külföld részére:
G. HELL gyógy. TROPPAU hova a megbizások és tudakozódások is küldendők.
Nagy-Kanizsán Práger Béla s Belus Lajos gyógyszerésznél.

MOLL SEIDLITZ POR
Csak akkor valódiak, ha mindegyik dobos Moll A. védjegyét és aláirását tünteti fel.
A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött székrekedés, mjhbantalom, vértolmás, aranyér és a legkáros bőbbb női betegségek ellen, e jeles házszerüek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti dobozuak 1 frt o. é.
Hamisitások törvényileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ
Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel és „A. Moll“ elfiratu ónozattal van zárva. A Moll-féle franczia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapitó bedörzsölési szer köszvény, csuz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesebb népszer. — Egy ónozott eredeti üveg ára 90 krajczár.

Moll Salicyl szájvize.
(Főalkatrésze fűzolyszavas szikső.)
A mindennapi szájtisztitásnál különösen fontos bármely korú gyermekek, mint felnőttek számára; mert e szájviz a fogak további épségét biztositja s egyszersmind óvszer fogfájás ellen. — Egy Moll A. védjegyével ellátott üveg ára: 60 krajczár.

(691) Főszétküldés:
Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállitó által,
Bécs: I., Tuchlauben 9. sz.
Vidéki megrendelések aposta pos utánvét mellett teljesittetnek
A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni.
Raktár: Nagy-Kanizsán Rosenfeld Adolf és Fia.

Faj-tojás
valódi Brahma tyukoktól drbja 15 kr., fekete Hollandi nagy Tejér bübbaldaratonként 25 kr., Houdansi drbonkint 25 kr., valódi Steler tyukoktól d bonkint 10 kr., Ezüstös Padual drbonkint 30 kr., Olasz drbonkint 30 kr., törpe tyukoktól drbonkint 30 kr., Cochinchinai darabonkint 25 kr., Erdélyi mezteleu nyaknaktól drbonkint 20 kr., Do kingi drbonkint 25 kr., Yokohama drbonkint 50 kr., Emdeni óriás ludaktól darabonkint 1 frt, Pekingi réczék drbonkint 20 kr., Steleri nagy réczéktől darabonkint 20 kr.
Faj-tojást küldök tiszta fajszárnyasoktól, melyek többszór kitüntetésben részesültek, a faj tiszta és valódiságért jótállás.
Max Pauly,
Köflach (Steiermarország).

777/96/a.

Árverési hirdetés.

Kiskoru Bognár László tulajdonát képező nagykanizsai 4318. számu tjkönyvben 4777/b. hrsz. alatt felvett Sipadombi dülőben fekvő szántóföld és rétnek 1/4-ad része nyilvános árverésen 1896. évi szeptember 19-ik napján delelőtt 10 órakor Nagy Kanizsa város árvaszékének hivatalos helyiségében gyámhatósági jóváhagyás fentartása mellett eladatik.

Kikiáltási ár 33 frt 34 kr.

Az árverési feltételek az árvaszéknél megtekinthetők a hivatalos órák alatt.

Halis István,
árvaszéki biró.

Aranyérmekkel kitüntetve. Első cs. és kir. kizár. szabadalm. Aranyérmekkel kitüntetve
HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR
KRONSTEINER KAROLY WIEN, III. Hauptstrasse 120 szám, saját házában.
Főherczegi és herczegi uradalmak, cs. és kir. katonai raktárak, vasut-, ipar-, bánya és hámortársulatok, épitkezési munkálatok, vállalkozók és épitőmesterek, valamint gyártulajdonosok szállitja. — Ezen homlokzatfestékek, melyek mészben oldhatók, száraz porlott állapotban, 40 különféle szinü mintában, kilónként 16 krtól feljebb szállittatnak és a festékszinek tisztaságát illetőleg teljesen hasonló az olajmázoláshoz. — Mintalapok és használati utasitások ingyen és bérmentve küldetnek.

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1896. augusztus 8-án. 32-ik szám. XXXV. évfolyam.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . 1 frt 25 kr.
Egyes szám 10 kr.

HIRDETÉSEK
5 hasábos petitsorban 7, másodszor 6, s minden további sorert 5 kr.

NYILTTÉRBEN
petit soronként 10 krért vétetnek fel. Kincstári illeték minden egyes hirdetésert 30 kr. fizetendő

ZALAI KÖZLÖNY.

Alap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részt illető közlemények pedig a kiadó nevére cimzetten Nagy-Kanizsára bérmentve intézendők.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek

A nagykanizsai „Ipar-Testület", „a nagy-kanizsai Takarékpénztár részvény-társaság", a „Kotori takarépénztár részvény-társaság", a „nagy-kanizsai- és galambokiürítéseket tűzoltó-egylet", a „nagy-kanizsai kisdedneveló egyesület" a „nagy-kanizsai tanitói járáskör", a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nőegylet", „n.kanizsai izr. jótékony nőegylet", „szegények tápintézete", a „katonai hadastyán egylet" a „soproni kereskedelmi iparkamara" nagykanizsai külválasztmányának hivatalos lapja

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

A munkások és cselédek biztosítása.

Nagy-Kanizsa, 1896. aug 7.

(v. h) Családi életünk a cselédek, de főleg a nőcselédek szolgálatára, munkaerejére, ügyességére és hűségére utal bennünket. A cseléd ügyet mindig csak sötét oldaláról szoktuk egymásnak bemutatni, de azt nem méltatjuk, hogy a cselédnek mennyi önmegtagadásba, mennyi keresztény alázatosságába kerül, hogy gazdáját hiven szolgálja. Szegénynek, szolgának és sorsával megelégedettnek lenni, ehhez az erényességnek oly foka szükséges, melyet sajnos dolog, a proletárok nagy osztályában ma már nagyon ritkán találhatjuk. A felvilágosodás, a munkásosztály fontosságának és közösségének tudata, a vágy, a kultura jóléteményének részesévé lenni, ezek inditó okai a munkásosztály elégedetlenségének. A mi a munkásosztályról áll, áll a cselédekről is, akik folyton panaszkodnak gazdáikról és megforditva. Társadalmunk mindeddig nem mutatott a bajok, az elégedetlenség orvoslására annyi hajlandóságot, mint a mily mértékben az elégületlenség és békétlenség a tömegben nőtt.

Nem vette kellőképpen figyelembe a nép anyagi helyzetét. Minden a mi a nép érdekében történt, csak annak szellemi és erkölcsi jólétére vonatkozott. Ez a közöny azonban a nép munkás osztályait a szocializmus táborába hajtja.

A cselédek anyagi helyzetének, főleg sorsuknak baleset, rokkantság és aggkor esetére való biztosításával fogalkozik Tallián Béla, Békésmegye főispánja, aki egy ezekről szóló törvényjavaslatot dolgozott ki és azt a belügyminiszternek nyujtotta be.

Mi válik a cselédből, ha szolgálatban elvesztette egészségét, azt mutatja az a sok koldus hazánk minden községében, minden falujában. Most már miféle érzelmek támadnak a cselédben, ha előre tudja, hogy verejtékes munkájáért a megélhetés meg van csak addig, mig munkaképes. Honnan meritsen a cseléd lelkesedést feláldozó hűségre, ha tudja, hogy gazdája a vénségéről, rokkantságáról nem gondoskodik. Ha a cselédet munkaközben baleset éri, a gazda ugyan köteles őt kórházba küldeni és saját költségén ápoltatni, de meddig? Amig fen nem jár. A fenjárással megszűnik a gazda kötelezettsége a cseléd iránt.

Ezen nagy igazságtalanságnak akar véget vetni Tallián törvényjavaslata, melyet minden érző sziv örömmel fogad.

A törvényjavaslat a betegsegélyezésről, a baleset biztositásról, a rokkant és kórbiztositásról gondoskodik és a betegségi rokkant és korbiztositással járó fizetési kötelezettségeket munkás és munkaadó közt osztja meg.

A szegény munkás helyzete a biztositással mindenesetre javulni fog.

A rokkantak és aggkorosok ellátásban fognak részesülni, melyért 14—30 fillérig terjedő ellátási dijat kell fizetniök, addig, amig keresetképesek.

Cseléd és munkás többé nem fog aggodalommal nézni a rettegett vénség és munkaképtelenség elé.

Hogy ezen törvényjavaslat mikor fog törvényerőre emelkedni, azt megmondani nehéz volna. A szociális kérdés megfejtése mindeddig nálunk a csendőrség hatáskörébe tartozott. Lehet, hogy közel jövőben a törvényhozás is foglalkozni fog Tallián Béla javaslatával.

Az uj főkapitány.

Midőn a város közönsége oly nagy lelkesedéssel polgármesterré választotta Vécsey Zsigmond főkapitányt, sokan aggódtak azon, hogy e fontos hivatal minő kezekbe jut vajjon utánna. Azt mindenkinek el kell ismernie, hogy egy olyan városnak, mint Nagy-Kanizsa, főkapitányára sok és fontos feladat vár. Mert bár a közbiztonsági állapotok elég jók is, ezer meg ezer olyan ügy van, melyek elintézése erélyes és tapintatos kezekre vár. Nem soroljuk most fel ezeket, de résen leszünk, s erélyesen fogjuk szavunkat fölemelni, mihelyt azt látjuk, hogy az uj főkapitány talán tudomást sem vesz ezen dolgokról. Eddig csak megvoltunk. S a Vécsey helyét ez ideig betöltő Farkas alkapitány, ugy tapasztaltuk, mindent megtett, hogy hivatalának pontosan megfeleljen. Jó munkaerő ő, s azt hisszük, hogy az uj főkapitány sokáig fog még az ő tapasztalataira támaszkodni ügyeinek vezetésében. Mi azonban sokat várunk tőle magától. Buzgósága és a katonaságnál megszokott pontossága, fiatal ereje és izmos tehetsége, — mindez biztat bennünket, hogy benne elődjéhez méltó főkapitányt nyert városunk.

Érdekes, amit a Rendőri Lapok legutóbbi száma ir Deák Péter kineveztetéséről:

Uj rendőrkapitányok Benicky Ferenc pestmegyei főispán Emerich Lajos elhunyt váci rendőrkapitány helyébe Kálló Antal nyug. csendőrfőhadnagyot, volt szentesi alkapitányt nevezte ki, aki állását már a közel napokban el is foglalja. Nagy-Kanizsa város is uj rendőrkapitányt kapott. A zalai főispán Deák Péter 48. gyal. ezredbeli főhadnagyot nevezte ki rendőrkapitánynyá. Az utóbbi kinevezést nem hagyhatjuk szó nélkül. Nem tudjuk, hogy a főhadnagy urnak van-e jogi kvalifikációja ez álláshoz vagy sincs, nem is keressük, mert szükségesnek nem szükséges, csak azt helytelenitjük, ha egy város közbiztonsága intézményének vezetőjéül oly egyéneket neveznek ki, kinek előző rendőri szakszerű gyakorlata még nem volt. Akkora város mint Nagy-Kanizsa, kapott volna kapitányul egy már rendőri ügyekben jártas tisztviselőt is. Lám Pest vármegye főispánja már másképen gondolkozott s mi ezt tartjuk helyesnek és célra vezetőnek."

Azt hisszük, hogy mindezt csak azért irta a Rendőri Lapok, hogy irjon valamit. Ez az erőködés látszik abból is, hogy jogi kvalifikációt emleget, melyről maga is elismeri, hogy „szükségesnek nem szükséges." Ami a rendőri gyakorlatot illeti, azt majd maga a gyakorlat hozza meg. Hisz ez a legjobb mester.

Mi tehát teljes bizodalommal fordulunk az uj főkapitány felé, s üdvözöljük őt hivatalos működése megkezdésekor.

A főkapitány f. hó 4-én Vécsey Zsigmond polgármester elnöklete alatt megtartott rendkivüli városi közgyűlésen, tette le hivatalos esküjét a polgármester kezébe. Az eskütétel után a főkapitány megköszönte a szivélyes fogadást s a rövid programmbeszédben kifejtette, hogy kötelességének fogja ismerni, a város közrendje és közbiztonsága felett őrködni és vállvetve a tanácscsal hatáskörében mindent megtenni, ami a város jólétének gyarapitására irányul.

Deák Péter főkapitány hivatalát nyomban elfoglalta és a főkapitányi hivatal ügykezelésébe magát beavattatta.

Kiállitási séták.

— Saját tudósitónktól. —

VIII.

A cukoripar csarnoka mellett Orenstein és Koppel magáncég pavillonjában vasés fémáruk, hordozható mezei vasutak láthatók. Ezzel szemben Spech I. tejcsarnoka van.

Ezután jön a Ganz-gyár csarnoka. Nagyszabásu épület méltó a cég régi jó nevéhez. Bemutatta a gyár a vas- és acélöntés mindenféle nemeit. Vasuti kerekek, keresztezések acélöntvényei, ágygolyók, hidalkatrészek, gőzvasuti és villamvasuti kocsik, hengerszékek, malomgépek. turbinák, gázmotorok, gőzgépek, szivattyuk, felvonók, dinamogépek, transformátorok, ivlámpák, szóval e gyárnak mindenféle gyártmányai láthatók itt.

A Ganz gyár csarnoka után következik a gépcsarnoknak kazánháza és emelett maga a nagy gépcsarnok. — A kiállitás legnagyobb csarnoka, melynek füveghomlokzata a vasuti indóházakra emlékeztet. Az épület nagyobbrészt vasból készült; szétszedhető és e kiállitás után elviszik vidékre indóházának. — A főhajó belsejét emeletnyi magasságban vasszerkezetű karzat övezi. Fent és lent is a zakatoló, dübörgő gépek egész sorát találjuk, melyek gépiparunk nagy előrehaladottságáról tesznek tanuságot.

A fővárosi gyárak mind itt vannak, de a vidék sem maradt hátra. Megyénkből két gyár állitott ki. Az egyik Weiser J. C. gazdasági gépgyáros Kanizsáról, kinek Pesten is van raktára. — A gyár alakult 1884 ben, kiállitott különféle szab. vetőgépeket, ekéket, boronákat, rostákat, morzsolókat, répa és szecskavágókat, járgányokat, daráló és őrlő malmokat. A másik Stefanits Jenő keszthelyi gépműhely és ércöntőde. — Alapitatott 1895-ben és különféle gazgasagi gépekkel és eszközökkel vesz részt.

A sok ismert és ismeretlen nevű kiállitó között van egy, akit a közönség más oldalu működéséről ismer: Neukomm Versecről, a ki többféle gépet állitott ki, de hipnotizáló masinája nincs.

TÁRCA.

A vámosiak bárója.

Irta: VÉRTESY ARNOLD.

— „A Zalai Közlöny eredeti tárcája" —

Kis köpcös emberke volt ócska, régóta divatból kiment szabásu fekete kabátban s oly kalappal, a milyet talán huszonöt évvel ezelőtt hordtak, vagy talán soha sem hordtak. Inkább látszott valami vén csizmadiának, mint magyar mágnásnak. De a vámosiak büszkék voltak rá s ha végigment az utcán, összedugták a fejeiket s fontoskodva mondták egymásnak:

— A báró!

Mintha nem ismerte volna apraja, nagyja, az egész Vámos. De azért valahányszor meglátták az utcán, mindig igy szóltak maguk közt:

— Ugyan hová megy a báró?

Pedig azt is tudták, hogy hová megy. Évek óta tudták már, pontosan szabályosan.

Beggel kileuc órától tirig a piacon sétál s nézegeti a kövér libákat, kappanokat, csirkéket, a gyümölcsös kosarakat, melyekből oly csábitóan kandikál ki a piros cseresnye, az aranyszinű kajszin barack, a körte, az alma, aztán nagy halmokban a zöldség, kerek, kemény, ropogós káposztafejek, hatalmas kalarábék, zöldbab, mely oly puhának látszott mint a vaj.

A báró sovár pillantásokkal nézegetett végig mindent, szóba állt a kofákkal és a falusi asszonyokkal, megkérdezte, hogy adják a libát, a csirkét, a barackot, a vajat; de már tudták, hogy semmit sem vásárol, legfeljebb egy csomócska hónapos retket, a mit betakargat zsebkendőjébe, ugy teszi a kabátja hátulsó zsebébe.

Tizenegy óra felé bemegy a cukrászhoz:

— No hogy van Rapcsák? Bejöttem magához egy kicsit.

Minden nap igy megy ez s minden nap ugyanazt feleli Rapcsák cukrász. Köszöni alázan, csak megvan valahogy, ámbár az idő mulik, az ember öregszik. Hát a méltóságos ur?

— No, no, én is csak megvolnék, — felel a méltóságos ur.

Ő méltósága kérdezősködik a teinasasszonyokról s arra bejön a boltba a teinsasszonyka, kövér, már cseppett sem fiatal matrona. Legelső dolga, hogy az urát pirongatja:

— Ejnye meg sem kinálod a méltóságos báró urat?

A cukrász ugyan már kinálta, de a méltóságos báró ur semmit sem fogadott el s a teins asszonyka is hiába kinálja. Nagy erőtetésre, hogy „legalább az én kedvemért" ezt az egyet, elvesz egy darabka almás lepényt.

Nagyszerű, — dicséri az asszonynak, a ki az almás lepényeket maga készíti; — felséges. Meg kellene aranyozni érte a kezét.

De hiába kinálják, hogy hát tessék még egyet, no legalább még egyet; nagyon ritkán sikerül megetetni vele még egy másodikat.

Félórai beszélgetés után menni készül s kotorász a zsebében. Fizetni akar.

— No az volna szép. — támadnak reá a cukrász is meg a cukrászné is.

És erőnek erejével vissza kell dugnia zsebébe a pénzt.

— De akkor nem jövök többé magukhoz, — zsémbel a báró.

Másnap azonban mégis csak eljön. Harminc év óta jár már oda. Oda járt, mikor még a Rapcsák apósáé volt a bolt s oda fog járni, ha még él, mikor majd a Rapcsák fia veszi át az üzletet.

Fél tizenkettőkor a plébániára balag, a hol rendesen ott marasztják ebédre. Hiába tiltakozik, hogy nem maradhat, igazán nem maradhat. Néha próbál elszökni, de megcsipik s a plébános, a ki jókedvű, vendégeskedni szerető házigazda, kitalálta a módját, hogy kell a méltóságos bárót ott tartani. Eldugják a kalapját.

Az erőszaknak végre kénytelen engedni ő méltósága s duzzogva leül az ebédhez. De olyan szives házigazdára nem lehet sokáig haragudni s ő méltósága is kiengesztelődik.

A plébánosnak finom borai vannak s szeret kocintgatni.

— No méltóságos uram, még ebből a visontaiból. Ebből a neszmélyiből.

Ő méltósága azonban elháritja:

— Nem édes papom, köszönöm, már nem.

Nagyon mértékletes ember, keveset iszik, ámbár torkig lehetne ennie, innia, mert Vámosan mindenfelé hivogatják ebédre, vacsorára, főkép ha vendég van valamelyik háznál, a mikor nagy dicsőségére szolgál az a háziurnak meg a házasszonynak, hogy báró is ül az asztalnál.

Néha a háziasszony erővel bedug a zsebébe egy csomó szalon cukorkát vagy egy szép narancsot. Azt haza viszi a könyvkötő gyerekeinek, a kinek a házában lakik. Ha a plébános vagy Borberekyék egy pár palack finom visontait vagy neszmélyi szőlőt küldenek, avval mindig a könyvkötőnek kedveskedik. Az asszonynak virágot is hoz a Borberekyék kertjéből, a legnagyobbik fiunak pedig olvasni könyveket a kaszinóból.

Az egész háznép szereti s ki nem eresztené onnan a világért sem, ámbár minden esztendőben el akar költözködni.

— Azt a csufot már csak nem szeleksi rajtunk a méltóságos báró? — tiltakozik a könyvkötő.

Aztán a felesége kezdi rá:

— Hát itt hagyná a méltóságos ur ezeket a szegény gyerekeket a kik ugy szeretik?

A nagy kérésre a báró aztán magmarad, csak az az aggodalma, hogy nagyon fölszaporodik a házbér.

— Hát hadd szaporodjék, annál jobb, — felel a könyvkötő, a ki jómódu ember s nem szorult rá, hogy azért a két szobácskáért ott hátul az udvarban pontosan megkapja a házbért.

Ugy sem venné azt ki más. Vagy ha kivenné, ki tudja, miféle rongyos szemét nép. Mig igy az egész város tudja, hogy nála lakik a báró s becsülete van az egész városban.

Délután 5 óra felé a báró a kaszinóba megy. Akármilyen az idő, zuzmarás hideg vagy égető meleg, zivataros, szeles, esős, olyankor mindig láthatják a vámosaik, hogy igyekszik a kaszinó felé.

Ott várja egy kis társaság, a legelőkelőbbek: az alispán, a polgármester, a törvényszéki elnök. Négyesbe leülnek tarokkozni s mindig az a vége, hogy a báró nyer egy pár hatost, néha egy forintot, kettőt is.

— Bámulatos szerencséje van a méltóságos urnak, — fejezi ki nézetét a polgármester.

A törvényszéki elnök, a ki finom gavallér, ugyan azon a nézeten van. Csak az alispán bakafántoskodik. Neki az a nézete, hogy szörnyű butaul játszik a polgármester is meg a törvényszéki elnök is. Hiszen ilyen játék mellett el kell veszteni az embernek, ha a legjobb kártyát kapja is a kezébe. Az ilyen pártnerek nem érdemlenének egyebet, mint azt, hogy ágyuba töltsék őket s kilőjjék. Egyébre nem valók.

— A ki még a huszonegyeset is oly könnyen elhagyja fogni, az menjen a pokolba.

A nagy gépcsarnok átellenében a jelenkori kiállitás egyik legdiszesebb épületét találják, melyet 280.000 frt költséggel, negyedfélezer négyszögméter területen a m. kir. államvasutak igazgatósága emelt. Ez a közlekedésügyi csarnok könnyen áttekinthető beosztással és szakszerüen rendezve, itt vannak kiállitva a vasutak engedélyezésére vonatkozó okmányok, továbbá több rendbeli vasuti térkép, a magyar vasutak fejlődésének pontos feltüntetésével. Az alépitmények közül itt láthatók a föld munkák, viaduktok, alagutak fényképekben, tervrajzokban és modellokban; ugyancsak igy a felépitmények és magas épitmények is. Itt találjuk továbbá a különféle állomási felszereléseket, a gépészeti berendezéseket és a pálya fentartást. Van itt továbbá teljesen felszerelt táviró állomás, harangművek, váltó bódék és váltó tornyok. Ugyanitt van a különböző anyagok gyüjteménye is. Figyelmet érdemel a kereskedelmi, pénzügyi és egészségügyi szolgálati csoport, melyek a vasutak belső életéről szolgáltatnak bővebb adatokat. A vontatási és műhely szolgálat is kitünik a kiállitott tárgyaival. Itt vannak a műhelyi berendezések, egy teljes személy- és tehervonat, különböző kocsikerekek és szerszámok, a fémanyagokkal megejtendő próbák bemutatása és személykocsikkal tartott futási próbák. Ez a csarnok a létesitendő vasuti muzeum anyagát is magában foglalja.

A m. kir. államvasutakon kivül, a déli, az arad-csanádi, a kassa-oderbergi, és eberfurti vasutak állitottak ki. Egy marosvásárhelyi állatorvos uj találmányát mutatta be, mely vasuti sinszakadást jelző és vonatösszeütközést gátló készülék, s mely a táviratozást megetkőzben is lehetővé teszi.

Érdekes dioráma is van a pavillonban. A m. kir. államvasutak tájkép részleteit láthatni itt, Nagy-Marosnál, Pétervárdnál, Brassónál, ki van állitva a deési állomás, és a győri állomás, melynek fölalatti csarnoka egyetlen az egész or szágban.

Az egész csarnok oldalfalainál különféle mozdonyok, teher-, személy-, szalonstb. kocsik modelljei vannak elhelyezve.

A közlekedési csarnokból kilépve Lédeszi Schenk Adolf portláná cementgyáros és Kemény Verő és társa beton-épitészi pavillonja következik. Különféle cement és beton áruk vannak kiállitva rajzokkal, leirásokkal.

HÁZAI HUGÓ.

Hatvan község veszedelme.

Abból a pusztító zivatarból, mely végig szántott egész hazánkon, fájdalom, nagy mennyiség érte a mi megyénket. S a merre csak ment, veszedelmet vitt magával, mert sok ezer ember minden reménységéről, fáradozásainak minden gyümölcsét tönkre tette, semmivé változtatta. Jég verte el a vetéseket és szőlőhegyeket, villám égette fel a lakóházakat, vihar bontotta fel a tetőzeteket, vizár mosta el a szántóföldeket, őt az áradás tönkre tette, ha rövid időre is, gyógyitó fürdőnket, Hévizt. Csapás csapás után következett s pusztulás terült el a virágzó és gyümölcsczel kecsegtető vidékeken. Valóban Isten csodája, hogy mind e veszedelem közepett a mi vidékünk csak keveset szenvedett.

Legtöbb kárt szenvedett talán Sümeg, hol a szőlőket tette tönkre a jég, de érzékeny csapás sujtotta julius 29-én és augusztus 1-én mind e vidékeket. A jégvihar ugyanis elpusztitotta: Zala-Lövő, Zala-Mindszent, Salomvár, Keménfa, Budafa, Cséb, Boncodföld Zéli-puszta, Arkóháza, Karos, Ozmán- és Egyházas-Bükk, Bőrönd, Szent-György, Felső-Bagod, Alsó-Csöde, Cserhegy, Nagyhegy, Bagonya, Barabás, Szent-András, Cupp, Baksa, Győrfa, Kerkálócfa, Pórszombat, Puszta Kormadombja, Nova, Csonkahegyhát, Mikefa, Milej, Náprádfa, Gutorföld, Perlak, Kapolcs, Vindornyalak, Zalaszántó, Hidegkuti-puszta, Vindornyafok, Karmacs, Rác, Dobrahegy, Boldogfa, Minsofa, Nagy-Kutas, Bekehára, Andráshida, Apátfa, Kustány, Nagy-Görbő, Tekenye, Erenye, Türje, Ohid, Z.-Mihályfa, Z.-Gógánfa, Buzsi, Keszthely, vidéket. A sümegi hegyekben a szőlőtermést tette teljesen tönkre a jégverés.

Sokat szenvedett Hévviz, hol a fürdőben tett nagy károkat a vizáradás. Keszthelyen gróf Festetich Tasziló gyönyörű kastélya tetejének egy részét lekapta a vihar, a viz sodra pedig a park keritésének nagy részét magával vitte. A kár mintegy 150 ezer forintra tehető. Pákán több gazda épülete, többek közt Dancsecz plébános gabona és takarmány készlete és a gróf Eszterházy-féle uradalom gazdasági épületeinek nagy része lett a vihar áldozatává.

Komolyabb volt már a fele em czitörtökön. Ez nap reggel 7 óra tájon ugyanis nehéz ólomszürke fellegek kergették egymást, de azért a nap elég melegen telt el. Hanem 5 óra tájban délután ismét tornyosultak a fellegek és egyszerre dió nagyságu jég kezdett esni. Borzasztó volt e 10 percnyi jégeső, mert mindenki a hegyekre gondolt, nogy ott nem vonul e keresztül. Szerencsénkre azonban megkimélte szőlőhegyeinket, s csak a város területén okozott jelentéktelenebb károkat. A rá következő csendes eső pedig valóságos áldás volt. Fél 8 óra tájban borzalmasan nagyszerű égi tüzijáték kezdődött: csaknem folytonosan villámlott körüskörül és lassu dörgés kisérte a szemkáprázató kivilágitást. Közbe meg meg megeredt az eső, néha csöndesen, néha felhőszakadás módjára. Ez a felséges égiháboru körülbelül éjfélig tartott.

Éjjel 11 óra tájban azonban Bagolyán pusztitott a jég, mely látóhegyi szőlleinkben is károkat okozott.

Nagy erővel dühöngött a zivatar Gelsén és környékén is. A gelsei pályaudvar épületeinek összes ablakait a jégeső eltörte és a faluban is több helyen nagy kárt tett.

Pihenő Thália.

— Csevegés. —

Idestova hat hete, hogy Nagy Kanizsán megzörultak az ideiglenes szinház ajtói „Honty házával" mint rendesen üres ház előtt.

A vidám muzsafiak és lányok ki vidáman, ki búsan utnak eredt két hosszu hónapi pihenőre „szünidőre," mint mondani szoktuk. — Szomoru kilátások a jövő elé.

Jól, rosszul, de meg kell élni, mert a szerződést be kell tartani és az előleget bár hátralékosan, de vissza kell fizetni. A haute créme az csak megél valahogy, hanem az istenadta nép hova és merre. Ki a világba!!

A Balaton tava egyrészétől be lett népesitve — elfoglalva az előbbkelők által. Első sorban Somogyi Károly szinigazgató foglalta el állását Balaton Füreden, a rezidenciát, mint vállalkozó igazgató maga köré gyüjte egy sereg hangya szorgalmu pépet, meghóditandó velők egy fél világot. — Adja az ég!! — Igaza van, minek is küzdjön a világon olyanokkal, kik nincsenek hivatva erre a világra, — a ki nem tud — vagy nem akar megélni, az haljon meg. Ez a világ rendje

Tehát ő boldog és megelégedett — nincs semmi gondja, rendben van a szénája — bár Nagy Kanizsán egy kicsit bele ütött a menkő, de hiába, ő, ki heveri s a többi a Bogárék dolga. — Helyesen van, nem irigylem a helyzetét, de az is igaz, hogy ő sem irigyelheti az enyimet. Az Isten éltesse sokáig — édes mindnyájunk örömére.

Mint fő minden egyéb, ott van a fő-fő titkár ur is, a Miki gróf s most már ott terpeszkedik ő is a Balaton hűs hullámai közt karöltve kedves és felejthetetlen kebel barátjával a Sanyi báróval, ki bár polgári származásu lény, de annyira éc annyiszor dörgölőzött a magasabb származásokhoz, hogy lassanlassan báró lett belőle balkézről, — bárcsak ő is olyan csőcselék tulajdon képen, mint jó magam is. Az is igaz zárjelközt legyen mondva, neki sem sokat fog használni a mosdás, mert hiába, mindig fekete marad bizony ékelme.

Ezeknek a holdja a Laci gentry, ez már született gentry, még a Balaton, vize sem tudja lemosni róla ezt a keresztvizet. Ő a hold, mert ilyen magas és elsőrendű bolygóknak illő, hogy holdjuk is legyen. Vigan élaek kis körükben, van mit apritani a tejbe, a többi pedig sifli. Mit nekik Hekuba, tartson a szünet száz hónapig kibirják és szánakozással néznek le ránk ők a szellemorszag büszke részesei (értsd pénz) ránk boldogtalan halandókra: különben igaz és „minek is van szegény ember a világon?! Minek?!!.... megfejtem: hogy a gazdagok ne dolgozzanak! Ez ugyan olyan anarhista paragrafus, de hát tudtommal a „Zalai Közlöny" sokkal szelidebb természetű mint közlöny, sem hogy ezt nagy dobra ütné. Különben jó magam is békés természetű ember vagyok, nem sokat törődöm a világgal, annál is inkább, mert az sem törődik én velem. — S én itt teljesen nyugodt vagyok, hála Istennek, ha Abaziában három dobásra le ütöm az én kilencemet.

Holmi geografia tévedések okáért bátor vagyok megjegyezni „hogy a fönt emlitett Abázia" itt van Kaposvárott egyik a legbarátságosabb nyári mulató helyeknek, a hol az ember nemcsak jó bort, de még jó szót is kap a kedves és népszerű vendéglőstől Tiringer János bácsitól — s hogy ne haragudjak, senki sem tud olyan jó izüen nevetni — „ha valami jót anzagolunk, mint Tiringerné asszony, a mindüyájunk által annyira tisztelt vendéglősné.

Kissé ugyan eltértem a tárgytól, de hiába, ezzel tartoztam az egészségemnek. Fogadom, meg sem ismernének benünket nagykanizsai kedves ismerőseink itt Kaposvárt.

Mi, kik ide rekedtünk, tekintve a körülményeket, elég jól érezzük magunkat. Bár a mi itt e nk olyan számüzetés féle volt s mi is bátran elmondhatjuk Vörösmartyval. „A nagy világon e kivül nincsen számadra hely!" — És ez nagy igazság s mert hozzá Vörösmarty mondja s a zsebünk is bizonyitja, azt mondjuk Jókaival (bátor leszek többesben alkalmazni) hadd legyünk hát mi is ilyen szegény emberek.

Szerintem a szegénység nem szégyen — s nekem jól esik az a darab száraz kenyér, a mit két kezem munkájával szerzek — s olyan kalappal köszönök, a milyen van, de azért a má-ét nem kérem kölcsön — s nem dicsekszem holmi pávatollakkal, megmaradok annak, a mi vagyok: „szegény ember!.... különben innen tul egy lesz a fizetés. Éppen ugy porrá lesz sz is, ki fácán pecsenyével rontotta el gyomrát, mint az ki szalonnából lakott jól.

Éljen az egyenlőség!!

No lám, már megint elfog az anarchizmus!! Kedves szerkesztő ur kegyelem, gratia! Ne hogy elárulja a mi felséges népünknek — mert az halálra üldöz engem. Mert hiába, ez a szinész népség szeret az igazságban utazni, — de fájdalom nem szereti, ha az igazságot feltalálják. — Megeszi a töltött káposztát, de már az igazság megfekszi a gyomrát. Bocsánat egyelőre bátor leszek befejezni a csevegést mert nagyon rapszodikus kezdek lenni — majd folytatni fogom legközelebb, ha nem leszek alkalmatlan, teszem tisztelotemet S ugy néha-néha el-elmondok egyet-mást, bár burkoltan, de azért megfognak érteni — s ez nekem nagy örömemre fog szolgálni annál is inkább, mert szeretem, ha ismerjük egymást. Én azon leszek, hogy megismertessem a mi népünket — kik közül mindenik bir annyi extra vaganciával, hogy beillene akármelyik hercegnek vagy grófnak, ha volna uradalma hozzá, — de fájdalom, ez csak a holdban van és mi csak olyan holdbeli emberek vagyunk, vagy jobban mondva „holdkórosok!" Viszontlátásra!! — nem sokára.

VÉGH ISTVÁN.

Tudnivalók.

— **Hirdetmény.** A m. kir. államvasutak Budapest balpárti üzletvezetősége f. é. 19,759/I. sz. a. pályázatot hirdet a vonalai részére 1897. és esetleg 1898. és 1899. évekre szükséges pályafenntartási faanyagok szállitására. A részletes pályázati feltételek alapján szerkesztendő ajánlatok f. é. augusztus 18. déli 12 óráig nyujtandók be az üzletvezetőség általános osztályánál (Budapest, Teréz-körut 62. sz. I em.) a bánatpénz pedig (5%) készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban f. é. augusztus 17. déli 12 óráig teendő le az üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál. A szükséglendő faanyagok méretei részletjegyzékben vannak felporolva, mely ugy mint az ajánlati minta és a pályázati feltételek alulirott kamaránál kaphatók. Az általános és különleges szállitási feltételek csakis készpénz ellenében a m. kir. államvasutak nyomtatvány tárától (Budapest. Andrássy ut 73 sz.) 25 kr. illetve 15 krnyi áron szerezhetők meg. Sopron, 1896. évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A m. kir. államvasutak igazgatósága f. évi 92282/A. V. sz. a. pályázatot hirdet a f. é. eladásra kerülő ócska sinkészleteinek értékesitése céljából és pedig mintegy 500 tonna különféle acélsinre, 2200 tonna belföldi és 3000 tonna külföldi ócska vassinekre. Az ajánlattevők az 50 kr. bélyeggel ellátott és lepecsételt irásbeli ajánlatukat „Ajánlat ócska sinek megvételére 92282/96. számhoz" külfelirattal f. 1896. évi augusztus hó 18-ának déli 12 óráig a fenti vasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályához (Budapest, Andrássy-ut 73 sz. II. em.) nyujthatják be. A részletes feltételek az alulirott kamara hivatali helyiségében a hivatalos órákban betekinthetők. Sopron, 1896. évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** Értesitjük az érdeklődőket, hogy a bajorországi München városában 1898. évben a mücheni általános iparegylet által „nemzetközi erő- és munkaképek kiállitása" fog rendeztetni. Az erre vonatkozó tervezett és egyéb határozmányok az alulirott kamara hivatali helyiségében a hivatalos órák alatt betekinthetők. Sopron, 1896 évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hirek.

— **A király megyénkben.** Már közöltük lapunkban, hogy az őszi hadgyakorlatok ez évben megyénkben Csáktornya körül, tartatnak meg. Ezeken Ő Felsége apostoli királyunk is jelen lesz. Az eddigi megállapodás szerint Ő Felsége szept. 19 én érkezik Csáktornyára, a városon átkocsikázva, Festetich Jenő gróf kastélyába száll, a hol egész ittléte alatt lakni fog. A kastélyt e célból már teljesen ujból berendezték s a kényelem minden kellékével ellátták. Ő felségén kivül csak br Beck, a tábor kar főnöke fog a kastélyban lakni. — A királylyal együtt a mostani trónörökös jelölt, Ottó kir. herceg, továbbá Rajner kir. herceg és talán még több kir. herceg is lejön Csáktornyára. Mig Ő Felsége Zala Ujváron fog lakni, addig a fent emlitett kir. hercegek valószinüleg Csáktornyán lesznek elszállásolva. Maga az udvari tisztség legnagyobb része is ott fog lakni, különösen az óvárban, melynek berendezésére 21 vaggon butort küldenek le Bécsből. Csáktornyán lesznek elszállásolva az ezen alkalomra lejövő notabilitások is, ugy

---

De a törvényszéki elnök s a polgármester tovább is csak ugy játszanak, azzal a gyöngéd diskrét kimélettel s hagyják nyerni ő méltóságát.

Abból a néhány hatosból olykor-olykor elkölt ő méltósága kettőt, hármat, ha nincs meghiva sehová vacsorára, a mi ritkaság. Többet azonban nem költ; egy kis pörkölt vagy egy pár tormás virsli és egy pohár sör teljesen elég.

Kináljatják ugyan Bárdosy, Kékedy, Grosz a szájas ügyvédek, akik ott vacsorálnak a sörcsarnokban:

— Ide tessék telepedni közénk.

S hozatuának neki vacsorát, bort, fizetni akarnának érte; de a báró következetesen visszautasit minden efféle bizalmaskodást

Otthon berakja a pénzt egy skatulyába, — melyben hajdan valamikor huszonöt évvel ezelőtt cukrozott gyümölcs volt — egy kucséber kosarában.

S eszébe jut az az az este, mikor egy majálison egy szép fiatal leányonyal együtt fogyasztották el annak a skatulyának a tartalmát, nagy nevetés és sugdosás közt, megfelezve, egy darabot vett a leány magának, egyet a fiatal ember szájába dugott.

Mert akkor még karcsu ifju volt ő méltósága, nem ilyen megöregült, elhizott vén ember. Rég elmult idő, melyből csak ez az üres skatulya maradt emlékül, a miben most a pénzecskéjét tartogatja.

Hej, ha akkor akarta volna, csak egy szót kellett volna szólnia s az a szép nagy emeletes ház a piacon meg a többi hozzá való vagyon most Borbereky Imre helyett az övé lehetne. Most nem kucorogna itt ebben a kis udvari szobában, hanem abban a fényes lakásban ülhetne, saját fogatán kocsikázhatna s a helyett, hogy Borbereky Imre hivja meg őt ebédre, ő hihatná meg Borberekyt.

De egy vasárus leányát csak nem vehette el. Azt nem tehette.

Tudja, hogy vannak mágnások, a kik megcselekszenek effélét, de ő tisztán megőrizte családjának nevét, tisztán, folt nélkül

Romok között.

— Elbeszélés. —

II.

— A „Zalai Közlöny eredeti tárcája. —

Kitűnő deák volt. A halvány kis fiut mindenki szerette, tanárai, társai egyaránt. A gimnázium elvégzése után Pestre került, a kis, csöndes vidéki városba, a főváros viharos forgatagába. Tehetségeért és szelid modoráért bálványozták egyetemi tanárai és barátai is, hiszen a megtestesült szorgalom, jóság és ártatlanság volt. Médailloja megmentette. Ezt és egy bucsucsókot vitt magával a szülői házból. Ez a talizmánja őrizte meg szive tisztaságát.

Egy zord téli estén azonban, mikor tanitásból ment hazafelé, váratlan dolog történt vele: egy szegény leány állt utjába, kiben első tekintetre megismerte a bukott leányt. Halvány, soványt, de feltűnően szép arcán két szomoru szem világitott, mint gyönge fényű mécses.

Rubája elárulta a tetzeni vágyást, de nagyon vékony volt ugy, hogy gyöngéd tagjai dideregtek a dermesztő hidegben.

Kezeit kérőleg emelte föl a fiatal ember felé és vacogó fogai közöl ilyen szó futott ki: „Segitsen meg, uram, mert elpusztulok ebben a kietlen, zord, éjszakában!"

A tiszta fiatalember első percben önkénytelenül visszatántorodott ezen romhalmaz láttára, de a következő pillanatban már megesett a szive rajta.

Szépen megösztotta vele mindenét, szegényes lakását és élelmét. Gyöngéden bánt a szegény leánynyal, mert tartott az orosz közmondással: „Vigyázz a kutra, hiszen lehet, hogy neked is innod kell belőle."

A mindennapi érintkezés alkalmával mindig több és több báj feslett ki a bukott leány arcán. Vonásai lassankint visszanyerik rég. nyugodt formáikat és kicsinyenként kibontotta lelkének megmentett szárnyait, nőiességének megmaradt kellemeit.

Kezdettől fogva szerette a szép fiatal embert. Hiszen a hála unokatestvére a szerelemnek! Hosszasan elnézte szegény, mikor Béla oly szorgalmasan eldolgozott irásztalánál. És a mint igy figyelte, szemében szokatlan tüz gyuladt ki, szivét egy eddig nem, vagy csak ritkán érzett érzelem hatotta át és egy ilyen pillanat igézete alatt oda rohant a fiatalemberhez, szó nélkül átkarolta nyakát és elárasztá szenvedélyes csókjaival. — Béla elveszett. Mert „a célcsap szerelme kis kutya, de az ilyen remete szerelme oroszlán."

Neki is meglett az ő Szónyája, mint Dosztojewszky Raszkolnikovjának. Szerelmes missionárius lett, a ki téríteni akart és maga is elbukott.

Kacagva tartotta karjai között a bukott leány, szinte örülve, hogy magával ránthatta a „kis szent"-et Elcsalta tőle médaillonját és a Szűz Anya képe fölé saját fényképét tette. Sötét szenvedélytől égő szemei és dús ébenfa fürtjei (még a régibb időből való volt!) egészen beárnyalták a szép szőke Szűznek szende képét.

Mikor Béla hosszas pihentetés után ujból elővette talizmánját, tán egy jobb sugalatra, mosolyogva vette észre a cserét. Szenvedélyes csókkal jutalmazta a bájos Szónyát. (Ő már csak igy nevezte.)

De nem volt ez igazi érzelem, csak fizikai égésfolyamat, mely mindig jobban gyöngüllt. Ha Szomaházi szerelemanalysisét alkalmaznók reá, háromnegyed részben részvétből, szánalomból állana. Fel is merült Béla agyában a menekülés gondolata, mikor látta, (legalább ő azt hitte), hogy Szónya mocsári sárgavirág, mely tiszta talajon nem élhet.

Segitségére jött a tiszta szerelem és a nyomor, mely legkönnyebben szét tudja szakitani az érdek-láncokat és az egymáshoz nem illő sziveket. Habár még nem eresztették be, de mindig erősebben kopogott az ajtón, mint a türelmetlen hitelező.

Bélának jobb kondiciók után kellett néznie. A szerencse istenasszonya is csak nő, ki igen szivesen kacérkodik tapasztalatlan fiatalokkal és szép remények mézes madzagjával vezeti őket a pest, Teréz-körut 62. sz. I em.) a bánatpénz pedig (5%) készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban f. é. augusztus 17. déli 12 óráig teendő le az üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál. A szükséglendő faanyagok méretei részletjegyzékben vannak felporolva, mely ugy mint az ajánlati minta és a pályázati feltételek alulirott kamaránál kaphatók. Az általános és különleges szállitási feltételek csakis készpénz ellenében a m. kir. államvasutak nyomtatvány tárától (Budapest. Andrássy ut 73 sz.) 25 kr. illetve 15 krnyi áron szerezhetők meg. Sopron, 1896. évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A m. kir. államvasutak igazgatósága f. évi 92282/A. V. sz. a. pályázatot hirdet a f. é. eladásra kerülő ócska sinkészleteinek értékesitése céljából és pedig mintegy 500 tonna különféle acélsinre, 2200 tonna belföldi és 3000 tonna külföldi ócska vassinekre. Az ajánlattevők az 50 kr. bélyeggel ellátott és lepecsételt irásbeli ajánlatukat „Ajánlat ócska sinek megvételére 92282/96. számhoz" külfelirattal f. 1896. évi augusztus hó 18-ának déli 12 óráig a fenti vasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályához (Budapest, Andrássy-ut 73 sz. II. em.) nyujthatják be. A részletes feltételek az alulirott kamara hivatali helyiségében a hivatalos órákban betekinthetők. Sopron, 1896. évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** Értesitjük az érdeklődőket, hogy a bajorországi München városában 1898. évben a mücheni általános iparegylet által „nemzetközi erő- és munkaképek kiállitása" fog rendeztetni. Az erre vonatkozó tervezett és egyéb határozmányok az alulirott kamara hivatali helyiségében a hivatalos órák alatt betekinthetők. Sopron, 1896 évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hirek.

— **A király megyénkben.** Már közöltük lapunkban, hogy az őszi hadgyakorlatok ez évben megyénkben Csáktornya körül, tartatnak meg. Ezeken Ő Felsége apostoli királyunk is jelen lesz. Az eddigi megállapodás szerint Ő Felsége szept. 19 én érkezik Csáktornyára, a városon átkocsikázva, Festetich Jenő gróf kastélyába száll, a hol egész ittléte alatt lakni fog. A kastélyt e célból már teljesen ujból berendezték s a kényelem minden kellékével ellátták. Ő felségén kivül csak br Beck, a tábor kar főnöke fog a kastélyban lakni. — A királylyal együtt a mostani trónörökös jelölt, Ottó kir. herceg, továbbá Rajner kir. herceg és talán még több kir. herceg is lejön Csáktornyára. Mig Ő Felsége Zala Ujváron fog lakni, addig a fent emlitett kir. hercegek valószinüleg Csáktornyán lesznek elszállásolva. Maga az udvari tisztség legnagyobb része is ott fog lakni, különösen az óvárban, melynek berendezésére 21 vaggon butort küldenek le Bécsből. Csáktornyán lesznek elszállásolva az ezen alkalomra lejövő notabilitások is, ugy

Boldogság salonja felé. Azonban mikor már-már be akarnak lépni a boldogtalanok kéri tőlük a Jean Paul féle belépő-jegyet: a nyugodt szivet, és mivel ez rendszerint hiányzik, hirtelen becsapja előttük a Boldogságnak csak belülről nyitható erős ajtaját... Bélát is jobb állásba juttatta, egy grófi családba.

Egy eleven fiut kellett vezetnie a gimnázium tárgyaiban és Bella grófkisasszonynak külön órákat kellett adnia az irodalomból és történelemből.

Mindjárt az első találkozásnál nagy hatást tett rá a 16 éves szőke leány, ki szép volt, mint a hajnali álom és üde mint a májusi gyöngyvirág harmatos reggelen. A nemes grófleány selymes pillantásaiból meleg rokonszenv ömlött a szegény fiatalember halvány arcára és dallamos hangjin, mikor ezt mondá: a „viszontlátásra, uram!" mintha azt akarta volna kifejezni: „Szegény rom, sajnállak!"

Első óráján, melyen egy szigoru tekintetű nevelőnő is jelen volt, valósággal önmagát multa felül hősünk. És a szép leány szivében lassan-lassan kibontakozott egy sajátságos érzelem, a rep kényszerű vonzódás a romhoz, csak egyszerű vonzódás, de melynek gyökerei nem a szép arcra telepedtek, nem a külsőre tapadtak, hanem a lélek talajából sarjadztak.

A fiatalember csakhamar átalakult.... Szónya mindennap silányabbnak tűnt föl előtte és ha néha-néha a test érzékiségének zsarnoki hatalma alatt szenvedélyesen karjaiba kapta, utána minden átmenet nélkül oly durván dobta el

hogy magában a városban katonaság nem is igen fog tartózkodni, hanem annak zöme a környékbeli falvakban lesz elhelyezve. — Míg a király itt tartózkodik, arra az időre táviró összeköttetést létesitenek Csáktornya és Zala-Ujvár között. Ennek felállitása végett e héten Csáktornyán járt Opris Péter, a pécsi m. kir. posta- és távirda kerület igazgatója, hogy a kellő intézkedéseket a helybeli posta- és távirda hivatal főnökével egyetértőleg megtegye. Zala-Ujvárban a posta- és távirda hivatal egy külön ezen célra emelendő épületben lesz elhelyezve. Mint értesülünk, az igazgató arra az időre is lejön Csáktornyára mikor Ő Felsége Zala Ujvárott tartózkodik, hogy személyesen ellenőrizze a posta- és távirda kezelését. Hogy a nagy forgalommal járó munkát pontosan és gyorsan teljesithessék, az itteni postahivatal személyzete legalább 5 postatisztlel lesz növelve. — A vasuton is már nagyban folynak az elő munkálatok Ő Felsége méltó fogadtatására. Az állomás ezen alkalommal villammal lesz kivilágitva Már folynak is a tárgyalások erre nézve a déli vasuti társaság vezérfőnöksége és a csáktornyai gőzmalom részvénytársaság igazgatósága között, de ha ezek a tárgyalások eredményre nem vezetnek, akkor a déli vasut igazgatósága egy külön dinámo gépet fog erre a célra megszerezni s ezzel kivilágitani az állomást. — A csáktornyai postahivatalban egy külön szobát rendeznek be erre az alkalomra a fővárosi s a vidéki sajtó képviselői részére, a hol a lapjaikhoz intézendő táviratokat s tudósitásokat megfogalmazhassák.

— **A szerkesztőség.** Mai számunkon uj nevet találnak már olvasóink, mint felelős szerkesztőt. Ifj. Wajdits József, ki b. Bátorfi halála óta a szerkesztő és kiadó gondjait együttesen vitte, átadta a szerkesztést eddigi munkatársainak Mindez azonban pusztán csak személyi változás, lapunk irányát nem befolyásolja, az marad ami eddig volt; városunk és vidékünk szellemi és anyagi érdekeit istápoló előmozditó közlöny. Reméljük, hogy az uj szerkesztők mai guk részére is megtartják közönségünknek eddig kiérdemelt bizalmát.

— **Porciunkula napja.** Szent-Ferenc hainak bucsu ünnepe, Porciunkula napja, a mult vasárnap folyt le. A szép ünnepre messze vidékről sereglettek össze az áhitatos hivők, kik zsufolásig megtöltötték a plébánia templomot és áhitattal hallgatták Horváth Honor szép prédikációját. — A bucsu anyagi áldásait az a nagyszámu vendégsereg élvezte, mely ez alkalommal a ferenciek házában összegyült. — Jelentős volt e bucsu napja, nemcsak azért, mivel millennáris porcinkula napja volt, hanem mert alkalom nyilott az uj rendfőnök Nith Norbert, iránt táplált tisztelet nyilvánitására is. Ez érzelmet dr. Pachinger Alajos tolmácsolta a nagyszámu vendégsereg lelkesült éljenzése mellett.

— **Uj plébános helyettesünk.** A rendfőnökké megválasztott Nith Norbert helyébe a szent Ferencrendiek nagygyülése Veber Vince atyát helyezte a nagykanizsai ház élére és plébánosnehelyettesül Csáktornyaról. — Ugyancsak a nagygyülés határozatából Mintsek Melchiades foglalja el helyét Csáktornyán. Amennyire örülünk érdemes vikáriusunk ezen kitüntetésén, ugy fájljuk, hogy városunktól meg kell válnie.

— **Személyi hirek.** Mikos Géza kir. táblai biró visszaérkezett Kanizsára és Dr. Szüts Miklós elnöklő birótól átvette a törvényszék elnöki teendőit. Guttmann Vilmos kir. tanácsos családjával birtokára Vucinba utazott.

— **Halálozás.** Fevertág M.-né szül. Weiss Gizella julius 31-én Budapesten rövid szenvedés után élete virágában elhunyt. A boldogultban Weiss Adolf helybeli kereskedő és neje édes leányukat, Weisz Tivadar, Weisz Félix, Weisz Melánie, Dr. Engl Sándorné, Dr. Schwarz Adolfné és Prager Adolfné édes testvéröket gyászolják.

— **Halálos kimenetelü dulakodás.** Franz Lajos gőzmalmában f. hó 1-én Czorn Károly eszéki születésü főmolnár és Wiplichauser János molnárlegény között szóváltás támadt. Wiplichauser, aki julius 15-én a szolgálatot fölmondta, aug. 1-én a munkából ki akart állani, azért déltájban az öltöző kulcsát magához vette, hogy ruháját is elvigye. De szándékában föltartóztatta őt Czorn. sőt segitségül hiva egy Kulcsár nevü munkást, Viplichausert agyba-főbe ütötték és a földre teperjék. Ekkor a földön heverő Wiplichauser zsebkését kirántotta és a dulakodó Czornt oly szerencsétlenül hasba szurta, hogy ütereit elvágta. Czorn elvérzés következtében 10 percnyi haláltusa után meghalt. Az elöhivott orvos Dr. Stolzer Henrik már nem segithetett a szerencsétlenül járt emberen. Ez alkalommal a rendőrség megállapitotta, hogy a malom a szükséges kötszerekkel fel szerelve nem volt. Wiplichauser Jánost már átadták az illetékes biróságnak.

— **Leforrázott gyermek.** Hege István kőmives két éves leánya a szomszédoknál játszadozott, mig anyja déltájban ételt vitt férjének. A gondatlan kis csemete kenyeret majszolva járkált az udvaron. Az egyik szomszéd birkapacalt főzött, s a kazánt a forró vizzel lakása ajtaja előtt letette. A leányka belebotlott a kazánba és beleesett a forró vizbe, miközben oly sulyos égési sebeket szenvedett, hogy sebeibe belehalt. A lakók ellen vétkes gondatlanság miatt meginditották az eljárást.

— **Baleset.** Nagy István lenci pusztai születésü 19 éves béres a darvasi pusztán szecska vágás közben oly szerencsétlenül kezelte a vágó gépet, hogy ez megkapta a keze fejét és azt elvágta. A szegény béres baleset ellen nem volt biztositva.

— **Veszélyes fenyegetés.** Szapáts István, a Hungária szálló főpiacére f. hó 6 án reggel ittas állapotban betévedt a Szarvasba olyan időben, mikor a vendégek még aludták a boldogok és igazságosok álmát. Ezért Simiel József bérszolga csendre intette őt s mivel nem engedelmeskedett a felszólitásnak, az utcára továbbitotta ki. Szapáts boszuból lihegve haza sietett és magával hozva forgó pisztolyát, bement a Szarvas vendéglőbe és felkeresve Simielt, neki szegezte a fegyvert, Simiel elmenekült. A fenyegetőző főpincért azonban a vendéglő szolga személyzete lefogta és átadta az előhivott rendőrségnek. Mikor Szapáts István megmotozták, még egy nagy konyhakést is találtak nála. A revolverben azonban csak egy töltés volt és az is csütörtököt mondott. Az elkeseredett pincért átadták a biróságnak.

— **Letartóztatott szobaleány.** A zalamegyei alispán megkeresésére a városi rendőrség Kercsa Teréz, zalabéri születésü szobaleányt lopás büntette miatt letartóztatta és kiadta az illetékes hatóságnak.

— **Alsó lendvai tanitók.** Az alsólendvai járás különböző községeiből 5-én délután ötven nemzetiségi vidéken működő tanitó és tanitónő érkezett Országh Kálmán alsólendvai igazgató-tanitó vezetése alatt Budapestre a kiállitás megtekintése végett. A tanitók és tanitónők e felrándulását dr. Mandel Pál orsz. képviselő rendezte. A felrándulók csoportját az igazgatósági épület előtt a kiállitási igazgatóság nevében dr. Kovács Gyula üdvözölte, mire dr. Mandel Pál a tanitók nevében köszönetet mondott a szives fogadásért. A társaság erre bement a kiállitás területére s mikor az iparcsarnok elé ért, ott félkörbe álltak és kalaplevéve, lelkesen elénekeltek a szózatot. A tanitók ezután az egyes csarnokokat tekintették meg.

— **Fürdők látogatottsága.** Uj Tátrafüreden eddigelé 1535 volt a fürdővendégek száma. Varazsd-Töplitzen pedig 1385 vendég fordult meg.

— **Hirek a szomszédból.** A vasmegyei turista egyesület millenniumi ünnepet rendez aug. 9 én az „Irottkőn", a melyen levő kilátó tornyot „Árpád torony"-nak fogja elkeresztelni. — Körmenden az ács, kőmives és cserepes iparosok uj zászlójának fölszentelése f. hó 9-én d e. 10 órakor lesz. — Egy alagut megáldása. A Zirc mellett levő eplényi nagy alagut zárókövét nagy ünnepséggel aug. 20-án épitik be s ugyanakkor fogja Vajda Ödön zirci apát azt megáldani. — Stridón Krampatics János áll. isk. tanitó és kántor házasságának 25 éves jubileumát ülte meg, ugyanakkor Ika leányát oltárhoz vezette Horváth Ferenc áll. isk. tanitó. — Csáktornyán a lovaskaszárnya épitése szorgalmasan folyik; az épületek a lovaglóiskola kivételével, mind tető alatt vannak s igy okt. 1-ére teljesen készen lesz. Akkor vonul be a varazsdi uhlánus ezred.

— **A vasmegyeiek a kiállitáson.** Károlyi Antal, Vasvármegye alispánja, lelkes hangu körlevélben szólitja fel a megyebeli lakosságot, hogy a főispán és alispán vezetése alatt minél tömegesebben látogassanak fel a kiállitásba. A felhivásnak valószinüleg lesz is eredménye, mert az összes költség (utazás, élelmezés, 2 napi bpesti tartózkodás, stb.) mindössze 5 frt. — Vajjon nem lehetne a mi megyénkből is fölvinni egy karavánt?

— **Zürich.** A „Zürichi Zeitung" szerint a Henneberg-féle selyemgyárban Zürich Wollishofenben, a sztrájk megszünt. — A munka ujbóli megkezdésekor körülbelül 100 munkás jelentkezett, és a másik napon még többen jöttek, ugy, hogy a munka a régi, valamint az uj gyárban is megkezdődött. — Azon munkásoknak, kik a sztrájkban nem vettek részt, a gyáros az egész időn keresztül, melyben az üzem szünetelt a teljes bérüket fizette ki, hogy károsodástól meg legyenek mentve.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1896. évi május hó 1-től.

Vonatok érkezése.

Pragerhof	5 óra	33 p.	reggel	gyorsv.
„	12 „	59 „	délben	szemv.
„	11 „	22 „	este	„
„	7 „	59 „	reggel	vegyv.
„	4 „	56 „	d. u.	gyorsv.
Bécs (Wien)	3 „	42 „	reggel	szemv.
„ Z.-Egerv.	8 „	04 „	„	vegyv.
„	1 „	34 „	délben	szemv.
„	7 „	05 „	este	gyorsv.
Budapest	3 „	52 „	reggel	szemv.
„	1 „	39 „	délben	szemv.
„	8 „	55 „	este	vegyv.
„	12 „	10 „	éjjel	gyorsv.
„	11 „	45 „	délben	„
Barcs	1 „	29 „	„	szemv.
„	11 „	34 „	este	szemv.
„	8 „	38 „	reggel	vegyv.

Vonatok indulása.

Pragerhof	4 óra	42 p.	reggel	szemv.
„	2 „	35 p.	délben	szemv.
„	12 „	20 „	este	gyorsv.
„	7 „	28 „	„	vegyv.
„	12 „	— „	délben	gyorsv.
Bécs (Wien)	8 „	55 „	reggel	gyorsv.
„ Z.-Egersz.	5 „	15 „	délután	vegyv.
„	2 „	05 „	délben	szemv.
„	12 „	45 „	éjjel	„
Budapest	5 „	47 „	reggel	gyorsv.
„	10 „	— „	reggel	vegyv.
„	2 „	— „	délben	szemv.
„	12 „	15 „	este	szemv.
„	5 „	06 „	délután	gy. v.
Barcs	4 „	57 „	reggel	szemv.
„	2 „	25 „	délben	„
„	7 „	20 „	este	„

Szerkesztői üzenet.

— B. L. Kissé elvont: cikkelyét alkalomadtán közölni fogjuk. Köszönet.

— D. Verset csak nagy ritkán közlünk, alkalmit még ritkábban, idejét multa alkalmi versei meg soha.

— H. M. Galambok. Az uj szerkesztőség számithat-e munkásságára?

— S. V. Bpest Már régen volt szerencsénk. Üdvözlet.

— M—r B. Fiume. Cikkelye még eddig nem érkezett.

Felelős szerkesztő: Dr. KISS ERNŐ.
Helyettes szerkesztő: Dr. VILLÁNYI H.
Kiadó: Ifj. WAJDITS JÓZSEF.

Nyilttér.*)

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyáramból rendelik — a fekete, fehér és szines 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott mintázott, damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) szt. a megrendelt áru, postabér és vámmentesen a házhoz szállitva és mintákat postafordultával küld: **Henneberg G** (cs, és k. udvari szállitó **selyemgyára Zürichben** Svájcba czimzett levelekre 10 kros, és leveles lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintézetnek.

Krondorfi savanyuviz.
Stefánia trónörökösné forrás
kitünő gyógyviz,
kedvelt asztali viz.
Nagy-Kanizsán PAUK JAKAB, NEU és KLEIN és FESSELHOFER J. uraknál kapható.

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvénybántalmak ellen, továbbá a belégző és emésztő szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a LITHION-FORRÁS
SALVATOR
sikerrel rendelve lesz.
Húgyhajtó hatásu!
Kellemes ízű! Könnyen emészthető!
Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban
A Salvator-forrás igazg. Eperjesen.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Hirdetések.

1815/tk. 896.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy a kir. kincstár végrehajtatónak Kelemen Zsófi vhjtást szenvedő orosztonyi lakos elleni 67 frt 85 kr. tőke, ebből 62 frt 62 krnak 1895 julius 27-től járó 6%, kamatai, 7 frt 95 kr. végrehajtáskérelmi, 6 frt 65 kr. jelenlegi, s a még felmerülendő költségek iránti vhjtási ügyében a fent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó az orosztonyi 149 sz. tkvben † 285 hrsz. a. felvett s 440 frtra becsült ingatlan **1896 ik évi augusztus hó 27 ik napján d e. 10** órakor Orosztony község házánál megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1896. évi április hó 30. napján.

GÓZONY kir. tvszéki albiró.

Másolat. 1648/tk. 96.

Árverési hirdetmény.

A letenyei kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy a kir. kincstárnak Kesovec Vince és neje Tóth Katalin hodosáni lakósok elleni 95 frt 50 kr. tőke, ennek 1894. november hó 9-től járó 6% kamatai, 7 frt 93 kr. vhajtás, 7 frt 95 kr. árverésikérelmi, 5 frt 10 kr. ezuttali költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék a letenyei kir. járásbiróság területén fekvő rátkai 443 sz. tjkvben A † 483. hrszám alatti váltság köteles ingatlanok Kesovec Vince és neje Tóth Katalint illető 172 frtra becsült ½ része, továbbá a rátkai 680 sz. tjkvben A † 480 hrsz. alatt ugyanazok tulajdonául bejegyzett, 316 frtra becsült váltság köteles egész ingatlan a rátkai község biró házánál **1896. évi augusztus hó 31. napján delelőtti 10** órakor megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Letenyén, a kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóságánál 1896. évi junius hó 19. napján.

1812/tk. 896.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy a kir. kincstár vhajtatónak Varga József vhajtást szenvedő kerecsenyi lakós elleni 98 frt 25½ kr tőke, ennek 1895 október 12-től járó 5%, kamatai, 1 frt 96 kr. behajtási illeték, 10 frt 50 kr. vhajtáskérelmi, 8 frt 20 kr. jelenlegi, s a még felmerülendő költségek iránti vhajtási ügyében a fent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a kerecsenyi 220. sz. tkvben † 665 hrsz. alatt felvett váltság köteles szőlő birtoknak Varga Józsefet illető s 588 frtra becsült fele része, továbbá a kerecsenyi 222 sz. tkvben † 667 hrsz. a. felvett s 470 frtra, u. azon tkvben † 733 hrsz. alatt felvett s 318 frtra becsült törökcsapási szőlőbirtok **1896. évi augusztus 26-án d e. 10 órakor** Kerecseny község házánál megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1896. évi április 17. napján.

GÓZONY kir. tvszéki albiró.

1816/tk. 896.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvszék tkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy a kir. kincstár végrehajtatónak özv. Czövek Györgyné szül. Németh Rozália vhajtást szenvedő pacsatüttösi lakós elleni 55 frt 30 kr. tőke, ebből 49 frt 08 krnak 1895 máj. 19-től járó 6%, kamatai, 7 frt 95 kr. végrehajtáskérelmi, 7 frt 35 kr. jelenlegi, s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. tvszék területéhez tartozó, a pacsai 333. sz. telekkönyvben † 2113 hrsz. a. felvett s 286 frtra; ugy a † 2349 hrsz. a. felvett s 386 frtra becsült ingatlan **1896. évi augusztus hó 28-án d. e.** 10 órakor Pacsa községházánál megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekönyvi hatóságnál 1896. ápril hó 30. napján.

GÓZONY kir. tszéki albiró.

---

magától, mint a szenvedélyes iró mámora kialvása után a szép pezsgős poharat, mely ostoba eszköze volt gyöngeségének ... A pezsgős pohár eltörik, de a szegény leány szivéből, szivének nemesebb, fajóbb részéből is letörött ilyenkor egy darab; pedig ezek a részek már kristálytiszták voltak, akárcsak a pezsgős pohár. És mintha egy-egy ilyen gyöngédtelenség mindig mélyen vérezte volna szivét, piros lett a zsebkendője szegény Szónyának, melyet szemeiről szájához kapott.

Igy éltek ők napról-napra. Olykor közeledtek egymáshoz, de legtöbbször oly távol voltak egymástól, mintha az az irósztal és az a kis ablak, melynek rossz világításánál Szónya dolgozott, a föld két sarka volna: az éjszaki és a déli ... A melegitő nap, a szeretet fénye nem ragyogott közöttük békitőleg, mindent kiengesztelve ...

Béla a szivek vonzódás-törvényénél fogva a mennyire távolodott Szónyától, annyira közeledett Bellához. — Mint a mágnás csak az egyik sarkot vonzza, a másikat meg ép oly mértékben ellöki magától.

Ő csak mindig és mindenütt Bellát látta. Az édes rokonszenv indái behálózták és ő, a rom, kezdte hajtani a másodvirágzás tisztes bimbóit. Másodvirágzás volt, de virágjának nemcsak szinpompája, illata is volt. Másodvirágzásnak tünt föl, de valójában csak megkésett első bimbózás. Szivét sajátságos meleg, mindent kébitő érzés töltötte be. Lankadó életkedve fölpezsdült és gondolatai, melyek közül eddig csupán egykettő akadt meg emlékezetének öregszemü hálójában szépen sorakoztak megtalálva a gerincet, megtalálva a boldog szerelemnek mindent egyre vonatkoztató törvényét ...

(Folytatása következik.)

Aranyérmekkel kitüntetve. Első cs. és kir. kizár. szabadalm. Aranyérmekkel kitüntetve

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

KRONSTEINER KAROLY WIEN, III. Hauptstrasse 120. szám, saját házában.

Főherczegi és herczegi uradalmak, cs. és kir. katonai raktárak, vasut-, ipar-, bánya és hámortársulatok, épitkezési munkálatok, vállalkozók és **épitőmesterek**, valamint gyártulajdonosok **szállitója**. — Ezen homlokzatfestékek, melyek mészben oldhatók, száraz poritott állapotban, 40 különféle szinü mintában, kilónként 16 krtól feljebb szállittatnak és a festékszinek tisztaságát illetőleg teljesen hasonló az **olajmázoláshoz**. — **Mintalapok és használati utasitások ingyen és bérmentve küldetnek.**

THIERRY-BALSAM — ICH DIEN

Az egyedül valódi angol

Csodabalzsám

ereje és hatása

THIERRY A. gyógyszerész, Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Köszönőirat, jóleg lett megvizsgálva és reámenyezve.

A legrégibb, legjobbnak bizonyult és valódi, minden mellett a legelőbb egyetemes népszerű házi gyógyszer, majdnem minden belső és belső betegség ellen.

Hogy minden téves és alkerfive legyen ezentul ezen hatásfogalag bejegyzett védjegyet használom.

Ezen balzsam ugy belsőleg, mint külsőleg használ és pedig: 1. **még eddig el nem ert hatásu gyógyszer a tüdő és mell betegségeinél**, ezen, enyhíti a hurutot, csillapítja a klhasyást, elősegíti a köhögés és tüdőkiköpés könnyebbülés. 2. Kiválóan használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és minden nyakbetegségekben stb. 3. Teljesen eltávolít minden tüszőt. 4. Megfelelő gyógyítja a gyomor-, a máj- és bélbetegségeket, különösen gyomorgörcsöket, kólikát és szaggatásokat. 5. Megszüntet minden fájdalmat és gyógyítja az aranyeret. 6. A könnyű szakelést elősegíti és a vert valamint a vesét tisztítja, eltávolítja a lepkört, a büskomorságot, elősegíti az étvágyat és emésztést. 7. Kitünően használ fogfájásoknál, odvas fogaknál, megszünteti a szájbűzt, minden fog- és szájbetegségeknél, eltávolítja a fehérfőgést. 8. Jó szer a gilisztás gyermekeknek és nyavalya-törésnél vagy eskörben. 9. Kitünően használ külsőleg, mint csoda-gyógyszer minden sebeknél, megszünteti a fajdalmat, csigolt szaggatást, köszvényt, fülfájást stb., a melyekről kimerítő használati utasitások adnak kellő felvilágositást. 10. Egyáltalán ugy belsőleg, mint külsőleg kétségtelen eredménnyel használható gyógyszer, mely igen biztos, olcsó és egyszerű árfatlan, s igy egy családnál sem szabad hiányoznia, különösen az influenza, kolera és más ragadós betegségeknél, mint első segédszer. Valódi és hamisitatlan a balzsam csak akkor, ha az üveg egy ezüst-kupakkal van lezárva, a melyben ezért: **Thierry Adolf** gyógyszertára az **Orangyalhez** Pregradában van beleszorva, ha minden palack zöld cimkével, a fentihez hasonló védjegy-gyel van ellátva. Mindenkor ügyeljünk ezen védőjegyre! Balzsamom hamisitói és utánzói a védőjegytörvény alapján törvényesen és szigorosan üldöztetnek, ugyszintén a hamisitások árusitói is. A magas kormány 5768. 6108. sz. a. kelt vegyészeti és szakértői bizonyitvány alapján igazolva van, hogy készitményem semminemű töltött, vagy az egészségre káros hatásu anyagot nem tartalmaz. Olyan helyről, hol balzsamomból raktár nem volna, tessék megrendeléset egyenest hozzám intézni: A Megváltó-gyógytárnak A. Thierry Pregradában Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Az osztrák-magyar birodalom bármely postaállomására küldve, 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona. Bosznia vagy Hercegovinába 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 5 korona. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése vagy utánvétel szakszerűen teljesitetnek. **Thierry Adolf** gyógyszerész Pregradában, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Schutzengel-Apotheke — **A valódi angol**

Csodakenőcs

ereje és hatása.

WILHELM BELGRAM RUSSISCHER ZENTIFOLIE

Ezen kenőcsnek egy 14 éves gyógyithatlannak tartott csontsze teljesen megvagyógyitatott. Az angol csodakenőcs, mely a legnélkülözhetlenebb és legjobb eredménnyel használt szer. A sebek gyógyitása, ugyszintén a fájdalmak csillapitása szintén kitünő. A legkisebb szakadtszőrt a piros rózsa rendfelett-ban létező csodaszerű gyógyszer, szakértőtisztesen readkivül gyógyitanak miatt kitünőnek ellenszert mas szagokkal, kipezi. Az angol csodakenőcs használható:

A gyermekágyasnő mellbajánál, tejgyülemlésénél, mellkeményedésnél, orbánc, mindennemű sérelmek, lábszag csontsebesülések, sebek, genyedtség, degedt lábak, sőt csontszu ellen; ütés, szurás, lö-, vágás- és rusodási sebek ellen. Használható minden idegen részek, u. m. üvegtaszalka, homok, szálak és tüskék eltávolitására. Mindennemű daganat, kinovés, pokolvar, nyakörödés, sőt rákbetegség ellen, szemölcs, köröndaganat, hólyag és feldorzsolt lábak gyógyitására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, bőgőkéi hosszu fekvés által támadt sebek, nyakdaganat, vertorlódás, fülzugás és a gyermekeknél előforduló kisebesedések ellen stb.

Az angol csodakenőcs minél régibb, annál kitünőbb hatásban.

Igen ajánlatos ezen egyedi álló szerből előrigyázatképpen minden családnál készletben tartani.

Két doboznál kevesebb nem küldetik; a szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése vagy pedig utánvétellel eszközöltetik. 2 tegely, csomagolás, szállitólevél és bérmentes megküldéssel 3 korona és 40 fillér.

Számos bizonyitvány áll rendelkezésre.

Figyelmeztetek mindenkit a hatásalan hamisitványok megvételétől, s kérem szigorosan arra ügyelni, hogy minden tegelyen a fenti védjegy és czégnek az Orangyal gyógyszertár a Pregradában beleégetve kell lennie és minden tegelynek egy használati utasitásnak kell becsomagolva lenni és fentlatható védjegyjel ellátva.

Az egyedüli és valódi angol csodakenőcsöm hamisitói és utánzói, a védjegy-törvény értelmében, szigorosan üldöztetnek, épugy ezen hamisitványok terjesztői.

Egyedüli beszerzési forrás:

Orangyal-gyógytár Thierry A.

Pregradában Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Raktár a legtöbb gyógyszertárban. Főraktár Budapesten: **Török József** gyógyszertárában, **Király-utca** és **Andrássy-ut.**

Olyan helyről, hol raktár nincs, tessék a megrendelést közvetlenül az Orangyal gyógyszertárban Thierry Adolf Pregradában, Rohitsch-Sauerbrunn mellett eszközlni. — Az osztrák-magyar védjegy lajstrom-szama 652.

Fükaszálók, here- és gabna arató gépek,

kéve kötővel és leraló készülékekkel.

Széna és gabna gyüjtők.

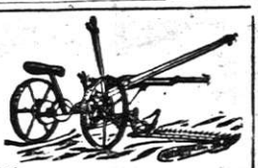

lóerőre, legnagyobb munka, idő- és pénzmegtakaritás.

Széna szalma és sajtok, kézi erőre,

Kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabna rosták, triörök, ekék, hengerek, boronák, vetőgépek

s. a. t. gyártanak és szállitanak jótállás mellett a legjobb kiviteliben

Mayfarth Ph. és Társa

cs. kir. kizár. szabadalmazott gazdasági gépgyárak, vasöntöde.

BÉCS, II. Taberstrasse 76.

Kitüntetve 390 arany, ezüst és bronz éremmel.

Árjegyzék ingyen és bérmentve Képviselők és viszontárusitók felvétetnek.

2245/t. k. 1895.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Grof József szabari lakos vhajtatónak Domján Anna férj. Töli Mihályné vhajtást szenvedő szabari lakós elleni 3 frt tőke, 3 frt 80 kr. vhajtáskérelmi, 6 frt 25 kr jelenlegi, s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a szabari 556. sz. tkvben I. 1, 2, 4, 11, s 12 sorsz. a. felvett s 422 frtra becsült ingatlanok **1896 szeptember hó 2-án d. e. 10 órakor** Szabar község házánál megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Kikiáltási ára a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át kézpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

N.-Kanizsán, a kir. tszék mint tkvi hatóságnál, 1896. május hó 11-én

GÓZONY kir. tszéki albiró.

Utas-szállitás

Stettin-Newyork

Utazási díj Mk. 120.

R. Mügge, Stettin

Unterwiek 7.

Legfinomabb

ÉNEKLŐ KANÁRIK

fuvola és ives futamokkal drbja

8—10—12—15 és 20 Mk.

8 napi próbaidő.

Széküldés utánvéttel, ápolásra vonatkozó prospektusok ingyen.

W. Heering, St. Andreasberg

Harz 421.

38 kitüntetés, ezek közt 14 diszokmány és 18 aranyérem. Számtalan bizonyitvány első orvosi szakitekintélyektől.

Ujszülött gyermekek,

kik anyjok által épen nem, vagy csak tökéletlenül lesznek szoptatva, Nestlé H. féle gyermekliszt, használata folytán okszerű módon fölnevelhetők. Mintaadagot, nemkülönben röpiratokat, melyekben a készitésmód s a kontinens legelőszaktekintélyeinek, menházak és gyermekkórházak számtalan bizonyitványa foglaltatik — kivánatra ingyen küld a központi raktár:

F. BERLYAK I., NAGLERGASSE Nr. 1.

Henri Nestlé féle gyermektápliszt 90 krjával.

Henri Nestlé-féle mesterséges tej 50 krjával.

Raktár minden gyógytárban és fűszerkereskedésben.

Dr. Friedinger, az alsó-ausztriai országos lelencház igazgatója bizonyitvanya szerint Nestlé gyermektápliszttje 1872-ben történt bevezetése alkalmával Ausztriában, a fenti intézetben 2 éven át 84 életgyenge gyermeknél, kik a szopást nem tudták végezni, s olyanok kik betegség következtében, az oda nyujtott dajka emlőből nem táplálkozhattak kitünő eredménynyel lett használva, mi által a halálozások redukálódtak. Az évek hosszu során át a társaság minden rétegébe behatolt és 30 év óta az egész kontinensen elterjedt, ugy hogy a Nestlé-féle gyermektápliszt senki előtt sem ismeretlen.

Winterberg Intézet

WIEN,

Wänring, Cottage-Anlagen.

Nagy leánynevelő intézet, kényelemmel berendezve. Szép tan-, alvó- és társalgó termek. Gyönyörű kert stb. Egészséges fekvés. Államképes bizonyitványok. — Tulajdonosné: Winterberg Mária Coblenzből, a Rajna m.

MINDENHUT KAPHATÓ. 17 KITÜNTETÉS ERÉCZ.

LEGFINOMABB MINŐSÉG — OLCSÓ ÁRAK.

CHOCOLAT SUCHARD NEUCHATEL (SCHWEIZ) CACAO

KÖNNYEN OLDHATÓ KAKAO

1K. = 200 Csésze

4—5% mellett

rendes és rendkivüli jelzálogkölcsönöket kieszközöl, valamint a legbonyolódottabb conversiókat szintén 4—5%-kal rendezi gyorsan és discrét minden előleg nélkül.

Herczeg Sándor,

Budapest, Gyár utca 19

PERL ARNOLD, Győr sz. kir. város törvényhatósági állatorvosának

JOCKEY FLUIDJA

Minden gazdaságban nélkülözhetlen

Biztosan ható szer a tulerőltett állatok izmainak folytonos jókarban tartására, valamint a kimerülés, fáradság iromc üz, vállbénaság, idő-zaki rántaság, a végtagok lobos bintalmai és merevsége eseteiben. Számos köszönőirat betekintésre áll.

Főraktár Szentmihályi Gyula gyógyszertárában Győrött.

Egy üveg ára 2 kor.

Hirdetések

felvétetnek e lap

kiadóhivatalában.

Földbirtok!

vasutállomás közelében, mely áll **csirászat, présház, istálló** és **pajtákból,** továbbá

92 hold szántó

24 „ rét

11 „ igen jó fekvésű szőlő (nem megfertőztetve.)

6 hold erdő, 200 darab marhára és disznóra szabad rét, szabad fahordással a községi erdőből, marha-állománynyal előnyös feltételekkel eladó.

Továbbit a tulajdonosnál

CARL PLANER,

SISSEK.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag félig kötött szénsavtartalma kiváló hatásunak bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál,** a hol a szabad szénsav csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatásu alkatrészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközöli. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsavtartalomban erősebb ásványvizek, mint a **selterai, gleicherbergi, tüdőbajokban,** különösen **tüdővérzéseknél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézeteiben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfban** a Margit-viz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navratil, dr. Poór, dr. Kétly, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb eredménnyel alkalmazák a **légző-, emésztő- és hugyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóviz

präservativ gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos főraktár **Édeskuty L.** cs. és k. és szerb k. udv. ásványvizszállitónál. Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Nyomatott Hj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1896. augusztus 15-én. 33-ik szám. XXXV. évfolyam.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 5 frt — kr
Fél évre . . . . 2 frt 50 kr
Negyedévre . . . 1 frt 25 kr
Egyes szám 10 kr.

HIRDETÉSEK
5 hasábos petitsorban 7, másodszor 6, s minden további sorért 5 kr.

NYILTTÉRBEN
petit soronként 10 krért vétetnek fel. Kincstári illeték minden egyes hirdetésert 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

Alap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részt illető közlemények pedig a kiadó nevére címzetten Nagy-Kanizsára bérmentve intézendők.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek

A nagykanizsai „Ipar-Testület", „a nagy-kanizsai Takarékpénztár részvény-társaság", a „Kotori takarépénztár részvény-társaság", a „nagy-kanizsai- és galambokiönkéntes tűzoltó-egylet", a „nagy-kanizsai kisdedneveló egyesület" a „nagy-kanizsai tanitói járáskör", a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nőegylet", „n.kanizsai izr. jótékony nőegylet", „szegények tápintézete", a „katonai hadastyán egylet" a „soproni kereskedelmi iparkamara" nagykanizsai külválasztmányának hivatalos lapja

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

Kisbirtokosok, kisiparosok.

Nagy-Kanizsa, 1896. aug. 14.

Elvonult fölöttünk a romboló nyári zivatar, mely annyi veszedelmet okozott, oly nagy pusztitást hagyott maga után. Szerencsénkre be volt már takaritva az idei termés, ebben nem is tett kárt; de annál nagyobb pusztitást vitt véghez a kukoricában és még inkább szőleinkben. Pedig éppen ezektől mennyit reméltünk. Hisz a fillxera és peronospora pusztitásai ellenére is oly kedvező szüretre volt kilátás, mitő évek hosszu sora óta nem volt.

Vége ennek a kilátásnak jó részben.

Ami az idei termést illeti, azzal is meglehetünk elégedve. Megvannak elégedve kisbirtokosaink is, kik bevallják, hogy az idei termés ugy mennyiség, mint minőség dolgában nem egy helyen felülmulja a tavalyit.

És ez a jó termés még sem segit helyzetükön. Az nem fordul jobbra, nem válik megnyugtatóvá, sőt türhetetlen kezd lenni.

Miként van ez?

Kisbirtokosaink majdnem kivétel nálkül e tényezőkben keresik szomoru helyzetük okait: folytonosan hanyatlik a terméynek ára és elviselhetetlen súlylyal nehezedik rájuk a közterhek viselése.

El kell ismernünk, hogy midőn igy beszélnek, van igazság a beszédjükben. Hisz végre is az adót meg kell fizetniök akárhogy le van is nyomva a gabona ára. Hanem azért még sincs részükön a teljes igazság. Mert azt is el kell ismernie mindenkinek, hogy a magyar kisbirtokosok még mindég a hagyományos uton-módon müvelik földjeiket, a változott viszonyokkal nem vetnek számot, s főleg nem iparkodnak azon, hogy azt a földbirtokot más módokon is jövedelmezővé tegyék.

A mi kisbirtokosaink egészen földjükre vannak utalva. — De a föld ritkán fizeti vissza a ráforditott fáradságnak díját. Gondoskodniok kellene tehát más módokról is, melyek megélhetésüket megkönnyitenék. Erre vonatkozólag igen helyes eszmét vet föl a „Keszthelyi Hirlap," midőn legutóbbi számában arra hivja fel a megye és a járások intéző köreinek figyelmét, hogy a *háziipar* meghonositására vessenek némi ügyet. Valóban a téli foglalatosságoknak a ház körében való meghonositása nagyot könnyithetne kisbirtokosaink helyzetén.

Mint a milyen elszomoritó kisbirtokosaink helyzete, éppen olyan kisiparosainké is.

Hétfőn volt nálunk az országos vásár. Aki csak egyszer is végig sétált a vásáron, rögtön láthatta, hogy mennyire néptelen. Pedig ez a vásár jó szokott máskor lenni. Ilyenkor a gazda emberek már eladták terményeiket és — ünnepek is következvén — iparkodtak egyetmást beszerezni. — Ezek a bevásárlások az iparosoknak hoztak egy kis hasznot. A mult vásár azt hiszem, nagyon sok kivánni valót hagyott hátra e tekintetben.

De nemcsak ez az egyedüli bajuk kisiparosainknak. A korláttalan konkurrencia teszi helyzetüket olyan sulyossá.

Századunk világnézete a szabad verseny elvét juttatta érvényre minden téren, az ipar terén is. A jelszó az lett: „győzzön a jobb." — Méltó elv a XIX. századhoz! Az ember belső értékének, tehetségeinek és szorgalmának harcba vivését jelentette ez elv a formalizmusz szük korlátai között. A szabadság vágyának belső szükségszerűsége szülte ez elvet. De minden elv veszit szépségéből az élet darabosságai között, az emberek tökéletlen volta miatt.

Az események nagy részben rá cáfoltak a szabad verseny szép elvére. Lelketlen vállalkozók kezében *eszköz* lett csak ez elv, s a szabad verseny helyébe, melyben a *jobbnak* kellett volna küzdenie a *jóval*, az önszeretet harca lépett *bármilyen* áruval az *eszelleg* jóval szemben. — Többet reméltek egyes cikkelyekből, mint a fogyasztás megkivánta volna; más iparágakat pedig elhanyagoltak. A nagy tőke leigázta a munkaerőt; az olcsó portéka kiszoritotta a jót.

Ez a története és magyarázata kisiparosaink szomoru helyzetének.

Mindenki érzi, hogy ezen a helyzeten javitani kell, — csak a móddal nincsenek tisztában, hogy hogyan. — És most egyszerre azt olvassuk, hogy Németországban törvényjavaslatot dolgoztak ki, mely megszoritja a szabad versenyt, kimondva egy sereg iparágra a *kötelező* képesitést és — a régi *céhek* jog- és szerep körével felruházott testületekbe osztja iparosainkat.

Tehát a régi céhrendszert akarja feltámasztani a szociálizmusz követelési közepett.

Vajjon ez volna-e a helyes módja kisiparosaink szomoru helyzete javitásának?

A magántisztviselők kongresszusa.

Hosszu vajudás után valahára magán tisztviselőink is saját ügyük érdekében nagyfontosságu munkához fogtak. Közel három évtizeden át, csak most jutottak magántisztviselőink kötelességük ama tudatára, hogy országosan szervezkedniök kell. Tapasztalhatták, hogy a társadalom minden egyes rétege megmozdult és cselekedett. Nem igy volt ez m. tisztviselőinknél. Minden irást, mely célukhoz közelebb hozta volna őket, közönyösek maradtak. Komoly munka éltet, tétlenség öl. Három évtizedben egy osztály érdekében alig valamit, ugy szólván semmit sem tenni, az elegendő arra, hogy a bajok feltornyosuljanak. Meg is érezték ők ezt.

Nincs oly hét, hogy millenniás ünnepélyünk alkalmával fővárosunkban ne tartana kongresszust egy-egy testület. Azt mondhatnók, minden ilyen kongresszusozó testület a kormány jóindulatával találkozott s igy a későbbi siker el nem maradhat. Folyó hó 8-án gyültek az ország minden részéből össze, hogy a magántisztviselőink tanácskozásain jelen lehessenek. A tarthatatlan helyzet megváltoztatása. E pár szóban kifejeződik már minden, a mi őket a napra összehozta. A tizennégy órai folytonosságu munkaidő, a munkásságnak aránytalan dijazása, a felmondási idő törvényes reformálása, a nyugdij törvénybehozatala, a jövedelemmel aránytalan megadóztatás, továbbá az ujabb adóteher elleni tiltakozás, a munkaszünet reviziója s ezuttal a zárt ajtók valódi bezárása (mert van hamis zár és hátsó ajtó is, a melyek a törvényt illuzórissá teszik) az 55—60. §§. törlése, mely a m. tisztviselőt iparossegéddé deklarálja s végül a szakoktatás kérdésének megoldása, mind-mindenek nagyjában a bajok okai és okozatai. Srázezer intelligens embernek fohásza e kérdések megvalósitása.

A kongresszus bölcs vezetőségében nincs okunk kételkedni, hogy a helyzet komolyságához mérten a hozott határozatok végrehajtására felügyel s megteszi a további intézkedéseket is, amelyek időközben szükségessé válnak.

A kongresszus bővebb kivonatu határozatai pedig feljutnak a kereskedelmi kormányhoz s bizunk benne, hogy ennek jóindulatával, törvényjavaslatok kifejezésében a parlamentben mihamarább találkozunk.

Nem hihetjük, hogy a jövő nemzeti kereskedelemnek apostolai érdekükkel a kormány ne számolna!

Mi pedig igérjük, hogy városunk magántisztviselői érdekében ugy mint eddig, továbbra is el fogunk járni s fel fogjuk emelni szavunkat ott és akkor, midőn erre szükség, és alkalom leend.

A magántisztviselő tanácskozásainak pedig sikert kivánunk!

Irta: HIRSCHL JAKAB.

Iskolák beszámolói.

III.

1. A sümegi áll. segélyezett közs. reáliskola története 1857—1895. Irta: Kellemen Károly dr. igazgató.

Sümegh városának mostoha tanügyi viszonyán (1855 ig csak egyetlen egy osztályu elemi tanodával birt) Ramassetter Vince a város polgármestere segitett 1857-ben, midőn 20,000 pengő forintot tett le egy Sümeghen felállitandó reáltanoda alapjához. E nagylelkű férfiu emlékének szentel az igazgató egy lapot. Iparosnak volt gyermeke 1848-ban polgármesterré választották, felséges királyunk pedig érdemei elismeréseül 2 izben tüntette, ki arany érdemkeresztteel majd pedig a Ferenc József-rend lovagkeresztjével és nemességgel. Meghalt 1878 ban. Adományai s alapitványainak összege a 100,000 forintot meghaladja. E mellett évenkint 24 ifjut segélyzett ruhával, pénzzel, élelemmel. — „Mély gyászt is öltött Sümegh halálakor, mert ritkán küld az ég egy városunk oly kifogyhatatlan, nagylelkű pártfogót, milyen az elhunyt volt. Arra pedig — mondja az igazgató, alig találunk példát, hogy középiskola felállitására ily aránylag kis helyen iparos férfiu vállalkozzék."

Ramassetter 20,000 frtos alapitványa, Sümeg áldozatkészége, egy szerencsés gyűjtés és a püspök gondoskodása a hittan tanitásáról, lehetővé tették az iskola megnyitását 1857. decemberében. 1858 ban, a II. osztály megnyitása nehézségekbe ütközött. A város csak nagy nehezen szavazta meg az uj tanár 500 forintját. Ramassetter ily részvétlenséget látva, ugyanez évben leköszönt polgármesteri állásáról. — Két évig tartó küzdelem folyt Ramassetter pártja és egy másik párt között, mely az iskola megszüntetését kivánta. Jobb fordulat állott be 1867-ben, midőn Eötvös József br. miniszter a városi küldöttségnek megigérte, hogy 4000 frtos államsegélyt fog kieszközölni Az országgyűlés 1872. áprilisban megszavazta a 4000 frtot, s a III. osztály megnyilt. A IV. osztály a következő évben nyilt meg s azóta az intézet mint négyosztályu reáliskola áll fenn. A város anyagi helyzete nagyobb

TÁRCA.

A gyermekek.

— Ábránd. —

— A „Zalai Közlöny" eredeti tárcája. —

A kicsinyek elaludtak. Az apróbb, a ki még csak gőgicsél, ott szunyókál a bölcsőben; a másik a hálós ágyban, anyja mellett, — lerugva magáról a könnyű terítőt, félig pőrén, duzzadó izmokkal, rózsás, kigyult arccal, mely mosolygó tükre az életnek.

Meglesem álmaikat. Gyönyörködöm bennük és eltünődöm: miről is álmodhatnak a zsenge szűzies lelkek, melyeket még nem érintett a való durvább levegője?!

Az apróbb bizonyosan most is azzal a tarka bábuval játszik, a melylyel a dada naphosszat mulattatta, meg megnyomva a kacki bohóc gyönge oldalbordáit, a mire az ütemesen összeverte a kezeire erősitett réztányérokat. A bohó kicsike az egész komédiából nem értett semmit, hanem azért a csettogásnak ugy örült, amilyen igazán és őszintén egy ilyen kicsike szív örülni tud. Az a mosoly, melyet az álom a pici ajkak gyönge idegeire csal, csak az tudja hiven kifejezni est az örömöt, mely üdé, mint a harmat és ragyogó, mint a napfény.

A nagyobbik talán lovakat hajszol, lepkéket kerget, katonásdit játszik, képes könyvével mulat, meséket álmodik, a mikkel a nagymama szendert csalt pilláira?! Ki tudná a szűzies lélek felrajzó képzeletének titkait kikutatni?! S miért is tünődöm én mindezen?! Mi tart fogva a kis bölcsőnél, melyből a kicsike halk pihegése száll felém s miért szorul el a szivem, mikor bekanditok a gyermekágy hálója között s reá tapad szemem az alvó apróságra?!

Valami csodálatos varázs, mondhatatlanul nagy vonzalom fűzi a szivet a gyermekekhez. Különösen a szülőket. Küzdelmek, csalódások, keservek és viharok között is napfényt lop az élet borujára a gyermek. Van pillanat, mikor a földhöz ragadt koldus is gazdagnak érzi magát karján gyermekével; mikor remény szállja meg a hitetlen szivet és szeretet ébred abban, mely már meggyülölte az életet. Nem hiába ábrázolja a vallás mithologiája ártatlan gyermekeknek az angyalt, mely védi, vezeti és sugalmazza a földi halandót.

Mi ez a szeretet?! A vér delejessége?! A szivbe öltött ösztön, mely az első dobbanásnál születik s az utolsónál hal meg?! Szent láng, melyet az élet gyujt meg s csak a halál olt ki?! Örök törvény, melynek kodexe kitörülhetetlen betűkkel van az emberi lélekbe irva?!

Láttam zsiványt, ki embert ölt, utasokat fosztogatott, féktelen daccal szállt szembe a hatalommal s mikor gyermekét hozták eléje, a vadállatból egy pillanat alatt ember lett. Az el nem hamvadt szikra, mely valahol a szív mélyén pislogott, lángra kapott, megtört, sirt, vallott s Istent imádva, átkozta sorsát.

Láttam asszonyt, ki fetrengett a bűnben, orgiák közt élt, megvetett, kikacagott mindent, a mi tisztességes, szent és becsületes s egy gyermek visszaadta a társadalomnak, a józan munkának és a tiszta életnek.

A nagy természet a gyermekekkel vetette meg a társadalom alapját. Mert a család, az első kő, melyre az állami instituciók vannak épitve. Azok a gőgicsélő ajkak, azok a mosolygó szemek, azok a pihegő szivecskék, melyek menyországgá varázsolják a keserves földi létet, azok képezik kiindulási pontját az erkölcsi rendnek, azokból fakad a jellemélet. Az emberiség sorsa elválaszthatatlanul ezekhez van fűzve. A családi szentélyben ezek az apróságok az oltárképek, melyekért testetlő és lelket emésztő munkában fárad az emberiség millió és millió paránya . . .

Aludjatok kicsinykéim!... Álmodjatok a felhőtlen élet naiv örömeiről! Hiszen eljő az idő, midőn ti is megismeritek a vihart, a szélvészt, mely legszentebb hitünket tépi szét, legszebb reményeinket tori izzé porrá! Minek is tudnátok ma még azt, mit rejt a jövő, mi vár reátok az élet hosszu, kuszált ösvényén, mely telesteli a keservek rögeivel s a csalódás töviseivel?! Az álom hiv barát! Ugy is korán lesz az ébredés!

SÜMEGI KÁLMÁN.

Romok között.

— Elbeszélés. —

III.

— A „Zalai Közlöny" eredeti tárcája. —

A leányszív, mely sokszor csalódott, olyan mint a mimosa, vagy mint a legcsekélyebb fuvalatra is megrezdülő staniol-papir: hatványozva érzi a legkisebb hatást is. Szegény Szónya is észrevette, hogy Béla szive már nem az övé. Előre látta a jövőt és martiromságát. De ennek szinte örült. Abban a lelki állapotban volt, mikor élvezet számunkra a szenvedés, mikor magunk tépjük föl sebeinket. S amint a jövő képének rajzolásánál egynémely gondolat fulságos világosan, kristálytisztaságal lattatta vele a sivár jövőt, belecsöppentett ebbe a vizrajzba szive véréből egy két csöppet és rögtön szép piros szine lett a jövő képének...

Béla mindebből semmit sem vett észre. A boldog szerelmes álságával ő csak szerelme tárgyát látta. A világos, derült szinek iránt volt érzéke, a sötétet nem látta.

Egyszer azonban, midőn egy derült őszi estén ujból megtért sötét, barátságtalan otthonába, az ellentét megkapó erejénél fogva, — hiszen most jött a szép szőke, üde Bellatól és az őszi verőfényről, — nagyon bántotta szobájának komor sötétsége és meglepte Szónyának szokatlan halványsága. Derűhöz szokott szemére oly kellemetlenül hatott mindez, hogy egy pillanatra önkénytelenül lezárta szempilláit. Hanem azután, a mit már hónapok óta nem tett, részvétteljes arccal közeledett Szónyához, gyönyödén megcsókolta és mély érzéssel kérdezte tőle:

— Mi bajod, Szónya? talán beteg vagy? Szónya közel volt ahhoz, hogy zokogva boruljon arra a helyre, arra a szivre melyen oly sokszor pihent s melyet a nyugalom vánkosának hitt egykoron, hol leálmodhatja békén, sőt talán boldogságban hátralévő napjait. Csak még egy-két barátságos szó kellett volna, hogy érzelmeinek áradó folyama átszakitsa azt a különben erős, türelemből és lemondásból font gátot és kieressze szivének minden keservét... Ő egy ilyen lecsapolás mily megnyugtató hatásu lett volna! De lekűzdötte gyöngeségét és abból a hatalmas folyóból csak egy-két könycsepp tudott átszivárogni a szív résein; de azokat is megaranyozta a mosoly, mely oly furcsán lépett föl szegény Szónya vonásain, mint az ismeretlen helyre kerülő és feszélyezett vendég... El is tünt csakhamar.

— Semmi bajom, felelt végre, tán csak azért vagyok olyan halovány, mert ritkán vagyok szabad levegőn.

Ez a szelid hang meghatotta Bélát. Keblére ölelte a szegény leányt és igy szólt hozzá:

— Estére, ha ilyen szép idő marad, elmegyünk a Dunapartra. Jó, édesem?!

„Ó Béla, milyen jó vagy!"

Azután ismét elmélyedtek gondolatikba. Szónya szivébe a remény kezdte meg a behurcolkodást, mert tudta, hogy a szegény leány jó fizető, szive legmele-

államsegélykérését tette szükségessé, sőt voltak olyanok, kik az iskolát teljeser. államivá akarták tenni. Ez ügyben sok feliratot intéztek a közokt. miniszterhez 1883 ban, 1886-ban, sőt 1892-ben küldöttság ment a miniszterhez, s egy memorandumot nyujtott át, melyben 6 pontban adták elő az iskola szükségességét, a város szorult anyagi helyzetét s a város ajánlatát az iskolának állami kezelésbe leendő átvétele esetére. A város az épületen és az alapitványokon kivül 3000 frtot ajánlott fel. A miniszter 1895-ben kelt leiratában 6000 frtot kivánt. Ez ügyben a város egy ujabb felterjesztést intézett a miniszterhez, melyben határozottan kimondja, hogy a legjobb akarat mellett sem képes 6000 frttal hozzájárulni. Erre intézkedés még nem történt.

Az iskolai épület helyiségéről azt irja az igazgató, hogy világosak, szárazak és egészségesek. — A tanári, ifju-ági könyvtári a szertárak elég gazdagok. A 31—36 lapon találjuk azon tanárok névsorát, kik 1857. óta az intézetnél működtek. Tiz lapot tölt be, mit az igazgató a tanitásról és nevelésről közöl. A különféle tanterveket találjuk itt a korszakonkinti eltérésekkel együtt. A 75—95-ig használatban volt tankönyvek jegyzékét követi egy kimutatás a tanulók előmeneteléről.

E kimutatás szerint az intézetnek volt összesen 2026 növendéke. Legkisebb volt ezek száma 1858 ban (11) legnagyobb 1875-ben (101.) jelen iskolai évben 97 növendék látogatta az iskolát. — A tanári kar 7 tagból áll Az intézet anyagi és külső ügyeit a közs. képviselő testület kebeléből választott iskolabizottság intézi. Az iskolához 5 alapitvány van kötve, az elengedett tandijak összege 2725 frt. Örömmel olvassuk, hogy egyes családok szegénysorsu tanulókat ingyen élelmezésben részesitenek. Az utolsó 10 évben 99 tanuló élvezte ezt a jóságot. Egy tápintézetre is van alap; Adám Ivánnak 1510 frtjs. Az intézet vagyoni állapota az intézeti épület becsegyenértékével együtt 162.469 frt 27 kr.

2. A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet érte sitőjét dr. Csanády Gusztáv igazgató szerkesztette. Részletesen ismerteti az igazgató az intézet szervezeti és fegyelmi szabályzatát, hogy a beiratkozni szándékozók bő tájékozást szerezhessenek. Az intézet jelen szervezetével 1874 től áll fenn s ez alatt 1019 hallgatója volt. Az intézet célja hallgatóit gyakorlatilag megismertetni a mezőgazdaság összes ágaiban előforduló teendőkkel. Ennek elérésére az intézet minden eszközzel rendelkezik; az első évfolyam teljesen gyakorlati, az intézet kirándulásokat rendezett, szép gazdasága (saját szőllője, kertje, méhészete) van és ott vannak még Festetich gróf birtokai.

Az intézetnél 16 ösztöndij van rendszeresitve. A tanári kar 9 tagból állott. 105 hallgatója volt, az év végén 46 harmadéves végbizonyitványt nyert. Az ezredéves ünnepélyek és az intézet gazdaságának térképe zárják be az értesitőt.

3. A Szombathely városi államilag segélyz. polgári leányiskolával kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyam értesitőjét az 1895—96. tanévről Páffy Boldizsár igazgató szerkesztette. — E tanfolyam a nőket a kereskedelmi foglalkozásokban akarja kiképezni s számukra uj kereset forrást óhajt biztositani — Oly nők, kik e tanfolyamot, mely 9—10 hónapig tart elvégezték, pénzintézeteknél, iparvállalatoknál, kereskedelmi és ipari üzletekben nyerhetnek alkalmazást, de még a háztartásban is értékesithetők az ott szerzett ismeretek A tanfolyam a polgári leányiskolával szoros összefüggésben áll, miniszterileg jóváhagyott szervezete és fegyelmi szabályzata van, kellő felügyeletet gyakorol növendékei felett s két évi működése alatt a felsőbb tanhatóság elismerését vivta ki, egyuttal felkeltvén a szülők érdeklődését. A tanári kar 6 tagból állott; a növendékek 19-en voltak. Junius 15-én tartottak évvégi vizsgálatokat: 7 növendék minden tárgyból jeles, 2 általános jeles, 9 jó, egy pedig elégtelen osztályzatot nyert Az igazgató, hogy e tanfolyam minél szélesebb körökben ismeretes legyen, közli a vallás- és közoktatásügyi miniszter szervezet- és tanmenetének főbb pontjait. Hogy a szülők, kik netalán leányaikat e tanfolyamon akarnák kiképeztetni, kellő felvilágositást nyerjenek, közöljük az értesitőnek a jövő tanév megnyitásáról szóló részét:

Tanfolyam a jövő tanévben. A női kereskedelmi tanfolyam a polgári leányiskolával kapcsolatosan f. é. szeptember közepén ismét meg fog nyittatni. A beiratások szeptember 12. és 13. napjain d. u. 2—4-ig, a felvételi vizsgálatok ugyanezen időben fognak megtartatni. Beiratási dij 2 frt; tandij 40 frt; ez utóbbi havonkint is fizethető előleges részletekben. Féltandijmentességben csak oly szegénysorsu tanulók részesülhetnek, kik jeles bizonyitvány birtokában vannak, és csak akkor, ha az egész tandijfizetők már kellő számban jelentkeztek. A gyorsirás a jövő tanévben is tanittatik külön dijazás nélkül

A női keresk. tanfolyamba oly tanulók vétetnek fel, kik a polgári vagy felsőbb leányiskola 4 osztályát vagy a felső népiskolát legalább elégséges eredménnyel végezték, vagy olyanok, a kik felvételi vizsgálaton igazolják, hogy van kellő előképzettségök a tanfolyam sikeres elvégzéséhez. E vizsgálat tárgyai:

1. Magyar nyelvtan és fogalmazás. Az utóbbira nézve a mérték a polgári leányiskolában megszerezhető képesség.

2. Számtan. Teljes jártasság a négy alapműveletben egész és törtszámokkal, a hármasszabályhoz tartozó feladatok megfejtése, láncszabály.

3 Földrajz, különösen Európa, Azsia és Amerika Földrajza.

Beiratáskor iskolai, születési és ujraoltási bizonyitványokat kell bemutatni.

A könyvtárnok ur.

(Utazási kaland.)

Ki másról is szólhatna az ének, mint a mi kedves könyvtárnokunkról! Mentort, mint a nagytekintélyű könyvtárnok urat. — Hogyne!? Ő, a ki még a pápának is tudna tanácsot adni, — hát még egy sülső kis leányt, hogyne tudna elkalauzolni a nagyvilágban s igy hát szivesen elkiséri Kaposvárig a kis nagyságát annál is inkább, mivel ő is oda iparkodik. S igy tehát a kedves szülők teljes nyugalommal és megelégültséggel bizták szeszge csemetéjüket a könyvtárnok ur erős és edzett karjaira. Kölcsönös barátságos és vidám üdvözlések uton elváltak az uj ismerősök, meg egy utolsó boltozglani kézszoritás után elindult a vonat.

Tehát fel Kaposvárra! De ez már nem ment olyan simán, mint az ember előre hinné: „Mert hát az ember tervez, Isten végez! És ez ugy történt. Az uj ismerős elmondta élete történetét, — hogy jött rózsabokorban a világra, hogy nevekedett. A könyvtárnok ur is kellő bőbeszédűséggel elmondta, mint küzdte el magát fokró-fokra első emberré. Mafasztos hangon elbeszélte, hogy milyen szép állás főkönyvtárnoknak lenni, hogy az összes láda kulcsok az ő birtokában vannak — és ő nem téveszti el a kulcsokat, tudja jól, melyik ládában, melyik darab van. Hol melyik ládában viszálykodik Lear király gőgös és szivtelen leányaival. Melyik láda, melyik szegletében fojtja meg Othello Desdemondt, stb... Hogy mennyi jártasság kell mindehhez.

Azonfelül ő fő-fő szinész is, nem afféle inci finci kis biró — hanem a ki miniszereket is játszik, még hadvezéreket is. A kis utitársnő bámulva hallgatta a jövendő nagy „Napoleonját", még ő ilyen eleven nagy művészt nem is látott, mert arra feléjük csak holmi csepürágók járnak olykor-olykor. Igy a nagy beszédek közt egy nagyobb szabásu állomáshoz értek, itt eszükbe jutott, hogy az étel maradékokat jólenne elköltení, mert hát Kaposvárra minek cipelnék, — lesz ott elég hála Istennek. — Hamarosan be is kapták, annál is inkább, mert a konduktor bácsi ezelőtt egy félórával mondta, hogy egy félóra multva Kaposvártt lesznek. Jó hosszu ideig ki-ki néztek a szép ismeretlen vidékre — mig azután a vonat szép csendesen elindult. E közben, mikor a vonat már javában haladt, a barátságos konduktor ur is benézett hozzájuk meg kérdezni, hogy hát hova utaznak ők tulajdonképen? Hát Kaposvárra!! Volt a meglehetősen aprehendáló hangon adott felelet. — Az már baj! Mert a prüszkölő vonat Kaposmérő felé megy s ezen állomás már véletlenül tul van fekvésénél fogva Kaposváron. — Általános csoportozat és bámulás. De hiszen az nem lehet. — Hisz ez égbe kiáltó stb... Mindegy, ha már meg kell lenni, hát kiszállnak Kaposmérőn és ki is szálltak. Azért mégis mozog a föld s igy ki tudta játszani ez az örökösön mozgó föld a kedves könyvtárnok urat és becses családját.

Soha ilyet!! .....

Kocsin indultak és gyalog értek Kaposvárra!

Felcihelődtek, kézbe kapták a sok skatulyát, neki az ország utnak, gyalog be Kaposvárra. Afféle Löcsey-kalendárium-féle adomának hittem volna magam is, ha a szereplő személyeket nem ismerném jól s nem azok mondták volna el nekem az aktus, a mint megtörtént .....

A könyvtárnok ur azért nyugodtan mosolyog s némi maliciozus szemhunyoritás kiséretében mondja, hogy hát most személyesen győződött meg Galilei tanáról „hogy még is mozog a föld." — Ő tulajdonképen Párisba akart jutni gőzzel és Kaposvárra ért gyalog!

Különös!! ....

VÉGH ISTVÁN.

Tudnivalók.

— **Hirdetmény.** A cs. és kir. 5. hadtest hadbiztossága f. é. julius hó 25-én 3118 sz. a. kelt értesiténye szerint a pozsonyi, komáromi és soproni élelmezési raktárak, valamint a szombathelyi élelmezési főő raktár részére 3530 kg. rozsot és 30130 kg. zabot vásárol, mely rozs, illetve zabmennyiségek az 1896. év október—december és az 1897. év január—julius hónapjaiban szállitandók be előre meghatározott részletekben az egyes raktárokba. Az ezen szokvány vételre szóló közelebbi feltételek főleg a minőséget és az üzlet lebonyolitását illetőleg a nevezett hadbiztosság által 1896. évi julius hó 25 én kelt 3118 szám hoz kiállitott és ugy a kiiró hadbiztosságnál, mint a pozsonyi, komáromi és soproni katonai élelmezési raktároknál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthető szokványfüzetből tudhatók meg; mely füzetet a tervezett élelmezési raktároknál, ivenkint 4 krért (esetleg pósta utján is) bárki megszerezheti. Az irásbeli 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok legkésőbb 1896. évi augusztus hó 21. d. e. 10 óráig a cs. és k. 5. hadtest hadbiztosságánál Pozsonyban nyujtandók be és a boritékon szószerint, mint „ajánlat az 1896 évi augusztus hó 21. tárgyalásra" jelölendők meg. Mely pályázati kiirásra ezennel felhivjuk érdekelt köreink figyelmét. Sopron, 1896. évi augusztus havában A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A zalaegerszegi kir. törvényszék elnöke a vezetése alatt álló kir. törvényszék és a hatásköre területén fennálló járásbiróságok részére az 1897—1899. években szükséges stearin gyertya (évi szükséglet 500—600 font) különféle papir (é. sz. 200 rizsma), irószerek, tüzifa (é. sz. 400 köbméter) és könyvkötői munkálatok biztositása céljából 1896. évi augusz-

---

gebb vérével adóz. Béla pedig elszállt gondolatban a fényes grófi palotába... fölszaladt a lépcsőn és szemben állott a szép tanitványnyal Ajkai mosolyra nyiltak, karjait kitárta és szive mélyéből sóhajtá: „Bella."

Szónya meglepetve fordult vissza az ablaktól, Béla pedig óriási zavarában Szónya felé rohant és Bella helyett el árasztá forró csókjaival. De a leány hideg maradt. A forró csókok csak a mult szépségét idézték föl benne és a jövő siváságát; mert kiérezte, hogy a csókok nem neki voltak szánva, hanem talán csak előgyakorlatok a jövő boldogsághoz. A jelen édességéből nem volt benne semmi.

Érezte ezt Béla is és hogy véget vessen kinos zavarának, igy szólt Szónyához:

„Menjünk, Szónya, sétálni."

Magukra kaptak egy-két ruhadarabot és kisiettek a lágy őszi levegőre. Minden mosolygott. Itt a fővárosban nem látni hervadást, minha szégyenlenék az emberek! Azt a néhány száraz levelet is, mely az utak szegélyére ültetett csenevész akácokról lebull, csakhamar elsöprik az emberek, hogy semmi se beszéljen hervadásról. Kivül csakugyan mosoly és csillogás, de belül annál több a bánat és pusztulás...

Szótalanul haladtak jó darabig egymás mellett. Mikor azonban Béla önkénytelenül is a grófi palota felé irányitá lépteit és az abból kiszüremlő ének és zongora hallatára kissé megremegett karja, Szónya kissé bátortalanul azt a kérdést intézte hozzá:

— Ugy-e, Béla, ide jársz tanitani?

A férfi csak egy igent tudott rebegni és a némaság még nagyobb lett. A bizalomnak csak egy ajtaja van, de két tolvajkulcs van zárainak kinyitásához: a rokonszenv és kétségbeesés. Béla és Szónya az előbbit már elvesztették, az utóbbit még nem találták meg. Izgatottan keresgéltek más kulcs után, de bizony nem találtak. Szinte örültek, mikor a kapukulcsot kellett elővenniök. Sohasem tünt föl olyan kedvesnek laká uk.

Béla soká forgolódott ágyában. Az álom tündére másutt mulatott, hozzá csak ugy reggel felé ért. De ez nem bántotta, mert ilyenkor tudott önmagába legjobban eltemetkezni. Csak a sötétséget nem szerette Ezt utálta minden alakban. Ugy szeretett volna néha felugrani és mint Aeneas kardjával szétverni ezt az ostoba szörnyet. De hiába! olyan az, mint a Horla: csak kisoz, de nem sebezhető. Ha már nagyon bántotta, csak Bellára gondolt és erre mint varázsütésre eloszlott minden, sötét és derült lett minden ... „et facta est lux."

Három évig tartott ez a boldog álomhoz hasonló élet. Egy szép juliusi napon aztán magához kérette Bélát a méltóságos gróf. Rendkivül melegen szoritott vele kezet és igy szólt:

— Köszönöm uram eddigi szives fáradozásait. Fiam az Ön gondos vezetése alatt kitünően végezte a gimnáziumot, leányom pedig jegyben jár X. gróffal. Szivességeért fogadja ezt a csekélységet.

Ezzel jelentékeny összeget adott át Bélának, kire ez a hir jobban hatott, mintha talán Robinetti sujtotta volna homlokon. Valamit rebegett s majdnem öntudatlanul jutott ki a szabadba. Csak itt gondolta meg, mit vesztett. Oda van boldogsága! Nincs többé mód, hogy az imádott leányt megközelithesse ... De legalább még egyszer beszélni akart vele! Ő, a különben mindenki előtt hideg, nyugodt ember, mindig reszketett ezen szép szőke leány előtt. Most pedig, hogy a fájdalom is átnyilalt szivén, oly szorongva lépett a halál leány szalonjába, hogy önkénytelenül rányomta kezét háborgó szivére.

Leirhatatlan bájjal szökött eléje a kedves gyermek és finom gyöngédséggel vágott eléje a nevelő bucsubeszédjének.

— Édes atyám bizonyára megköszönte az ön kiváló fáradozásait; de hálátlannak tartanám magam, ha az én kedves és kitűnő barátomnak személyesen is nem mondanék köszönetet. Fogadja tőlem ezt a csekélységet és tartson meg jó emlékében!

Erre bájosan kezét nyujtotta, átadta (mintegy lopva) kicsi kis arcképét, meghajolt és eltünt termeiben.

Béla még vagy egy percig állva maradt, a paradicsomból kitiltott ember fájdalmával szivében. Szörnyen megzavarta az az egy könycsepp, mely az utolsó kézszoritásnál ott ragyogott Bella szép szemében. De zavara csak egy percig tartott, a másikban már tisztában volt azzal, hogy az a könny a hála könye és az a megindulás a repkény megindulása volt. A társadalmi előitélet annyira körülburjánozták az ifju leány gyönge szivét, hogy azon a sürü burkolaton nem hatolhatott át a szerelem meleg és demokratikus sugara.

Oly megtörten ért haza, hogy Szónya megijedt tőle. Érezte, hogy Bélával valami nagy dolog történt, de nem mert tőle semmit kérdezni. Megszokták már, hogy külön-külön szenvedjenek.

Béla a válás utáni napokban valósággal buskomor lett. Előre látta, hogy neki igen hosszu leckét kell felmondania a szenvedések iskolájában, mely eltart hát egész a sirig. Érezte, hogy minden óra, minden perc távolabb viszi szivétől az imádott leányt, ki felült a boldogság gyorsvonatára; de ilyenkor mintha egy bűvös kéz láthatatlan fonállal odakötötte volna ahhoz a vonathoz és szive egy aranyorsóvá változott volna, telidestele az igaz, lemondó szerelem drága fonalával, s melyről a vonat röptével pörög le az aranyfonál, kisérve a hőn szeretett leányt utjában elszakithatatlanul. Érezte ilyenkor, hogy akárhányszor utazná körül a világot az édes szép leány, e fonál mindannyiszor körülérné azt és az orsón egy szállal sem volna kevesebb.

Egész éjjeleken át ott ödöngött a kedves palota mellett, mint bolygó napja körül. Öt éjszaka is beragyogta ez a fényes nap. Majd a költészetben keresett vigasztalást, megkönnyebbülést. De ilyel igazi szinekkel rajzolt, elszakadtak azok a kötelékek is, melyeket bűvszeksége rakott szivére és fájdalma, mint kiéheztetett fenefad támadt szivének. S ez a nagy fájdalom szétmarcangolta az önuralmat, ezt a nála erős, de a szív összes szenvedélyeinek fenevadjai ellen oly gyönge korbácsot: ivásnak adta magát.

Ő is, mint oly sok elődje, a borban kereste a Lethe-vizét, de nem találta meg. Minél többet ivott, minél több szesznyomta agyocskázott agyvelejét, annál erősebben égett a belsejében kigyulult láng és annál örültetesebben verdesté koponyája boltozatát.

Feledni akart és minden ujabb pohár borban tisztában látta jövőjének siva-vagát. Néha, mikor tántorogva haladt el a kedves leány ablakai alatt, ugy elpirult, mint a csinyen ért gyermek. Hegett valamit, mivel csak annyit akart önmagának megmondani: „Nem vagyok igy méltó még az ő emlékezetére sem. Többet nem iszom." És ebbe a föltétlenbe, melyet a szép szőke leány nemes emléke sugalt, oly erővel kapaszkodott, hogy az a gyönge ág nem birta meg azt a nagy kétségbeesést, letörött, hogy szegény Béla annál mélyebbre süllyedjen.

De egy meg volt benne Soha egy szóval sem bántotta Szónyát. Néman sétáltak ők egymás mellett az élet göröngyös országutján és a mely ut, ugy kart karba öltve, legalább is könnyebb lett volna, megtörve mindkettőjük erejét.

Először is Szónya dőlt ki. Egy este, mikor magányos, holdkóros sétairó ment haza Béla, vértócsában találta szegény Szónyáját. Egy erősebb köhögési roham megölte. Béla sohasem volt rossz szivű, mikor tehát halva látta fájdalmainak szegény osztályosát, kivel jó darabig együtt huzta a sors kötelét, ugy elszorult a szive, mint egy összecsukódott virágkehely. Majd a következő pillanatban mobó vágy fogta el a halottak ezen beszédes némasága után, megragadta revolverét, hogy — mint mondani

tus hó 28. és 29. napjain, a délelőtti órákban irásbeli zárt ajánlatok mellett árlejtést fog tartani. Miről az érdekelt köröket oly megjegyzéssel értesitjük, hogy az ajánlatok a fönt kititett határnapig a nevezett kir. törvényszék elnöki irodájában nyujtandók be s hogy a szállitás közelebbi föltételei az alulirt kamaránál, vagy a zalaegerszegi kir. törvényszék irodaigazgatóságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Sopron, 1896. évi augusztus havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A győr-soproni-ebenfurti vasut üzletvezetősége az 1897, 1898 és 1899 évekre, tehát három évre terjedő egyenruha szükségletének szállitására, f. é augusztus hó 18. benyujtandó zárt irásbeli ajánlatok utján, nyilvános árlejtést hirdet. Mire oly megjegyzéssel hivjuk fel érdekelt köreink figyelmét: hogy a közelebbi szállitási és árlejtési feltételek, a rendes hivatalos órák alatt, ezen kamara irodahelyiségében (várkerület 24 sz) bárki által megtekinthetők. Sopron, 1896. évi augusztus havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hirek.

— **Ő Felsége születésnapja.** Mint minden évben ugy a milliennium évében is kegyelettel és hódoló tisztelettel ünnepli meg az egész ország Ő Felségének születése napját, — mely immáron a hatvanhatodik. — Ez alkalomból, augusztus 18-án a plébánia templomban nálunk is ünnepies nagy mise tartatik, melyen a városi hatóság, a katonai tisztikarok, törvényszék és más hivatalok testületileg vesznek részt. — Ünnepies hálaadó Istentiszteletek lesznek az összes felekezeti templomokban is.

— **Nagyboldogasszony napja.** A katholicizmusnak e szép ünnepét ma ünik a hivők országszerte. — A millennium ez évben ünnepelendő Nagyboldogasszony napjának jelentőségét emeli az is, hogy e napon szenteli fel Vaszary Kolos, hercegprimás, a budavári Mátyás templomot országos ünnepéssel. — Nálunk az ünnep napján d. e. féltizenegy órakor ünnepies nagy mise lesz a plébánia templomban.

— **Gyászjelentés.** Bezerédi Bezerédj Sándor Zalavármegye egykori szolgabirája és jelenlegi törvényhatósági bizottsági tagja, a közügyeknek szentelt munkás életének 74 ik évében elhunyt Kis-Görbön. A család a következő gyászjelentést adta ki: Alulirattak a maguk és gyermekeik, valamint az egész rokonság nevében bánatos szivvel jelentik a feledhetetlen jó sógornak és torron szeretett nagybátyának bezerédi Bezerédj Sándornak Zalavármegye egykori főszolgabirójának és jelenlegi törvényhatósági bizottsági tagjának életének 74-ik évében rövid szenvedés után f. 1896. évi augusztus hó 10-én délelőtt történt gyászos elhunytát, sat Kis-Görbön, 1896. aug hó 10-én. Áldás és béke hamvaira

— **Egy szorgalmas tanuló halála.** Egy reményteljes ifjunak életét oltá ki a kérlelhetetlen halál; Talabér Elek gimnáziumi V. osztályu tanuló hétfőn folyó hó 10-én jobb létre szenderült. A szelid és szorgalmas ifju már a téli hónapokban betegeskedett. Az év vége felé iskolába is eljárt szeretett társai közé, a régi pirosság is visszatért arcára s ugy látszott, mintha ezzel együtt egészsége is helyreállott volna. Azonban nem igy volt. Gleichenbergben is hasztalan keresett orvoslást a romboló tüdővész ellen, mely életét virágában elfojtá. Temetése kedden folyó hó 11-én ment végbe. Jelen voltak a gyászoló rokonságon kivül itt idősző társai, a fögimnázium igazgatója és két tanára. Özvegy édes anyja reményét, barátai egy hű társukat, a tanárok kedves tanitványukat vesztették el benne. Áldás poraira.

— **A honvédség köréből.** Ő felsége a király Weisz Józsefnek a pécsi 19 honvéd gyalogezredtől a nagykanizsai 20. honvéd gyalogezrednek áthelyezését rendelte el.

— **Eljegyzés.** Schlesinger Ignác jónevü fiatal kereskedő augusztus hó 9-én tartotta eljegyzését a szeretetreméltó Berger Hermin kisasszonynyal Somogy-Pathról.

— **Öngyilkos magánhivatalnok.** Scheyer Armin nagykanizsai születésü 22 éves magánhivatalnok Budapesten a királyutcai 20. sz. ház harmadik emeletéről öngyilkossági szándékból leugrott az udvar kövezetére. Életveszélyes sérülésével a mentők beszállitották a Rókus kórházba. Scheyer öngyilkosságának oka ismeretlen.

— **Táncvigalom Szt István napján.** A nagykanizsai munkásképző egyesület augusztus 20-án a „Polgári Egylet" kert és első emeleti helyiségeiben felolvasással és énekkel, valamint az iparosok dalárdájának közreműködésével egybekötött táncvigalmat rendez. Ezen mulatság, tekintettel a közreműködőkre, élvezetesnek igérkezik A meghivó a következő: A nagykanizsai ált. munkásképző egyesület vigalomrendező bizottsága 1896. augusztus 20 án, a „Polgári Egylet" összes termeiben és kertbelyiségében az egyesület könyvtár-alap javára Huckstedt Irén k. a. Rákosi Szidi színésziskolájának legszebb hangu koloratur-énekesnője, Hermann Aranka jeles énektanárnő növendéke, továbbá Szalay Sándor ur, valamint Csolosz Jenő ur vezetésével a nagykanizsai dalárda közreműködése mellett hangverseny és felolvasással egybekötött zártkörü táncvigalmat rendez. Kezdete este 8 órakor. Tánc alatt Sárközy János barc i zenekara játszik. Helyárak: Páholy 4 frt, Üléhely 1—3 sorig 1 frt, 4—6 sorig 80 kr., a többi sorban 60 kr. Földszinti állóhely 50 kr. Karzat 30 kr. Jegyek előre válthatók Belus Lajos ur gyógyszertárában és este a pénztárnál. Felülfizetések a nemes célt tekintve, köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Karzati jegyek a táncra érvényetlenek. Műsor. 1. Magyar népdalok. Előadja a nagykanizsai dalárda, Csolosz Jenő ur vezetése alatt. 2. Dal a két Hunyadyról. Verő Györgytől. Részlet az „Ezer év" cimü szinműből. Énekli: Huckstedt Irén k. a. 3. Felolvasás, tartja Szalay Sándor ur. 4. Csalogánydal, Káldy Gyulától. Énekli: Huckstedt Irén k. a. 5. Erdei kisded virág. Fischer C. L. Énekli a nagykanizsai dalárda, Csolosz Jenő ur vezetése alatt. — Az énekdarabokat Bischitzky Miksa ur fogja kisérni zongorán.

— **Nem kapunk több honvédséget.** A honvédelmi miniszter leirt Vasvármegyéhez, a Körmmenden levő honvédzászlóaljnak városunkba való áthelyezése tárgyában. E leiratot a f. hó 3-án tartott megyegyülés tárgyalta és elhatározta, hogy feliratot intéz a honvédelmi miniszterhez, hogy ezen Körmend fejlődésére káros intézkedést annál inkább is mellőzze mert a vármegye nincs azon helyzetben, hogy a laktanya épületet megvehesse.

— **Sok az eső.** A mult heti sok kárt tett zivatarokból még mindég nem volt elég. Meg megujul az égiháboru, de korántsem oly mértékben, mint a mult héten. Hanem az eső gyakorta megered és buzamosabban tart. Pedig már nem igen volna reá szükségünk. Fölös, hogy a sok eső megrontja oly szépnek igérkező kukorica termésünket.

— **„Én leszek az első század szakaszvezető."** Ez értelmetlen és érdemetlenül fölkapott nóta hangzott kedden és szerdán városunk minden nagyobb szokta — „előidézze a kazánrobbanást"; de kezét visszatartotta valami: eszébe jutott édesanyja. Mint mindig, most is megmentette.

— Nem, szólt, nem ölöm meg magam. Ha már a puszta reá való emlékezés is visszatudott tartani ettől a borzasztó lépéstől, közvetlen közelléte még meg is gyógyithat.

Görcsösen ragadta meg ezt a mentő gondolatot, mint a tékozló fiut a bűnbánat... Hisz ő is tékozló fiu volt, ki mindenét elpazarolta a messze idegenben. Eltemette szegény Szónyáját, bezárta mélabú lonjába Bella kis arcképét és megindult kis faluja felé.

Anyja, mint a bibliai atya, ölelő karokkal fogadta. Nem tett szemrehányást romba dőlt reményeiért, mikor látta romhat, az igazi Romhányit, sőt igyekezett visszanyerni az életnek. Béla látszólag javult is. A „Zöngő oldalba" tett séták felüditették; de lelke, mely ugyis olyan volt, mint a zivatartépte pókháló, nyugtot, igaz nyugalmat nem talált. A szenvedély viharában tán még éveket élt volna de a gyöngéd szeretet elernyesztő és az első hó már az ő sirjára vont második leplet.

Utolsó sóhaja ugy szállt el mint a romok rései közül kisuhanó bus őszi szél...

* * *

És most, kedves Nagysád, ha elolvasta ezeket a sorokat arra a kérdésre: mi az élet? Ön is bizonnyal azt fogja velem együtt felelni:

„Árnyék, a mely játszik véled,
Egy kis szerelem, egy kis bor,
Sok nagyravágyás, végre — por."

?

---

közlekedési utján: jöttek a rezervisták, kiket a nagygyakorlatokra hivtak be. A derék legények bizony csak látszatra voltak olyan jókedvűek, valóságban pedig meglehetősen roszszul esett az, mennél jobban közeledtek a kaszárnyákhoz. El is hagyta őket a jókedvük, mihelyt a káplár ur glédába állitotta, mint hajdanában. Hanem hát vigasztalódjanak: nem a világ az a három — hét. — Az egészben csak azt nem igen értheti a mi laikus eszünk, hogy mért éppen a legnagyobb dologidőben kell a sok jó munkaerőt behivni?

— **Száj és körömfájás.** A zalavármegye területén járványos száj- és körömfájás miatt az alispán a f. hó 10 én Csabrendeken megtartandó volt országos vásárt betiltotta. Hasonlóképpen nem fog megtartatni az országos vásár Pacsán aug. 18-án és Kis-Komáromban.

— **Ügyellen mészáros.** Maray József mészáros legény f. hó 12-én a nagykanizsai vágóhidon ökröt vágott, miben Kiss István segédkezett neki, az ökör szarvát tartva. Marai azonban az ökör helyett Kissnek kezét találta a taglóval, ugy hogy kezének fejét szétroncsolta. A jelenlevő Raffai rendőrbiztos a szerencsétlenül járt legényt a kórházba kisérte, hol dr. Szekeres vette őt ápolás alá.

— **Szerencsétlenül járt cséplők.** Mind sűrűebben érkeznek hirek a cséplőgépek körül foglalatoskodó munkások szerencsétlen megcsonkításáról, kik csekély napi bérért testi épségüket kockáztatják és nyomorékokká lesznek. Biz már ideje volna, ha a gazdák legalább a gépek körül alkalmazott munkásokat baleset elen biztositanák. Ime a szomoru esetek: Györky Ödön 11 éves murakereszturi fiunak a cséplőgép dobja elvitte a balkezének négy ujját. Varga Pál, csornaföldi napszámos a cséplőgép átviteli szijját igazgatta, mikor gazdája rákiabált, hogy siessen. A gép inditó kereke azonban előbb jött mozgásba, mintsem Varga végzett, felemelte a szegény munkást, a cséplőgépbe dobta, mely lábait összeroncsolta. A megcsonkitott munkást a helybeli Szt. János kórházba vitték, hol dr. Szekeres József főorvos lábát amputálta.

— **Figyelmeztetés!** A helyben, állomásozó cs. és kir. 48-ik gyalogezred tartalékos legénysége folyó évi aug. hó 19 én délelőtt Kis-Kanizsa, Szepetnek, Bajcsa és a principális kanális által határolt szokott lőterületen harcszerű cél lövészetet tart. Erről a közönség minden szerencsétlenség kikerülése végett oly figyelmeztetéssel értesittetik, hogy a jelzett területről 6000 lépésnél közelebb ne tartózkodjék és ne közlekedjék. Nagy-Kanizsán, 1896 aug. 13. A rendőrkapitányság.

— **Figyelmeztetés!** A helyben állomásozó m. kir. 20. honvéd gyalogezred folyó évi aug. hó 21 és 22. Kis-Kanizsa, Szepetnek, Bajcsa és a Princ pális kanális által határolt szokott lőterületen harcszerű céllövészetet tart. Erről a közönség minden szerencsétlenség kikerülése végett oly figyelmeztetéssel értesittetik, hogy a jelzett területtől 6000 lépésnél közelebb ne tartózkodjék és ne közlekedjék. Nagy-Kanizsán, 1896 aug. 13. A rendőrkapitányság.

— **Tűz Kis-Kanizsán.** Vasárnap f. hó 9-én délután 5 órakor a tűzoltó kürt harsogása, a vészharang megkondulása egy kis rémületbe ejtette a vasárnapi sétáló közönséget. Kis Kanizsa felől sürü füst fellegek szálltak ég felé. A nagy füstnek oka Buncom Ferenc kis-kanizsai gazda szalmakazalának égése volt. A tűz hamar terjedt tova és nemsokára 6 szalmaház teteje égett. A kanizsai és sormási tűzoltóság vágtatva sietett a vész szinhelyére. Tiz órakor éjjel sikerült a tüzet eloltaniok. A kár körülbelül 1500 frtot tesz.

— **A csurgói fögimnázium uj épülete.** Az igazgató tanács a gimnázium uj épületének elkészitését Morandini Román, jól ismert épitőmesterünkre bizta, ki 83 000 frtért vállalkozott, hogy az épületet még ez évben tető alá hozza. Mikor jut vajjon ennyire a mi gymnáziumunk?

— **Kaszárnyaépités.** Szombathely városa 296.119 frtban előirányzott gyalogsági laktanyát épittet, mely 1897 szeptember 1-ére fogelkészülni.

— **Uj napilap.** A Pesti Napló főszerkesztője felelősszerkesztője és valamennyi munkatársa napilapot inditanak „Budapesti Napló" cimen, melynek első száma aug. 20 án fog megjelenni. A Budapesti Napló felelős szerkesztője Braun Sándor, főszerkesztője Vészi József. A lap előfizetési ára egy évre 14 frt.

— **Ménselejtezés Palinban.** Augusztus hó 11-én tartatott meg Palinban a nyári állomásaikról visszatért ménlovak fölött a szokásos évi selejtezés. Az az előkelő gárda, mely zalavármegye gazdaközönségének érdekeit a lótenyésztés emelése által nagy sikerrel és buzgalommal igyekszik előmozditani, — ez alkalommal is nagy számmal volt képviselve. Jelen voltak: Lossoncy Mihály miniszteri tanácsos és Budaházy Kálmán a földmivelési miniszter képviseletében, továbbá Svastits Benő, mint a zalamegyei, Kiss Gyula mint Vasvármegye lótenyésztési bizottságának elnökei, Koller István, Farkas József, Karcag István, Vécsey László, Hajós Mihály, Baranyay Ödön, Vizlendvay Sándor, Riedl Ferenc, Komposcht Alfonz alezredes, Somogyi Gyula, Bogyay Máté, Honerla Herman, Jesjenszky Arpád, Janisch József, Szily Dezső, dr. Mayer Ferenc, Szily Ferenc, ifj. Koller István és még számosan. — Kiselejtezteteltt 13 drb mén, ebből 5 azonnal eladatott tenyésztők számára, a többi Nori faju mustra mén a kanizsai piacon fog elárvereztetni. A méntelepen tapasztalt mintaszerű rend, pontosság s csillogó tisztaság igen kellemesen érintette a társaságot, melyért Parcsetich osztályparancsnoknak meleg elismerésüket nyilvánitották. A hivatalos eljárás befejezése után fényes társas ebéd volt a méntelep parkjának messze földön hires gyönyörű gesztenyésében. Estve Parcsetich Ottó osztályparancsnok vendégszerető házához volt hivatalos az előkelő társaság, mely egészen el volt ragadtatva a házigazda s fiatal szép nejének előzékenysége s szeretetreméltósága á tal.

— **Földcsuszamlás.** Kovács Róza, eszteregnyei parasztasszony a falubeliek szokása szerint sárgaföld szükségletét az Eszteregnye község környező agyagos halmokból vette. Midőn f. hó 7-én kiment medencéjével földet vájni, egy métermázsa nehézségű földréteg elvált és az asszonyt maga alá temette. Mikor a falubeliek az asszony keresésére indultak, csak holttestét találták meg. A megejtett hatósági hullaszemle zuzódás által okozott halált konstatált.

— **Fürdők látogatottsága.** Uj-Tátra-Füred fürdővendégeinek száma a mult héten 1093-ra emelkedett. — Varasd-Töplitzen 1575 vendég fordult meg eddig.

— **Katonai szállitás.** A cs. és kir. 5. huszárezred intendánsa Pozsonyban kereskedelmi szokás szerint vesz folyó évi augusztus hó 21-én a katonai élelmezési raktár részére Pozsonyban 5200 mmázsa zabot, a katonai élelmezési raktár részére Komáromban 1130 mmázsa rozsot és 5600 mmázsa zabot, a soproni katonai élelmezési raktár részére 4830 mmázsa zabot, a szombathelyi kat. fiok élelmezési raktár részére 2400 mm. rozst és 14.500 mm. zabot. Közelebbi feltételeket megtudni a fentnevezett élelmezési raktárak intendánsainál.

— **Elzüllött gróf.** Conte Gaetano Corte di Ventimiglia nevü ur, aki polgári foglalkozására nézve késes és köszörüs: honfitársaival Copra Antal és Calzetti János bádogos segédekkel együtt utazott Grácból Nagy-Kanizsára. Szombathely és Molnári között a két bádogos elaludt, s mire felébredtek, azt kellett tapasztalniok, hogy Corte di Ventimiglia gróf ur eltűnt s magával vitte Coprának 20 frt értékű ezüstóráját, 59 frt 17 krt, valamint 72 olasz lirát tartalmazó erszényét. Calzettinek pedig 50 frt értékű aranyláncát és 80 frttal terhelt tárcáját. A elzüllött főnemest eddig siker nélkül nyomozzák.

— **Uj vasutak Somogymegyében.** Tabról jelentik lapuknak, hogy Somogymegye északi felének nagyfontosságu vasuti kérdéseit megoldandó, az érdekeltség közelebb nagy értekezletet tartott Tabon Ugron Akos országgyülési képviselő elnöklete alatt. Az értekezleten 54 környékbeli birtokos vett részt s alaposan megbeszélték, hogy a tervezett vasutvonalak közül melyiknek készitése volna legsürgősebb és legfontosabb. Határozatként azt mondta ki az értekezlet, hogy első sorban a mocsolád—tabsiófoki, esetleg enyingi vonal kiépitését kivánja, ha azonban e vonalnak kiépitése a jövő év májusáig nem volna biztositható, ugy a tab—szántódi, illetőleg a tab—puszta-kapos—karád—mocsoládi vonal ügyét fogják felkarolni. Ily értelemben fognak agitálni a megyegyülésen is és külön bizottságot küldtek ki e végből, melynek elnöke Ugron Akos lett, ki is egymaga, sajátjából 10.000 forintot jegyzett a siófoki, illetőleg az enyingi összeköttetés létrejötte érdekében.

— **Muraköz. Budapesten.** Muraköz két járásának főszolgabirái és jegyzői s mások hazafiui lelkesedéssel karolták fel azt az eszmét, hogy a muraközi nép tömegesen minél nagyobb számmal zarándokolhasson fel Budapestre a millenniumi kiállitás megtekintésére. Az aláirás megkezdődött, s a muraközi nép szép számmal jelentkezett s iratkozott alá. A kiállitásra való zarándokolás megbeszélése és végleges rendezése ügyében a perlaki és csáktornyai járás főszolgabiráinak meghivására a községi és körjegyzők s más érdeklődők e hó 2-án Perlakon a társaskör helyiségében értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy aug. 27, 28 és 29-én fognak fölmenni. Eddig már 474 részt vevő jelentkezett. Az egész utazás és ellátás a II. osztályon 6. a III-on 5 frba kerül. A felmeneteltt Kovács Rezső perlaki és Kolbenslág Béla csáktornyai főszolgabiró urak rendezik.

Budapesti levél.

A kiállitás látogatására készül az egész ország lakossága. A ki még nem volt Budapesten, az eljön bizonyára ezután; mié t különösen felhivjuk figyelmét egyes kiállitott kiválóságokra s oly körülményekre, melyekről tudomást szerezni bizonyára érdekében áll.

A „Magyar Aszfalt részvénytársaság" pavillonja a nagy gépcsarnok főbejáratával szemben, igen érdekes és tanulságos kiállitással mutatja be az aszfaltipar megismerésére szükséges termelvenyeket és készitményeket; leirásokkal és térképekkel teszi mindenki által megérthetővé, hogy mily nagyfontosságu és értékü közegészségi, közlekedési és gazdasági szempontból az aszfalt-burkolat. Nedves falaknak szárazzá tétele, a lakások egészséges változtatásával; a körutak aszfalttal burkolása a közlekedés megkönnyitésére és a közbiztonság szempontjából; a gazdasági épületek, istállók, magtárak stb száraz falazata, padozata aszfalt által hogy mily nagy előnyöket nyujtanak mind megérthető, ha figyelemmel kisérjük a magyarázásokat. Az előállitási és fönntartási költségek olcsóbbsága minden más anyagénál jelentékeny összegektlönböztet bizonyit; tartósságának nagyobb időre kiterjedése is az összehasonlító hivatalos adatokkal van kitüntetve. Az aszfalt-burkolás nagy előnyösségét legjobban az a rendkivül nagy mérvü kiterjedés bizonyitja, mely igen érdekes táblázaton mutatja ki a magyar aszfalt részvénytársulat munkaforgalmának emelkedését, keletkezésétől kezdve; ebből a statisztikából látható, hogy az első évben, 1878-ban 2399 m² területet burkolást végzett, s az évről-évre emelkedve, 1895-ben már 194.751 m² területet burkolt a magyar aszfalt részvénytársaság. Ez az óriási emelkedés a legékesebben szólá bizonyság az aszfalt rendkivüli előnyösségére mellett, s ezért ne mulassza el senki a Magyar Aszfalt részvénytársaság pavillonjában erről meggyőződést is szerezni

A kiállitási iparcsarnok főbejáratának jobboldalán, az üveg- és porcellán csoport után következő szijgyártó-csoportból már messziről látszik egy biborpiros cimtábla, mely Klapka János gyönyörű szijgyártó munkáinak szekrényét jelzi Az itt bemutatott tárgyak mind bizonyságai a diszes és valóban szolid munkának, melyek Klapka János üzletét országszerte hiressé tették. A már eddig is számos éremmel kitüntetett Klapka János üzlete a Baross utca 78. szám alatt azonban nem egyedül szijgyártó munkákat készit kitünő minőségben, hanem minden, a lóval való közlekedéshez szükséges eszközt. Egész gyártelepe van, hol a legegyszerübb kocsitól kezdve a legfényesebb fogatig minden kiegészitő készül; bognár, kovács, kocsinyerges, fényező, szijgyártó, nyereg-nyerges, nehéz cumot nyergos és takaró-készitő mübely, ugy hogy csak a lovakat kell udvarába vezetni, ott tetszes szerint felszerszámolva, a kocsit kiválasztva, egészen kész fogattal lehet kihajtani A kocsi és szijgyártó iparnakily nagyszabásu egyesitése teszi lehetővé, hogy Klapka János gyártmányai a legolcsóbbak s a legszolidabban készültek, miért is ne mulassza el senki, aki a kiállitást megtekinti a Baross utca 78. szám alatti gyártelepre is elmenni, a villanyos vasuton gyorsan és kényelmesen lehet oda jutni A ki pedig nem jön Budapestre, az kérje Klapka János képes árjegyzékét, az dijmentesen megküldetik mindenkinek.

Tele van a vidék azzal a valótlan hirrel, hogy a főváros szállodáiban drágák a szobák; sőt a Budapestre érkezőket a pályaudvaron mindenféle emberek magánszállásokkal kinálgják, azt állitva, hogy a szállodákban nem lehet lakást kapni, s az igy félrevezetett emberek rendesen piszkos, minden kényelem nélküli szobát oly drágán fizetnek, hogy szállodában olcsóbban lehet tisztességes kiszolgálással együtt kapni. Figyelmeztetjük tisztelt olvasóinkat, hogy semmiféle ajánlatra ne hallgassanak s nyugodt lélekkel hajtassanak szállodába; mert ha némely szállodában drágábbak is voltak is szobák jun. 8 ki ünnepélyek alatt, van szálloda, a hol még akkor sem voltak felemelve az árak. Ez a „Pannonia", az ismert jó hirnevü szálloda, melynek tulajdonosa, Glück Frigyes ur, a jelentéktelen kiállitási százalékemelésen kivül semmiféle cimen nem vesz magasabb árakat, sőt törzsvendégeivel szemben a legnagyobb méltányosságot követi; óriás kiterjedésü szállodájában pedig mindig kaphatók tiszta, a modern komfort minden követelményének megfelelő szobák, melyek ingyen villamvilágitásra vannak berendezve, s Glück Frigyes személyes felügyelete alatt a leggondosabb szolgálat van biztositva. Feltalálja a szállodában a vendég mindazt, amit a kellemes otthon nyujthat, sőt olvasótermében a „Telefon Hirmondót" is hallgatja ingyen. Gyönyörű fedett udvarkertjében van a főváros legkedveltebb étkező helye s a szálloda minden emeletén van fürdőszoba; ugy hogy a „Pannonia" méltán sorozható a főváros legelsőrendü szállodái közé.

A villanyvilágitás kérdése ismét aktualissá lett azon városokban, hol a célszerü és valóban jó közvilágitás kérdése még megoldva nincsen. És nem is lehet másról, mint a villamvilágitásról szó, ha figyelembe vesszük, hogy ma már minden jól adminisztrált város ezt az intenziv világitási módszert honositja meg Azonban nagyon tanácsos, hogy annak berendezésénél óvatos és körültekintő legyen a megrendelő, hogy a tökéletesebb és megbizhatóbb a helyi viszonyoknak megfelelő rendszert teljesen alkalmaztassa. E tekintetben különösen felhivjuk az illetékes körök figyelmét, hol a villamvilágitás létesitésével foglalkoznak hogy a világhirü Siemens és Halske Budapest, Kerepesi-ut 9 sz. céghez forduljanak a villamvilágitás bevezetésére kivántaté felvilágositás és tervezetek készittetése céljából; mert az ezen cég által hazánk több városában berendezett villamvilágitás bizonyult eddig teljesen megfelelőnek és minden üzemzavartól mentesek. A Siemens s Halske cég főleg az egyenáramu, valamint a

forgó aramu telepek berendezésével foglalkozik, amint azt a helyi viszonyok kivánják. A többi között ujabb időben Igión és Kaposváron egyenáramu, Salgó-Tarjánban, Rozsnyón és Jolsván pedig forgó áramu telepeket rendezett be; előmunkálatban van többek között Besztercebánya villamvilágitása, mely berendezésnél 1 200 lóerejü vizhajtás lesz a Garamból felhasználva, honnan 20—30 kilometer távolságra első helyiségek villamvilágitással, valamint erőátvitellel lesznek ellátva.

Irodalom.

— **„Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története"** cimü nagy illusztrált munkából most jelent meg a 64-ik füzet, amelyben Gracza György a tavaszi hadjárat kapcsán igen érdekesen mondja el 1849. márc. 15 ének megünneplését. — A füzet képei ezek: Rózga Pál a pozsonyi vértanu. Részlet a komáromi harcokból Knezits honvédtábornok pisztolyai. A trónfosztás kihirdetése Részlet a debreceni csatából. A budai honvédsirok. Czecz János tábornok, mint amerikai polgár. A munkácsi vár. A nagyszabásu munka most a befejezéshez közeledik, s már csak három fejezet van hátra.

Vegyesek.

— **Henri Nestlé-féle gyermekliszt**, mely Nestlé vegész által Veveyben 30 évvel ezelőtt találtatott föl, azóta nemcsak az egész szárazföldön, hanem a többi világrészeken is óriási elterjedésnek indult s a legelső tekintélyek és gyermekorvosok által az anyatej helyettesitőjéül ajáltatik, a gyermek tápanyagok közt minden kétségtelenül az első helyen áll. Mig a tej, hogy tartósabbá váljék, gyakran szóda, bor és szálicilsavval vegyittetik össze, mi a gyermekek organizmusára idővel legkárosabb következményeket vonja maga után, addig ez eset a Nestlé féle gyermekliszt-nél teljesen ki van zárva, a csecsemők örömest veszik magukhoz, tőle virágzók és erőteljesek, a mi fődolog egyenletes gyors táplálékuk van, melynek készitéséhez vizben néhány percig tartó főzés elégséges, születéskor mint tejet iszák, későbbi hónapban pedig mint pépet veszik magukhoz. A Nestlé féle gyermekliszt a táplálékonyság minden sajátságával bir, s azonfelül gyártása is felette észszerü. A gyermekliszthez felhasználandó nagy mennyiségü tej naponta frissen fejve a gyárhoz tartozó tejgazdaságból állittatik elő. Miután a tej pontosan megvizsgáltatott, egy készülékbe öntetik melyet gőzzel fütenek, a melegités azonban 40—50 foknál magasabbra nem terjed, hogy a tejnek sajátosságai változatlanul megmaradjanak. A szükséges kenyérhéj legfinomabb buzalisztből állittatik elő. Minthogy liszthez legfinomabb részeiben csak a kenyérhéj használtatik föl, a légengazdaság által még nagyobbodik. Ezen tejhez a légenydus vegyüléknek rendkivüli finomsága nagyban elősegiti e tápláló anyatartósságát. Ebben áll röviden a tejösszeg tétel előállitási módja, melynek tápláló voltát a laikus is könnyen láthatja. Az előállitási módja nincs homályba burkolva, a közönség elé teljes világitásban van helyezve. Végül megemlitjük, hogy mint pép egyéb kitünő tulajdonságai mellett gyermekek katarusánál, cholera nostras eseteinél mint tápszer a gyomrot izgató tej fölött nagy sikerrel alkalmazható mely tulajdonságok a kórházi kézi könyvek által is teljes joggal előnyösen sorolhatók elő.

Szerkesztői üzenet.

— S. V. Bpest. Köszönet Legközelebb jönni fog.

— K P. Langvíz. Közölni fogjuk. Szabad kérnünk, hogy egyébb cikkelyeivel és tudósitásaival is keressen fel bennünket?

— M. B. Fiume. A legszivesebben közöljük érdekes cikkelyeit. Köszönet.

— H. I. Bpest. Azokból az aktuális cikkelyekből kértünk egyet a szeptember 8-án tartandó közművelődési egyesületek kongresszusa alkalmából.

Felelős szerkesztő: Dr. KISS ERNŐ.
Helyettes szerkesztő: Dr. VILLÁNYI H.
Kiadó: Ifj. WAJDITS JÓZSEF.

Nyilttér.*)

Nyerselyem bázstruhákhoz való kelmét 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig egy teljes öltözetre — Tussors- és Shantungs-Pongees valamint fekete, fehér, és szines **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként, sima csikos, kockázott, mintázott, damaszt, s. a. t (mint egy 240 különböző minőség, 2000 szin és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállitva, mintákat postafordultával küld: Henneberg G. (cs és k. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben.** Svájczba czimzett levelekre 1 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztettnek.

Eladó

25 drb Nagy-Kanizsai sör- és maláta-gyár részvény.

Ajánlatok a lap kiadóhivatalához adandók be.

Vese, húgyhólyag húgydara és köszvénybántalmak ellen, továbbá a belégző és emésztő szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a LITHION-FORRÁS

SALVATOR

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatásu!

Kellemes izü! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban

A Salvator-forrás igazg. Eperjesen.

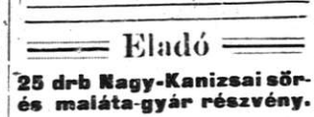

Krondorfi savanyuviz.

Stefánia trónörökösné forrás

kitünő gyógyviz,

kedvelt asztali viz.

Nagy-Kanizsán PAUK JAKAB, NEU és KLEIN és FESSELHOFER J. uraknál kapható.

*) E rovat a'att közlöt ekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Hirdetések.

9292/896

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város rendezett tanácsa részéről ezennel közhirré tétetik, hogy a további intézkedésig ideiglenesen betöltendő és a folyó évi szeptember hó 1-én elfoglalandó VI. és VII kerületbeli kántori állásra, mely az idő szerint 100 forint évi fizetéssel, 8 öl tüzifa és a szokásos stóla jövedelmek élvezetével van egybeköttve, pályázat hirdettetik azzal, hogy akik ezen állást elnyerni óhajtják, szabályszerüen felszerelt kérvényüket a f. hó 18-ig alulirott városi tanácshoz adják be.

Nagy-Kanizsán, 1996. augusztus hó 1-én

A városi tanács.

4—5% mellett

rendes és rendkivüli jelzálogkölcsönöket kieszközöl, valamint a legbonyolódottabb conversiókat szintén 4—5%-kal rendezi gyorsan és discrét minden előleg nélkül.

Herczeg Sándor,
Budapest, Gyár utca 19

2923/tk. 896.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvszék tkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Vörös József hahóti lakos vhajtatónak Kovács Imre és neje Sziva Anna vhajtást szenvedő hahóti lakosok elleni 53 frt 25 kr. tőke, ennek 1895 szeptember 24-től járó 6% kamatai, 7 frt 65 kr. jelenlegi s a még felmerülendő költségek iránti vhajtási ügyében a feutnevezett kir. törvszék területéhez tartozó, a hahóti 1437. sz. tkvben † 929/a. hrszám alatt felvett s 95 frtra becsült ingatlan **1896. évi augusztus 18 án d. e. 10 órakor** Hahót községházánál Dr. Dick József felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir tvszék mint telekönyvi hatóságnál 1896. május hó 11. napján.

GÓZONY kir. tszéki albiró.

Pártoljuk a kitünő hatásu erdélyi ásványvizeket!

Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület ásványvizei.

Livia forrás viz. **Hazai selters!**

2 liter 29 kr, 1 liter 20 kr. ½ liter 15 kr.

Egyetlen élvezeti **vasas-viz. „Széchenyi"**

2 lit. 30 kr., 1 lit. 21 kr, ½ lit. 16 kr.

Orvosi vélemények szerint a legkitünőbb ásványvizek.

Az „Erdélyrészi Kárpát-Egyesület" országos ásványviz raktára:

Budapest. Aradi-utca 58-ik szám

Telefonnál csak a szám 25—15 kéredő.

Nagy-kanizsai főraktár:

STREM és KLEIN uraknál.

Kapható mindenütt. — A jövedelem jótékonyczélra megy.

PERL ARNOLD, Győr sz. kir. város törvényhatósági állatorvosának

JOCKEY FLUIDJA

Minden gazdaságban nélkülözhetlen

Biztosan ható szer a tulerőltetett állatok izmainak folytonos jókarban tartására, valamint a kimerülés, fáradság izomcsúz, vállbénaság, idő-zaki rántaság, a végtagok lobos bántalmai és merevsége eseteiben. Számos köszönőirat betekintésre áll.

Főraktár **Szentmihályi Gyula** gyógyszertárában Győrött.

Egy üveg ára 2 kor.

Tekintettel a közeledő vetési idényre van szerencsénk ajánlani szavatolt tisztaságu (a csehországi Thomasművekből eredő)

a legmagasabb dijakkal kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsav tartalommal és 85—100% porfinomsággal.

Felülmulhatatlan, minden talajra alkalmas trágyaszer különösen sovány talajok javitására, kitünő hatásu az összes gabnanemüek, kapás és olajnövények, lóhere és lucerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya, tekintettel hatásának tartósságára felülmulja az összes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav-tartalomért szavatosságot vállalunk, netán hiányzó mennyiséget **megtérítünk**. — Árajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágositással a legkészségesebben szolgál

a csehországi Thomasművek elodási irodájának vezérképviselője

a magyar korona országainak területén

KALMÁR VILMOS, Budapest, Erzsébet-körut 34.

1868-ik év óta ismert

BERGER-FÉLE ORVOSI

KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva Ausztria-Magyarországban, Franczia-ország, Németország, Hollandban, Schweiczban, Rominban stb már tiz év óta fényes sikerrel használtatik.

mindennemü bőrkütegeket

mint szinte az arczbőr mindenféle tisztátlanságai ellen különösen a rüh, az idült és pikkely sömör ellen a kosz, a sömör repedvény, a fej és szakál ellen, a szepló, májfolt, úgynevezett rezes orr, a fagydag, a lábizzadás, a gyermekek valamennyi külső fejbetegségei ellen. Ezen kivül, mint a bőrt tisztitó mosdószer ajánltatik.

Ára darabonként használati utasitással együtt 35 kr.

A Berger féle kátrány szappan 40%-a tömény fakatrányt tartalmaz, felettébb gondosan van készitve s lényegesen különböző a minden egyéb, a kereskedésekben előforduló kátrány-szappanoktól mert ezen szappan 35% gliczerin anyagot tartalmaz, finom illatszeres

Csalások kikerülése végett

gyógyszertárakban világosan BERGER-féle kátrány-szappan kérendő s ügyelni kell a zöld csomagolásra.

Számos okmányokkal kitüntetteltett a bécsi nemzetközi kiállitason 1883-ban.

Egyedüli helyettes a bel- és külföld részére:

G. HELL **gyógy.** TROPPAU hova a megbizások és tudakozódások is küldendők

Nagy-Kanizsán Práger Béla s Belus Lajos gyógyszerésznél.

1500 frtot jövedelmező nagykanizsai házamat parkirozott udvarral, nagy gyümölcsös kerttel, elutazás miatt minden áron eladom.

HERRMANNY FERENCZ
Nagy Kanizsán.

Utas-szállitás

Stettin-Newyork

Utazási dij Mk. 120.

R. Mügge, Stettin
Unterwiek 7.

Winterberg Intézet

WIEN,

Währing, Cottage-Anlagen.

Nagy leánynevelő intézet, kényelemmel berendezve. Szép tan-, alvó és társalgó termek. Gyönyörü kert stb. Egészséges fekvés. Államképes bizonyitványok. — Tulajdonosné: Winterberg Mária Coblenzből, a Rajna m.

MINDENHUT KAPHATÓ 37 KITÜNTETÉS ÉRMEM

LEGFINOMABB MINŐSÉG · OLCSÓ ÁRAK

CHOCOLAT SUCHARD NEUCHATEL (SCHWEIZ) CACAO

KÖNNYEN OLDHATÓ KAKAO

Aranyérmekkel kitüntetve. Első cs. és kir. kizár. szabadalm. Aranyérmekkel kitüntetve

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

KRONSTEINER KAROLY WIEN, III. Hauptstrasse 120. szám, saját házában.

Főherczegi és herczegi uradalmak, cs. és kir. katonai raktárak, vasut-, ipar-, bánya és hámortársulatok, épitkezési munkálatok, vállalkozók és **épitőmesterek**, valamint gyártulajdonosok **szállitja**. — Ezen homlokzatfestékek, melyek mészben oldhatók, száraz porittott állapotban, 40 különféle szinü mintában, kilónként 16 krtól feljebb szállittatnak és a festékszinek tisztaságát illetőleg teljesen hasonló az **olajmázoláshoz**. — **Mintalapok és használati utasitások ingyen és bérmentve küldetnek.**

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1896. augusztus 22-én. 34-ik szám. XXXV. évfolyam.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . 1 frt 25 kr
Egyes szám 10 kr.

HIRDETÉSEK
5 hasábos petitsorban 7, másodszor 6, a minden további sorert 5 kr.

NYILTTÉRBEN
petit soronként 10 krért vétetnek fel. Kimutatari illeték minden egyes hirdetesert 30 kr. fizetendő

ZALAI KÖZLÖNY.

Alap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részt illető közlemények pedig a kiadó nevére cimzetten Nagy-Kanizsára bérmentve intézendők.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok visszaküldetnek

A nagykanizsai „Ipar-Testület", „a nagy-kanizsai Takarékpénztár részvény-társaság", a „Kotori takarépénztár részvény-társaság", a „nagy-kanizsai- és galambokiönkéntes tűzoltó-egylet", a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület" a „nagy-kanizsai tanitói járáskör", a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nőegylet", „n.kanizsai izr. jótékony nőegylet", „szegények tápintézete", a „katonai hadastyán egylet" a „soproni kereskedelmi iparkamara" nagykanizsai külválasztmányának hivatalos lapja

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

Nemzeti ünnep.

Nagy-Kanizsa, 1896. aug 20.

Ezer esztendeje, hogy az Ázsiából Európába jött magyar nép megtelepedett a hármas bérc alján és négy folyó mellékén. Nagy idő ez nemzetek és nem egy oly kisebb nép életében mint a magyar. Nagy változásokon ment keresztül azóta a mi világrészünk, nagy megpróbáltatásoknak volt kitéve az indogermán faj, erőteljes tengerébe szakadt uraltai kis nép, s bár hatalmas hullámok csapkodták ugy nyugatról, mint keletről, nemcsak hogy kiállotta a vihart, hanem tisztes helyet is biztositott magának Európa kultur népei között.

Az az ős erő, mely arra képesitette, mely Európában való maradását biztositotta, mely őt az idegent, más fajut az indogermanak testvéreivé tette, ezer veszély közt megoltalmazta, nemzeti létének és művelődésének biztos alapot vetett — a kereszténység volt.

Árpád kardja megszerezte a hont, de sz. István bölcsessége volt az, a mely a kereszténység előterjesztésével fenállását biztositotta s kulturális alapját megvetette. A szent király alakja méltó helyet foglal a hős honalapitó mellett. Nélküle a magyarság által alapitott állam csak oly hamar indult volna felbomlásnak mint, a hunok fegyveren nyugvó birodalma, vagy az avarok rövidéltű állama.

Oly nevezetes alakja ő a magyar történelemnek, mint Mózes a zsidó históriának, több ő nálunk, mint Solon volt Athenében, vagy Lykurgos Spártában. — Amazok csak üdvös törvényeket adtak bomlásnak indult hazájoknak; ő kibékitette nemzetét az ellenséges európai népekkel, annak bölcs törvényt s üdvös vallást adott. Törvényhozó és apostol egy személyben.

Méltán számitja a magyar az ő emlékének szentelt ünnepet a legnagyobb nemzeti ünnepei közé, a melyek száma nálunk amugy is oly csekély. De ha valamikor hálás szivvel ülte meg a magyar nép e nagy alakjának az emlékünnepét, ugy ezen esztendőben, a haza fenállásának ezredik esztendejében még nagyobb diszszel kell ezt megünnepelnie; mert e férfiu bölcsessége által alkotott törvények és az általa behozott róm. kath vallás tette lehetővé azt, hogy e nép ezer évig éljen és virágozzék e hazán. A pogányság a magyarok elődeinek ősi vallása lehetetlenné tette volna a magyaroknak a még akkor a kereszténységtől teljesen áthatott indogermán népek közötti fenmaradását. A görög keleti vallás, a görög császárság befolyása alá juttatta volna az uj államot. A görög császárság beállitával, mikor a szlávokra szállott a görög keletiek feletti hegemonia, esetleg a vallás utján nemzeti létét semmisitette volna a szláv népek között élő magyarságnak.

Ezért nemcsak a katholikus hazafiak, de a hazának minden polgára tisztelettel és hálával tartoznak e nagy férfiunak, s ezt máshogy le nem róhatják, mint ha emlékének szentelt ünnepet hazafias és vallásos kegyelettel ülik meg.

Tengeri kereskedelmünk eszközeiről.

(Tengeri forgalmunk helyzete. — Fiume kikötőjének fekvése és forgalmi tényezői — Rakhelyek s közraktárak. — Kereskedelmi flottánk és utirányaink, gépek és felszerelések.)

I. Technikai eszközök.

(—zker.) Magyarország azon előnyös helyzetet, melyet a világkereskedelemben manapság elfoglal, jelentékeny részben tengeri kikötője fellendülésének köszönheti. A szűk határok közt mozgó belkereskedés helyett, most tárt kapu áll előtte nyitva mindenüvé, ahova a közlekedés eszközei eljutnak, s a magyar termék immár a nemzetközi forgalomnak mintegy nélkülözhetlen elemét képezi.

Minő eszközökkel érte ezt el a magyar tengeri forgalom ezt fogjuk a következőkben megvilágitani.

* * *

Tulajdonképeni „magyar tengerünk", a Quarnero-öböl, földrajzilag nem épen kedvező fekvésű. Messze terjedő és egymáshoz nagyon közelfekvő szigetek közt nyilik fel az Adria egészen a Karszt közvetlen tövéig, hol a szűk agyagpartba nyuló öblök és öblöcskék mindmegannyi természetes kikötővé alakulnak; ezeket azonban a sziklás hegylánc, teljesen elkülöniti a sik belföldtől és csak százados munkával nyithattak utat belföld s tenger között, életerős törekvéssel s áldozatokkal alakithatták át az emlitett természetes kikötőket forgalomképesekké

Fiuménk annak köszöni felkaroltatását, hogy részint épen végpontját képezi az Adria öblének, részint a hegyek vonalai és szorosai ott futnak össze. Azonkivül a Quarnero ott a legmélyebb partvizű, tehát hajózásra kiválóan alkalmas. A város mint ilyen csupán keletnyugati irányban kénytelen terjedni, mert mögötte hirtelen emelkedik a sziklahegy; a kikötő terjedése is határokhoz van szabva, mert kétfelől közvetlen idegen (horvát és osztrák) terület hstárolja. De amennyi rendelkezésre áll, azt annál inkább igyekeznek észszerűen kihasználni.

A partszegély szilárd kőalakon nyugszik, és mintegy folytatódik a kikötő bástyáiban a molokban. Ezeknek konstrukciója adja meg a kikötő jellegét. Szükséges, hogy rendithetlen „örökké tartó" alapokon épüljenek, a vizállás minden fázisánál védül szolgáljanak, s a közlekedési eszközöknek, ugy a tenger, mint a szárazföld felől könnyen hozzáférhetők legyenek, és műszaki elrendezésükkel a kiktől egységessé, biztossá tegyék. Fiuménak három főmolojs, ugyszólván válaszfala van amelyek ugyanannyi elkülönitett részt képeznek. Az első legrégibb s leghosszabb a „molo lungo" (a. b. 1300 méter h.) a partiól mintegy 200 méternyi távolban vele párhuzamosan vonul és összefoglalja a szűkebb (személyi) kikötőt és az általános áru kikötőt v. „punto franko" t. (l. alább) amely utóbbit ismét a partra merőleges kisebb molok, — melyeken a közraktárak nyugszanak — osztanak részekre.

A második nagy molo a petroleumfinomító külön kikötőjéé; az ezáltal elkülönitett meder emlitett gyár hajóforgalmát szolgálja, miután a kirakódás, és a gyár tengerbe ömlő salakja ezt szükségessé teszik.

A harmadik főmolo végül a szintén elkülönitett, de a főkikötővel csatornán közlekedő „Baross kikötő" válaszfala, melynek rendeltetéséről alább lesz szó.

Mindezen molok kitűnő szilárd anyaguak s tenger felőli oldalaik hatalmas hullámtörő kőórásokkal vannak szegélyezve.

(A külföldi nagy tengeri emporiumok fedett dockjai nálunk nincsenek meg. Ezek a partba beépitett csatornák, hová a hajók rakódás céljából mennek be.)

A hajók kikötésére és vesztegtelésére a parton kivül fentemlitett kisebb molok és az u. n. „boják" szolgálnak. Ez utobbiak nagy vizszinen uszó vasgömbök horgonykarikákkal; a tengerfenékhez hatalmas láncok kötik őket, melyek mélyen befuródó. horgonyokkal vannak leerősitve.

Az egész kikötő tömör egységet képez, és oly célszerű berendezésű, hogy még az angol hajósok elismerését is kiérdemli. Legtöbbet köszönhet Baross miniszternek, aki fejlődésének egész irányát megadta, s a szükségszabta kibővitések is még az általa inaugurált tervek szerint létesülnek.

A szorosan vett kikötői épitkezéseken kivül a raktelyek és nyilvános raktárak képezik a kikötők legfontosabb alkatrészeit. Az árukészletek biztos és rácionális kezelése valamint a ki- és berakódás célszerű volta első sorban mérvadók a tengeri szállitásnál. Szem előtt tartandó, hogy a kikötői közraktárakban rendszerint csak átmenetileg helyezik el a nagy készletet.

Fiume telepeiről. rakpartjairól és közraktárairól elmondható, hogy céljuknak a forgalom eddigi s ádiuma szerint megfelelnek. Azonban a nagy arányokban bővülő forgalom ujabb s ujabb épitkezéseket tesz szükségessé s számtalan milliót fog még követelni a modern igényeknek megfelelő árutelepek kiterjesztése. A rendelkezésre álló rakpartok hossza együttesen k. b. 5600 méter, azonkivül a tengertől elhóditott feltöltött területek k. b. 500 ezer négyszög méternyi területtel birnak; mily örvendetes jelenség. hogy ezen roppant méretek napról-napra szűkebbeknek bizonyulnak! Nyilt árutelepek vannak a faneműek és fabaraktok a nagyobb arányu árucikkek (bordóborok, bálok, ládák) számára; a petroleum kikötőben óriási hordópiramisok fekszenek, és a „Baross" kikötő s a hozzá csatlakozó u. n „Delta" és „Brajdica" területek (a M. Á. V. tulajdanai) szolgálnak az óriási mérvű fakészletek beraktározására.

A legfontosabb árutelepek azonban az állami (M. Á. V.) nyilvános közraktárak. 10 nagy szilárd anyagu és modern berendezésű raktár szolgál az értekező s elszállitandó áruk befogadására, hozzávetőleg 2600 kocsi rakomány elhelyezésére. Ezeken kivül még a szorosabban vett vasuti raktárak k. b. 3500 kocsirakományt fogadhatnak be.

Külön osztályozás alá esnek az u. n. Elevátorok, v. emelő gépekkel felszerelt raktárak, melyekben legfőképp gabonanemőeket helyeznek el és tisztitanak az elszállitás előtt. A. M. Lesz. és Pénzv. Bank amerikai tervek és arányok szerint épült elevátora 1000 waggon raktározására való, vagy 65 gabonatisztitó „caisson"-nal és kitűnő gépekkel. (Megjegyezhetjük itt, sajnos, hogy a gabonakivitel fogyatékossága következtében e kitűnő intézményt mindenféle áruk beraktározására kénytelenek használni.) Kikötőnk másik elevátora magántulajdon; arányaiban sokkal szerényebb, de azért nagyon munkaképes.

Ha még megemlitjük a legujabban épült kávékezelő és selejtező raktárt (Magyar Keresk. R. T.) ugy végigtekintetünk kikötőnk enemű intézményein. Forgalmi tekintetben fontos körülmény, hogy a közös vasuti állomástól minden raktárhoz és telephez külön sinvonal vezet ugy, hogy a ki- s berakódás

TÁRCA.

Szellő suhan a virágon...

— A „Zalai Közlöny eredeti tárcája. —

Szellő suhan a virágon, lombon át,
Csókolja a szőke kis lány homlokát.
— Szellő szellő is azt sugja,
Gerlemadár csak azt búgja,
Hogy szeretem, hogy imádom;
Is ezt az én boldogságom:
Az a pici szőke leány
Nem tudja!

Felhő szállt a badacsonyi tetőre
Hogy megcsaljon, nem hittem vón felőle!
— Puszta, sivár szivem, lelkem,
Boldogságom eltemettem.
Tudja ezt az egész világ,
Lombos erdő, kicsi virág . . .
Hej csak az a csalfa kis lány
Nem tudja!

KÖRMENDY PÁL.

Falun.

Irta: SALGÓ G. SÁNDOR.

— A „Zalai Közlöny" eredeti tárcája. —

A zakatoló, kattogó vonat tüszkölve robogott be a vörös téglás kis állomásra. . . . . !

— Öt perc!

— Tessék kiszálni!

A kupék ablaikból mindenütt kiváncsi fejek bujtak elő. Egy hosszu szakálas arcu ur sürögve járt-kelt a vágányok között és hangosan adott utasitásokat. A jelzőcsengők éles csilingelésébe belevegyült a lázasan kapkodó utasok lépteinek kopogása, amint sietve ide-oda szaladtak a peron kőkockáin.

Egyszerre csak megszólalt az indulást jelző harang. Barátaim ugy toltak be helyemre. A gép fütyülése élesen sivitott a tiszta levegőben, pöffeszkedve hányta fel a fekete, gomolygó füstfelhőket szük kéményéből és fujtatva lassan kapaszkodott fel az emelkedő töltésre.

Ott álltam a nyitott ablaknál és önfeledten e felkelő hold nagy izzó, tüzes korongját szemléltem, amint lassan felemelkedett az égbolt peremére, rózsaszinre festve az átlátszó fehér felhőket, melyek elnyulva, lomhán álltak egy helyben.

A töltés alatt elhuzódó. kanyarodó nagy táblákon a magas kukoricák zizegve hajlongatták fénylő, széles leveleiket és a lassu tompa zajból élesen vált egy egy lesben álló vadász fegyverének puffanása. Egy hirtelen fordulónál lecsapott a gép bűzös, kormos füstje, ugy, hogy az ablakot fel kellett huznom.

Kényelmesen befészkeltem magam az egyik sarokba, fejemet odatámasztottam a kikárpitozott falhoz és a kerekek gyors ritmikus pattogását hallgattam.

Ismeretlen utitársaim, kiket mély álomba merülve leltem a szakaszban, a hogy felszálltam, még egyre aludtak. Ketten voltak: egy kis három-négy éves leányka és egy férfiu.

Vonatunk egy folyó vashidján irtózatos robajjal szaladt keresztül, mire a leányka ijedten kapta fel fejecskéjét. Arany-sárga fürtöcskék hosszu csigákban folytak körül tejszinű tiszta arcocskáját. Nagy, buzavirágszinű szemeit egyre dörzsölve, álmosan hordta körül s amint engem megpillantott, bizalmas mosoly vonult el piranyi cseresznye piros ajkán, ugy, hogy fehér gyöngyfogai vakitóan kandikáltak elő rejtekükből. Valóságos kis angyal volt, mint a minőket Rafael szent képein láthatunk.

Vigyázva, nesztelenül csuszott alá a a pamlagról, egy ideig kutatva vizsgálta az alvót, aztán meztelen, duzzadó gömbölyű karjait szeretettel odafonta a nyaka köré. A férfiu megmozdult helyén, ugy, hogy a lámpavilág bizalmas homályában tisztán lehetett látni érdekes, sápadt, fehér arcát. Huszonnyolc—harminc éves lehetett, erősen őszülni kezdő selymes hajjal és a szemüregekben mélyen benülő finom, szempillákkal.

— Apuska, édes, szomjas vagyok, — mondá halkan a leányka és csattanós csókot nyomott kidomborodó magas homlokára, melyet egy kardcsapás összeforrt sebhelye egyenletes két részre osztott.

— Azonnal kedves — mondá felugorva helyéről, anélkül, hogy engem észrevett volna és kutatni kezdett utibőröndjében.

— Neeze kicsikém, igyál, én meg addig majd lebocsájtom az ablakot, hogy egy kis hűvös levegő beszállhasson.

Felegyenesedve, egészen felém fordult, néhány pillanatig élesen szemügyre vett, hogy merész nézésével szinte zavarba ejtett.

— Ugy-e bár Tasnády? — kérdé egészen mellém lépve.

— Igen, feleltem — még jobban elképedve — az vagyok.

— Ejnye, Tibor, hát nem ismersz?!

— Nyárai Gyula?...

— Az, az, — dadogta egyre és örömmel fonta karjait derekam köré.

— A pokolnak minden szentjeire mondom, nem ismertelek volna meg, ha meg nem szólitasz. De hogy meg is változtál. Olyan a fejed, akárcsak a havasi bércek orma. Rázd még az üstököd. mert különben elolvad a fejeden a hó Beszélj, édes öregem, merre szaladsz a nagy világban? Hát ezt a kis mosolygó arcu angyalkát hol szerezted? Ilyenek körében kevés képzelődéssel is könnyen azt hihetné az ember, hogy ott fenn járkál a menybolt aszfaltos utcáin.

— Tulajdon gyermekem.

— Ah, hát megházasodtunk? Eszerint az ifjukori ábrándok megvalósultak. Csendes kis kuria egy elrejtett falucskában, hova nem hat el a nagy város idegsorvasztó, zürzavaros lármája. Ha napközben a munka kifárasztja és végig dülök a kéreveten; csupán a felszálló pipafüst bodros kavargásában gyönyörködöm. — Az udvaron felgürt ujakkal egy bőbirás fejű, szajkó nyelvű kis menyecske tiszta buzát hint a lármás baromfiaknak. Esténkint pedig oda fogunk ülni a gombos akácok alá s ha egy fénylő csillag leszalad a tiszta égről, regét-regére fogok költeni a szerelemről. Igy fogok majd élni. önzően feledve, hogy kivülenk még valaki él a föld hátán. Csupán szerelemből a szerelemnek. Igy mondtad te ezt egykor régen és én még most is jól emlékszem reá. Ugy-e boldog vagy nagyon?

— Boldog? — mondá inkább kérdőleg, gépiesen, tompin, akárcsak az öntudatlan viszhang. Boldog csak az lehet, ki sohasem áhitozik a boldogság után és én nem tartozom azok közé.

— Kinek szerető hitvese...

Kezével intett, hogy ne beszéljek. Vonásai eltorzultak és idegesen rángatództak ajkai; szó nélkül kibámult a holdvilágos éjszakába, majd meg figyelmeztetőleg mutatott a leánykára, ki álmosan hajtá fejecskéjét térdeire.

Kinos csend uralkodott a szakaszban és én kiteritve láttam egy márványarcu szép hölgyet, mirtusz koszoruval szőke haja körül, merev, egymásba rakott kezei között a keresztre feszitett megváltóval. Félve, mintegy elűzve magamtól a halál gondolatát, kérdeztem:

— Gyula, csak nem?...

Némán bólintott igent fejével.

— Meghalt?...

— Meg, de csak nekem és kis ártatlan gyermekemnek... Miért bámulsz oly mereven rám? Hihetetlennek tartod? Pedig ugy van.... megcsalt!

Tekintetét odaszegezte a kupé tetejébe vágott pislogó lámpa domboru üvegkorongjára, mely körül a beszállt éjji lepkék halk zajjal röpködtek. Csendes hallucinációk lepték meg lelkét, melyek susogó lázas szavakban nyilatkoztak meg.

— Megcsalt... Pedig mennyire szerettem... Becsületemet...

Végig-imitá izzó homlokát, melyeken a lüktető kékes erek kidagadtak, majd meg-megrázta széles vállát, hogy előzze felzaklatott agyának lázas képzeleteit.

jelentékenyen megkönnyül és a kezelési költségek, ennek folytán arányilag jelentéktelenek. Szintén Baross Gábor kezdeményezésére épültek a műszakilag bámulatos vasuti forgóhidak, melyek a kikötő csatornáit ivelik át és ugyszólván egy kézmozdulattal fél körbe mozdithatók a hajók átengedésére. Nagyobb emelő terhek berakására szolgálnak az u. n. darúk (ponton,) melyek közül a legnagyobb gőzdarú 60 tonnát képes emelni.

Szóljunk most a forgalom legfontosabb eszközeiről, a tengeri hajókról.

A fellendülés jellemzésére elég annyit mondanunk, hogy ezelőtt 15 évvel nem volt egyetlen nagyobb teng. hajónk és most a világ minden részén közlekednek az angol steamerekkel vetélkedő gyönyörü gőzöseink.

Az „Adria„ hajóstársaság* 25 elsőrangu gőzöse viszi a fószerepet keresk. flottánkban. Legnagyobb hajói („Stefánia", „Kálmán Király") k. b. 2200 brutto-tonnatartalmuak (k. b. 130 waggon) a legkisebb („Carola") k. b. 880 br. tonnás. Valamennyi elsőrangu angol gyártmány, és 3 kivételével csupán áruforgalomra berendezve. Valamennyi csavargőzös. Hosszadalmas volna a hajók szervezetét leirni; elég annyit emlitünk, hogy a rakomány az u. n. „hold" (ang.)okban van elhelyezve. Ezek óriási tárak a hajók belsejében, melyek több emeletre oszlanak s felülről kapják a hajó önmüködő emelődarujával az árukat. Pusztitó elemi csapások kivül nincs ami kárt okozhatna bennök. Személyzetök 16—22 tengerész, gépeik 120—120 lóerejüek, hosszuk 120—130 mtr. Mindamellett ezen arányilag fiatai intézmény szinte eltörpül az „Osztr. Lloyd" mellett, melynek gőzösállománya 76, tonnatartalmuk 700—4500. Egy ily hajó rakodása, ha az áruk elő vannak készitve, 3—4 napot vesz igénybe mert sokszor éjjel-nappal foly a rakodási munka. Nehezebb és kevésbbé romló árukat a fedélzetre is raknak, m. p. fatörzseket, dongákat, üres hordókat. A hajóuak a kikötőben nemzetisége és tonnatartalma szerint meghatározott kikötői illetéket keli fizetnie, ugy hogy ez naponként néha 150—200 frtra rug.

A parthajózás céljaira a „Magy.-Horv. Hajóstársaság" (Ungaro-Croata) kisebb 60—500 tonnás gőzösei szolgálnak és a Fiume—Velence—Ancona—Ravenna vonalakon a Schwarz L.-féle 3 kisebb hajó közlekedik, mely utóbbiak közül 2 („Villám" „Dániel Erző") fényűző berendezéssel személyszállitást is eszközölnek.

Megemlitendők a mindinkább apadóban levő vitorlások is, melyek közül nem egy tekintélyes nagyságu és kitünő anyagu, de a gőzösökkel szemben másodrangu szerepet viszanek, mert mig ezeknél a menetidőt szinte órákra ki lehet mérni, addig a vitorlások tudvalevőleg a szél kényére vannak hagyva.

A hajók menetképesség és utirány szerint megoszlanak: hosszujáratu h. (lunga corsa) nagypartjáratu (grande cabotaggio) és kispartjáratu (piccolo cab.) hajókra, s mint az elnevezé ről látható, a befutandó utirány a hajó konstrucziójától, gépeiktől és anyagjuktól függ.

A hajók felszerelésére és javitására szolgál kikötőnkben a kitünően bevá'ó uszódock; ez megfelelő sülyesztő gépekkel van ellátva a hajók felvételére és szivattyukkal az egész alkotmánynak a benlevő hajóval együtt való felemelésére. Midőn a hajó ilyép teljesen fel van támasztva, ugy, hogy mindenfelől, jól hozzáférhető, végzik el a javitó munkálatokat. A költségek szintén a tonnamennyiség szerint jönnek tekintetbe.

Nagy szerepre van még kikötőnkben a vasszerkezetü világitótorony nak is. Változó ténye az egész Quarnerot és a hozzá vezető csatornákat megvilágitja. Forgatható reflectora mindenfelől látható.

* * *

Ime tengeri kikötőnk anyagi felszerelésének rovidre szabott ismertetése. Korántsem hisszük, hogy ezzel a tökély legfelső fokát elértük, de azon rövid idő mellett, melynek folyamán mindez ugyszólván a földből teremtetett elő, bámulatunkra méltó. Folyton dolgoznak emporiumunk szakszerü emelésén, és máris előjelei mutatoznak azon hathatós versenynek, melyet Fiume a sokkal régibb és tökéletesebb Trieszttel fog felvenni.

Minő gazdasági és szellemi erők mozditják e gépezetet, arról legközelebb fogunk szólani.

Iskoláink beszámolói.

IV.

1. A kaposvári m. kir. állami fögymnázium értesitője az 1895—96. isk. évről, közli Danilovics János kir igazgató. Az ifjuság két izben ünnepelte meg a millenniumot: május 9-én és 11-én. Utóbbi napon egész Somogymegye ünnepelt, mert e napon tették le az uj gimn. épület alapkövét. Samu István tanár ünnepi beszédéből vesszük a következő a gimn. multjára vonatkozó adatokat. A kaposvári gimn. 1806-ban nyilt meg. Csak egyeseknek és testületeknek óriási áldozatának és határt nem ismerő lelkesedésének köszönhető, hogy az iskola a felülről jövő nyomás dacára is megállotta helyét. Somssich Pál az intézet nek örökemlékü jóltevője 1864-ben egy most is a gimn. céljaira szolgáló épülettel ajándékozta meg a vármegyét. E vármegye intéző körei nemes buzgalmának sikerült keresztül vinni, hogy a gimn. állami segélyt nyerjen, majd pedig 1869 ben az állami intézetek sorába emeltessék. Nyolc osztályuvá 1884-ben egészittetett ki. Az épület azonban meg nem felelőnek, elégtelennek bizonyult. Akárcsak a kanizsai gimn. történetét olvasnók! Kaposvárott is sokat foglalkoztak a kibővités eszméjével, mint nálunk, de végre ott is győzött azon vélemény, hogy ha már épitünk, hát épitsünk minél tökéletesebb alkotást s a gimn. uj terve szerint az uj épület „a modern pedagogia és a humanizmus követelte igényeket a legnagyobb mértékben fogja kielégiteni." — Kaposvárott bennünket megelőztek annyiban, hogy ott már lerakták az uj gimn. alapkövét, mi pedig csak tavaszszal fogjuk lerakni, ha lerakjuk!!

A tanári személyzet a hitoktatókon kivül 20 tagból állott. A tanulók száma 352. E szám a mult évihez képest csak 3 gyarapodást tüntet fel. Az igazgató ezt a zalaegerszegi gimn. megnyitásának tulajdonitja. A tanulók egészségi állapota kedvező volt, az intézetnek van egészségtan tanára is, de nem tudjuk mikor hol, tartja az órait. A fegyelmi állapotot illetőleg az igazgató megnyugtató javulást konstatál. Az intézet különszabályzattal állapitott meg szállásadók és kosztosok viszonyára. Az ifjuság előmenetele kielégitő volt. — A görögpótló tárgyak hódoltanak. 91 tanuló közül csak 39 vett részt a görög nyelv tanulásában. Voltak ünnepélyek, május 9 és 11-én, március 15-én, a koronázás évfordulóján Az intézet részt vett a millennáris tornaversenyen és 3 tanuló jutalmat nyert. A kiállitáson feltünést keltett a római ház és görög szinház mintázataival.

A szertárak gazdagon vannak felszerelve, gyarapitásukra 250 frtot forditottak. — Szép munkálkodást tüntet fel az az önképzőkör működéséről szóló jelentés. A körnek külön könyvtára van s 9 folyóiratot járatott, s némi vagyona is van. A pályatételek száma 10. — A tanári kar az ifjusággal 9 tanulmányi-és 7 kirándulást tett. Április 18-án ünnepélyes faültetés volt az uj gimn. telken. Az intézetnél 10 ösztöndij van rendszeresitve. Havi 3 frt segélyben részesült 6, 2 frt segélyben egy tanuló 116 tanuló könyvekkel segélyeztetett — A segélyegylet vagyona 7987 frt 37 kr. Az ifjuság a segélyalap javára hangversenyt is rendezett. A 14 érettségire jelentkező közül jelesen érett 1, jól 5, egyszerüen 8. Az év végén vizsgálatot tett tanulók közül 18 minden tárgyból jeles, 64 pedig megbukott (19.4%.) A tartalmas értesitőt a jövő isk. évre vonatkozó tájékoztatás zárja be.

2. A csurgói állami segélyzett ev. ref. fögymn. értesitője az 1895—96. tanévről, közli dr. Vida Károly igazgató. Az értesitő első 17 lapját a millennáris faültetés a zászlóavatással egybekötött millennáris ünnepély, és a budapesti tanulmányutnak leirása tölti be. Az igazgató panaszkodik a sok ünnepélyesség miatt. Az ifjuság egészségi állapota nem volt a legkedvezőbb; sok betegeskedés fordult elő, két tanuló a halál ragadott el. Október 31 én megtartották a reformáció emlékünnepét. A Csokonai-kör a hazafiui érzelmek ápolására október 6 án és március 15-én diszülést tartott. Az ifjuság két izben rendezett táncmulatságot, február 1-én hangversenynyel és május 16-án majálissal egybekötve. Nem hiányoztak torna, föld-természetrajzi és történelmi kirándulások, mely tekintetben legtöbbet tettek a kaposvári fögimn. tanárai. Mint Kanizsa és Kaposvár, ugy Csurgó is uj gimnáziumi épületet emel. Van is már vállalkozó Morandini Román, a mi jóhirü épitészünk, ki az épületet október végére tető alá teszi. A tanári kar a hitoktatókon kivül 14 tagból állott. Az önképzőkör munkálkodása a várakozásnak eléggé megfelelő volt, 305 tanuló használta a segélyegylet tankönyveit, 30 tanuló 172 frt 10 kr, értékü ruhasegélyben részesült. A könyv- és szertárak gyarapitására 1185 frt forditattott. Az intézet mellett van egy „Köztartás" c. tápintézet, hol 50 frt 50 krért egész éven át lehet ebédet és vacsorát kapni. A tanulók száma 296 volt. Ezek közül az év végén minden tárgyból jeles volt 16, bukott 82 A tanulók közt volt 103 ev. ref. vallásu és 135 röm. kath. Az érettségi vizsgálat alkalmával 21 tanuló közül 3 jelesen érettnek nyilvánittatott, 4 pedig bukott. Az intézethez 10 gimn. ösztöndij, 5 köztartási ösztöndij van kötve. Az önképzőkörben 5 pályázat volt kitüzve. Az értesitő végén találjuk a rendes figyelmeztetést a jövő tanév megnyitására vonatkozólag.

3. A zalaegerszegi m. kir állami fögimnázium értesitője az 1895—96. tanévről. Közli Vidovich Bonaventura igazgató. Az értesitőt Tercy János tanárnak „Történeti visszapillantás hazánk ezer éves multjára" c. lendületes és tartalmas beszéde nyitja meg, melyet a május 9-én rendezett iskolai ünnepen tartott. A II ik fejezet az elvégzett tananyagot foglalja magában. Rendkivüli tantárgy gyanánt csak az ének fordul elő, mivel az iskola még csak 2. osztályból áll. Az intézet a keletkezés stádiumában van, tanszereket eddig nem vásárolt, mert nem tudná hová helyezni. Az iskola uj helyisége őszig kerül fedél alá s az 1897—95 tanévet már saját épületében kezdheti meg. A gimn. eddig a polgári iskola gyüjteményeit használta. Az egészségi és fegyelmi állapot megnyugtató Az ifjuság millennáris ünnepélye május 9-én folyt le A tanári kar a hitoktató kon kivül 5 tagból állott. Az értesitő tárgy felosztása a jelen időben, mikor annyit beszélnek szaktanitókról, mindenesetre figyelemre méltó. Visszatérést vagy legalább kiöledést látunk paedagogiai tekintetből nagyon is helyes fellegás felé, mely az alsó osztályokban egy kézben kivánja összpontositani a tantárgyakat. Az I. és II. osztályban egy és ugyanazon tanár kezében volt a latin, magyar nyelv, földrajz és szépirás. A két osztályban volt 66 nyilvános tanuló, ezek közül minden tárgyból jeles volt 3, bukott 22. Tandij 30 frt. Az értesitő az igazgatónak a jövő évre vonatkozó értesitésével és a jövő évben használandó tankönyvek jegyzékével végződik.

S.—r.—t.

Kiállitási séták.

— Saját tudósitónktól. —

VIII.

A vas-, fém- és épitő ipar tágas csarnokához jutunk most, melyben együtt vannak azok az iparágok, melyek az épitkezés szolgálatában állanak. Az épitő ipar mellett látjuk a vas- és fémipar praktikus és művészi vivmányait. Itt találjuk továbbá a fürdő,- szellőztető-, világitó-, fütő-, vizvezető készülékeket, házfedő és diszitő tárgyakat, valamint a csatornázás alkatrészeit. A pavillont Gregersen épitette 72000 frt költséggel, kiállitók száma 271, köztük számosan Zalamegyéből.

Igen érdekes a sokféle lámpa a fürdőkád, konyhaedény, állvány, fogas, lánc, zabla, és más ezerféle tárgy összeállitása. Lábaszokból, mosdótálakból egész tornyok készültek, csillárok mindenféle fajtája lóg minden felé; kések, kolompok, rézműves dolgok, sarkantyuk, sziták, rosták, kályhák, kávéfarálók és tüzhelyek között egy speciális dolgot is találunk, Krasznor Elias nagyváradi lakatos uj találmánya sóletfőzőt állitott ki, mely még a hivatalos katalogusban is ezen a néven szerepel örömére a néppártnak.

Az épitőipar csarnokkal szemben Justus Sándor gőzredőny gyáros és Kramer Miksa cementgyáros pavillonja van. E mellett van a híres „kis pipa" Karikás Mihály magyar csárdája, hol jó bort mérnek, jó ételt főznek.

Most a posta, táviró- és telefon-csarnokhoz jutunk, hol az emlitett három közforgalmi intézet érdekes dolgait szemlélhetjük Tervezte a pavillont Kvonig Tivadar, épitette Neuschloss cég 41.000 forint költséggel. A csarnok belsejében a posta, táviró és távbeszélő fejlődéséről, jelenlegi állapotáról és ezeknek technikai segédeszközeiről vehetünk tudomást.

Itt van a gyalogpostás kezdetleges egyszerüségében, mellette a betüt vető távirógép, melyet még a laikus is olvashat. A nagy és kisvárosi, nemkülönben a mozgóposta rendszer, a különféle táviró fajok, ezekre vonatkozó adatok, ábrák, grafikonok stb. találhatók itt. Itt van kicsinyben a budapesti fóposta is. Történelmi emlékek is szép számmal vannak kiállitva, régi feladó vevények, pénztárok, stb. Postai értékjegyekből igen érdekes gyüjtemény van összeállitva, s sok levélbélyeggyüjtő nézi sovár szemmel. A pavillonban van működő posta- és táviróhivatal, ugyancsak itt van a kiállitási telefon körpont, mely nemcsak a budapesti hálózattal, hanem a vidéki városokkal is össze van kötve s egy forintért akár Bécsesel is lehet beszélni.

Ezzel szemben a járművek csarnoka jön, melyből kettő is került, mert mikor elkészült az első, kisült, hogy kicsinyre szabták, hát toldtak hozzá még egyet! E pavillonban a közuti járművek, szebbnél szebb diszhintók, és egyéb személyszállitó kocsi és kerékgyártással kapcsolatos iparicikkek vannak kiállitva. A jármű csarnok mellett Wunsch Róbert cement pavillonja és ezekkel szemben pedig Schváb Gyula cserépfedő pavillonja, amellett az „Unió" vas és lemezgyár társaság csarnoka, majd az északmagyarországi egyesitett kőszénbánya r. tsg. és Redlich, Spitzer, Ohrenstein és Walla kiállitási pavillonja következik.

Most átmegyünk a tulsó oldalra a tornacsarnokba, melyben mindamaz eszközök és tárgyak, iratok, ábrák és képek vannak kiállitva, melyek a magyar tornászat multjára és jelenére vonatkoznak. Alig van tornaegylet az országban, mely itt részt nem venne.

Kilépve a tornacsarnokból, a szab. oszt. magy. államvasut-társaság pavillonja áll előttünk mely vasuttársaság nagy uradalmainak, bányainak és hutáinak, valamint auninai és resicai világhirü gyárainak termékeit illetve gyártmányait állitotta ki.

Láthatók továbbá az egykori o. m. államvasut vasutépitészeti tervei, rajzok, eszközök, gépek és azok részei.

Szemben ezzel a csarnokkal Trattner Károly balatoni csárdája van, mely egyszersmint, a kiállitási nagy körut utolsó épülete. Itt van a Stefánia uti bejárat. Séták folytatására legalkalmasabb lesz, ha nem megyünk tovább, mert ugy elkeveredünk a sokféle pavillonban, hogy nem ismerjük ki magunkat, hanem felülünk a kiállitási villanyos vasutra, mely vissza visz bennünket 10 krért a honnét kiindultunk, t i. a kiállitási hidhoz.

Onnét fogunk most a már látott pénzügyi pavillont jobbról elhagyva, a történelmi főcsoportot magában foglaló szigetre belépni.

HAZAI HUGÓ.

Tudnivalók.

Hirdetmény. Az 1892. évi XV t. c. 25 §-a értelmében azok a szőlős gazdák, kik szeszes italok kimérésével, vagy kis mértékben való elárusitásával nem foglalkoznak, a saját termési boraiktól a házi szükségletre szánt bormennyiség után, fogyasztási adónál kedvezményben részesülnek, ha ebbeni igényüket, szeptember hó 15 ig a község elöljáróságánál bejelentik. Felhivatnak tehát miudazok, kik az érintett kedvezményt igénybe venni óhajtják, hogy bejelentésüket folyó évi szeptember hó 15-ig a városi adóhivatalnál annál is inkább tegyék meg, mert

---

(* Ezen társaság és többi hajós-intézeteink szervezetéről, egy későbbi cikkben lesz szó.

— De ha még most is szereted, ugy tán kezdhetsz vele egy ujabb életet.

— Hagyd el! Magam is igy gondolkodtam, de ez csak mind önámitás. Az agyba vésett multat ki nem törülheti a megbocsájtás. A feledés és megbocsájtás két különböző fogalom, melyeknek forrása közös lehet, de a melyek mégis ellentétes utakon vágnak medret maguknak, csupán azért, hogy soha többé ne találkozhassanak. El akartam hitetni önmagammal, hogy botlása nem is volt saját büne. Egy második egyén erős, határozott akarata plántálta az 5 gyenge ingadozó lelkébe és tán kinos harcot vivhatott a reá erőszakolt idegen akaratlal szemben, mig végre kifáradva, megsemisülten, öntudatlanul hullottsa nyomorult kéjenc karjaiba. Ugy-e bár sok bennem az optimizmus? Oh de kit igazán szeretünk, azt oly tisztának akarjuk tudni, mint magát a ragyogó napot, melynek fénysugarai, ha fel is kutatják az undok pocsolyák büzhödt légkörét, de onnan mégis tisztán, szenytelenül térnek vissza. Egy rejtélyes vad erőnek hatalma azonban ádáz szemekkel leselkedve állt e bö'cselkedés mögött és szünetlen azt sugta fülembe:

— Hiába minden! A te odaadó szerelmed édes csókjai le nem moshatják az ő ajakáról annak a másodiknak kéjvágyó csókjai helyét. Puha testének ingerlő illatában, nem érzed-e annak a másodiknak undok gőzét is. Hahaha! Mit szeretsz még benne? Lelkét?! Hisz ha lelke lett volna, ugy nem csal meg téged. Hahaha!

E gunyos kacaj agyamba kergeté a vért és utját állta a zürzavaros rémes gondolatok kibontakozásának és ilyenkor oly erőt éreztem karjamba, hogy a világot kiforgathattam volna sarkaiból és ő vele szemben mégis tehetetlenül álltam.

Ábrándos, rajongó volt telve roman ticizmussal, ki csendes magányában légszerü ideálokat alkot magának, nem tudva azt, hogy itt alant minden oly anyagias. Ilyen maradt ő mint asszony is és én ép e gyermekes naiv hiteért szerettem őt. Elrejteztem vele messze az élet ocsmány kuláraitól, hogy meg se érinthesse ezeknek rothadt légköre az imádott bálvány szeplőtlen tisztaságát.

Egy napon egy pár csengő sarkantyu, egy arany zsinóros mente és néhány szentimentális frázis, melyivel a szerelmi áldozatok szinleit betege felkeité benne a romantikus hősök iránt érzett szánalmat. ledöntötték az éveken át vigyázva emelt védgátakat, romjai alá temetve becsületemet is.

A hitvány álhősből másnap csak egy nyomorult csonka ember lett. — Megölhettem volna, de azt kivántam, hogy egész életén át csak reám emlékezzék, mint a hogy én nem tudom őt feledni.

Zimankós szürke délután volt. A szél csapkodva seperte végig a puszta, fagyos földön a szállinkozó hó pelyheket. A lombtalan cserfák száraz galyai között sivitva, recsegve száguldott keresztül a szél. Ott álltunk szemben egymással. Néhány perc mulva ott láttam őt fetrengeni a földön és kibugyant vére pirora festé a tiszta havat. Csak annyi erőm volt még, hogy felülhettem szánkómba; kábultan vontam magamra prémes bundámat és a repülő szán csörögve vitt hazafelé. Egy sikolylyal rohant felém és remegve, mint a kit a kétségbeejtő bizonytalanságból egy pillanat alatt váratlanul megszabadítanak, tapogatta meg testemet, vajjon nem ért engem is baj. Aztán odaültünk a kandalló elé és mindketten bámultuk a lobogó fahasábok himbálódzó, izzó lángját. Selymes pilláin lassan átszivárogtak a csillogó könyek és lassan peregtek végig arcán, majd lopva rám mereszté bágyadt szemeinek tekintetét; szólni akart, de tán nem tudott vagy nem mert. Én megszántam kinos vergődését. Székemet közel toltam az öröhez, szép bánatos fejét odahajtám keblemre és lágyan cirógattam arcát, becézgettem, akár csak egy lábadozó nehéz beteget. Lassan visszatszállt a pir arcára, szemei visszatükrözték lelke boldogságát. És a hogy igy elnéztem őt, egyszerre magam előtt láttam azt a hóban fetrengő véres alakot üvegesedő szemeivel, amint eltorzultan oda kap a patagó sebhelyhez és akkor tisztán hallottam, amint felém fordulva hörgve kiáltá:

— Hiába! Hiába!

Dühvel taszitám el magamtól az asszonyt, hogy hosszában dőlt végig a medvebőr szőnyegen. Sarkaimmal szerettem volna szétlocsacsantani agyának minden izét, hogy ne maradjon belőle semmi, mi gyalázatára emlékeztetné. A belső szobából kihallatszott a dajka altató danája és ez lecsillapitá fel'ázadt idegzetem háborgását. Nem öltem, mert nem volt jogom, hisz ő gyermekemnek anyja. Rohantam onnan, hol a családi szentély oltárán az istenség tiszta képét bemocskolták, a melyben örökké elvesztettem hiteme!.

Az ébredő hajnal sugarai egészen megvilágitották már a kupé belsejét. A nyitott ablakon behatolt a lekaszált mezők üde szénaillata. A leányka köré a felkelő nap oda tüzte ragyogó glóriáját. Nyárai könyes szemekkel nézte a mosolygó arcu kis alvó angyalt, kinek pihegve emelkedett teste a lélegzetvétel alatt

— Egészen olyan, mint az anyja — mondá szomoruan. Ki tudja, mit irtak meg róla is a csillagokban. Hisz oly furcsa ellentétek keveréke a hitvány sárember. Agyában, a felmagasztalt lelki szerelem trónja mögött, a bársonyos biborkárpit redői között, mint a tagadás szelleme, gyilkos szemekkel leselkedik az állatias vágy. Születtem volna messze, fenn a jéggel, hóval lepett éjszaki sarkon valami nyomorult, nyirkos falazatu eszkimó viskóban, ugy ma boldog lehetnék, de igy soha... soha!

Elhallgatott és a robogó kerekek egyre csak utána kattogták:

— Soha!... Soha!

ezen határidő letelte után a bejelentés figyelembe nem vehető. A városi tanács. Nagy-Kanizsán, 1896. évi augusztus hó 18-án. *Vécsey*, polgármester. *Neu Albert*, ellenőr.

Hirdetmény. Az olasz földmivelés, ipar és kereskedelem kir. minisztérium, f. é. szeptember havában, a Catania (Szicilia) kir. szőlőszeti és borászati szakiskolánál, október hó végéig tartó nemzetközi szürőkészülék kiállítást rendez. A mire oly megjegyzéssel hívjuk fel kamarakerületünk érdekelt köreit, hogy a részletes feltételek a rendes hivatalos órák alatt kamaránk irodájában bárki által megtekinthetők. Sopron, 1896. évi aug. havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— A budapesti állami ipariskolában (VIII. Népszínház-utca 8 sz.), a rendes szaktanfolyamra való beiratkozás ebben az évben szeptember hó 20. napján kezdődik s beárólag szeptember hó 24. napjáig tart. Az előadások szeptember 25-én kezdődnek. Az intézetnek öt szakosztálya van, u. m. az építészeti, gépészeti, vegyészeti, fém vasipari és faipari szakosztály. Rendes tanulókul a gymnázium, reál, vagy polgári iskola IV. osztályát sikerrel végzett tanulók jelenkezhetnek, a kik szakjokban legalább egy isk. évi nyári szünidő alatt gyakorlatilag foglalkoztak s erről hiteles bizonyitványuk van. A vegyészeti, fém, vasipari és faipari szakosztályba rendkivüli tanulókul az a. f. iparisk. III. osztályát jó sikerrel végzett iparossegédek is felvétetnek. A beiratkozásnál bemutatandó iratok: 1.) keresztlevél vagy születési bizonyitvány; 2.) az összes elvégzett középiskolai osztályokról szóló bizonyitványok; 3.) hitelesitett gyakorlati bizonyitvány, 4) himlőoltási bizonyitvány, 5) megyei, városi vagy járási orvos bizonyitványa. A beiratási dij egész évre 2 frt, a tandij félévenkint 10 frt.

Hirek.

— Ő Felsége születésnapját augusztus 18-án, mint minden évben, az idén is kegyeletesen ünnepelte meg városunk. Délelőtt 9 órakor a szent Ferencrendűek plebánia templomában isteni tisztelet tartatott, melyen a polgári és katonai hatóságok mind képviselve voltak. — A diszlövésekre kirendelt honvédzászlóalját a közben kitört eső hazaverte. — 11 órakor az izraeliták imaházában volt istenitisztelet, hol dr. Neumann Ede főrabbi tartott nagyszabásu beszédet. — Az épületeket föllobogózták.

— Szent István napját is szépen ünnepelte meg városunk. — Délelőtt a szent Ferencrendűek templomában isteni tisztelet tartatott, melyen a városi hatóság élén Vécsey Zsigmond polgármesterrel, a honvédtisztikar Csallányi ezredes vezetése alatt, a hadastyán egylet és a város több elökelősége részt vett. — A diszlövés e célra kirendelt honvéd század adta le. Délután a sörgyárban népünnepély volt, hangverseny, tánc, léghajózás és tüzijáték.

— Személyi hirek. Dr. Hérics Tóth János kir. itélő táblai tanácselnök kedves tartózkodási helyére, Nagy-Kanizsára érkezett. — Hévizy János, városunk képviselője, kerületét járja és beszámolóját tartja.

— Hévizy János, kerületünk országgyűlési képviselője, folyó hó 15-én tartotta beszamolóját Zala Szent-Balázson, mintegy 1500 hallgató előtt. A képviselő urat Vizlendvay József és Sándor, Dervarics Imre, Dervarics Ákos, Baranyai Ödön, Koltay Alajos és Egyed Kálmán urak kisérték. A népnek Dervarics Imre kilimáni földbirtokos mutatta be szép beszéd kiséretében. Körülbelül $^2/_3$-óráig tartó beszámolója után a képviselő urat lelkesen megéljenezték. Végezetül Hagauff Ede tanitó ur hosszabb beszédben köszönetet mondott képviselő urnak eddigi munkásságáért.

— Eljegyzés. Fekete József a „Phönix" biztosító társaság pénztárosa Nagy-Kanizsán, e hó 18 án jegyezte el Hochstädter József vendéglős és birtokos kedves és szeretetreméltó leányát Adelt.

— Tanitóválasztás. Az izr. hitközség iskolai szakosztálya f. hó 18-án tartott ülésében Hirschfeld Rezső galgóczi tanitót választotta meg a megüresedett tanitói székre. Ugyan abban az ülésben a szakosztály megbizta Dr. Rosenberg Mór helybeli ügyvédet, hogy dr. Schwarz Adolf ügyvéd jogi tantárgyait tanitsa a felső kereskedelmi iskolában. — Dr. Schwarz Adolf a jogi tárgyakat az intézet fennállása óta adta elő sok szakismerettel és tehetséggel, de a tanév végén a kathedráról nagy elfoglaltsága miatt lemondott.

— Szinészet Nagy-Kanizsán. Dobó Sándor a székesfehérvár—soproni szinházak igazgatója társulatával szombaton e hó 22-én kezdi meg az előadások sorozatát Nagy Kanizsán. Dobó a Szarvas szálloda disztermét szemelte ki Thália templomául és itt fognak az előadások megtartatni. Bemutató előadásul szinre kerül „A királyné dragonyosa" operetteujdonság. Az igazgató csak néhány bemutató előadás után nyit bérletet.

— Az 1896—7. tanévre a beirások a helybeli fögimnáziumban szept. hó 1, 2. és 3 án d. e. 9—12-ig és d. u 3—5 ig eszközöltetnek. A növendék szülői vagy ezek megbizottjai kiséretében jelentkezik az igazgatóságnál és itt felmutatja az előbbi tanévről szóló iskolai bizonyitványát, továbbá keresztelő levelét, illetőleg születési bizonyitványát, végre orvosi bizonyitványát arról, hogy mikor volt utoljára beoltva és milyen eredménynyel. Az első osztályba csak, olyan növendékek vétetnek fel, kik életök kilencedik évét már betöltötték és vagy a népiskola IV. osztályáról érvényes bizonyitványt mutatnak fel, vagy felvételi vizsgálaton igazolják, hogy az emlitett osztály tananyagához mért képzettséggel birnak. Szükség esetén kilátásba van helyezve párhuzamos I. osztály is. Mivel egy-egy osztályba 60 tanulónál több fél nem vehető, azért a szeptemberi beirások 1. és 2. napjain a helybeli szülőknek II. osztályra jelentkező gyermekei előnyuyel birnak. A fölvételi, javitó- és pótló vizsgálatok augusztus hó 29-én és 31-én délelőtt 9—12-ig délután 3—5-ig fognak megtartatni. — Tandij egész évre 10 frt, mely összeg két részletben fizetendő. — Ezen kivül azon tanulók, kik először vagy kisebb nagyobb megszakitással lépnek az intézetbe, 2 frt 10 kr. fölvételi dijat, az ének- és zenetanár tisztelet dijának fedezésére pedig minden tanuló 1 frtot, végre az évi értesitőre és az ifjusági könyvtár czimén szintén 1 frtot fizetnek. Szeptember hó 4 én fél 9-kor Veni Sancte a városi templomban és ez után a második évezred első tanévének ünnepélyes megnyitása az igazgató által a fögimn. rajztermében. — Az igazgatóság.

— Hangverseny. Huckstedt Irén koloratur-énekesnő, Tuboly Viktor ügyvéd, Bischitzky Miksa. Totola Kálmán és Kalmár József jelenleg Bécsben tartózkodó jeles tenorista szives közreműködésével szept. hó 5 én a Polgári Egylet disztermében hangversenyt tart, melyre előre is felhivjuk olvasóink becses figyelmét. Bővebbet a meghivók.

— Iskolai értesités. A nagykanizsai községi népiskolákban a beiratások augusztus hó 30-tól szeptember 6-ig mindenkor reggel 8 órától 11-ig és délután 2 órától 5-ig tartatnak. Szeptember 7 én pedig ünnepélyes „Veni Sancté"val a tanév megkezdése. Nagy-Kanizsán, 1896. aug. 22 én. Az igazgatóság.

— Az országos tüzoltó-kongresszusra tüzoltó testületünk 40 tagja rándult fel Budapestre Knortzer György főparancsnok vezetése alatt. — A tagok legnagyobb része a zenekarból volt és játékukkal általános feltünést keltettek. — A versenyben Viola Kálmán tüntette ki magát, ki a 3-ik emeletről ugrott a mentőponyvába és ezzel megszerezte a testületnek a diszoklevelet. — Legtöbbje kedden tért vissza.

— A nagykanizsai „Ált. Munkás-képző-Egyesület" e hó 20 án a Polgári Egylet disztermében tartotta meg hangversenynyel és felolvasással egybekötött táncvigalmát. — A közreműködők közül első sorban ki kell emelnünk Huckstedt Irén k. a., Rákosi Szidi szinésziskolájának legszebb hangu koloratur énekesnőjét, ki valóban szép és csengő hangjával általános tapsra ragadta a bár kevés, de válogatott közönséget, és darabjait háromszor is meg kellett ujrázni. — Ezután Szalay Sándor lépett az emelvényre és „Az örök eszmékről" tartott felolvasásával a közönség figyelmét mindvégig lekötötte. Nem hagyhatjuk emlités nélkül a nagykanizsai dalárdát sem, mely Csolosz Jenő vezetése alatt szép és összevágó dalaival tünt ki. — Ezután a fiatalság táncra perdült és járta kivilágos-kivirradtig. — Az első négyest 60 pár táncolta.

— Debreceni dalosok Zalában. A debreceni dalegylet 50 tagja, hogy a zalamegyei balatonpart szépségeit megismerje, az országos dalosversenyről lejött a Balatonra. A dalosok, kik kalapjaikon hosszu veres pántlikát viseltek és kiket nők is kisértek, Balaton-Füred érintése után Almádiba mentek, innen pedig f. hó 19-én Keszthelyre érkeztek. A déli Balaton e kies fürdőhelyén fogadó bizottság alakult, hogy a vendégek jövő debrecenieket méltóképpen fogadhassa. E bizottság fölkérésére az egész várost föllobogózták, a kikötő bejarata fölé pedig diszes diadalkaput emeltek. A dalosokat hozó hajót mozsárlövésekkel üdvözölték és zeneszóval fogadták. A szárazra érő vendégeket pedig Imrik János telekkönyvvezető üdvözölte éles szavakkal, melyeket a debreceniek nevében Márk Endre ügyvéd, a dalegylet elnöke köszönt meg. A dalosokat élenken meglepte a meleg és piszes fogadtatás, melyen a nagyszámu fürdővendégek teljes számban s igen sok keszthelyi is részt vettek. Délután 6 órakor a debreceniek hangversenyt rendeztek a „Balaton" erkélyéről nagyszámu közönség jelenlétében. Igen szép programmjukat precizen és izlésesen énekelte el a jó hanganyaggal rendelkező dalegylet. A közönség, melynek nagy része most élvezett először sétahangversenyt, a legnagyobb elragadtatással tapsolta meg a szép dalokat. Különösen tetszett Huber Honfidala és a Balatoni nóták. Másnap, szent István napján, a keszthelyi csolnakázó egylet diszcsolnakázást rendezett lampionokkal diszitett csolnakokon. — A debreceniek nem győztek eleget gyönyörködni a változatos képekben. A sikerült ünnepséget táncmulatság fejezte be, mely kivilágos kivirradtig tartott. A dalosok pénteken utaztak Balatonfüredre, hol szintén tartanak hangversenyt.

— Segitsük a vakokat! Pivár Ignác, a vakok budapesti országos intézetének igazgatója, megható fölhivást bocsájtott széjjel a vakok érdekében. A statisztika hazánk 20 ezer vak lakója közül 5 ezerre teszi a tanköteles vak gyermekek számát, kiknek képzésére és nevelésére még eddig az országban egymagában áll a vakok bpesti orsz. intézete, az idén épen kerek 100 növendékkel s a nem ismert s ezért elhanyagolt így továbbfejlesztésére csekélyszámu és alkalmatlan helyiségekkel. — A többi elhanyagolt 4900 tanköteles vak érdekében emeli erő szavát az emberbarát igazgató mindazokhoz, kiket földi javakkal áldott meg a gondviselés, mindazokhoz, kik látják az égen a napot és gyönyörüségged telnek el ama természeti csoda remekek szemlélésében, melyeket a mindenség Alkotójának, mindenható „Legyen" szava a semmiből létrehozott. Azt hiszük, hogy nemeslelkü olvasóink megértik a szegény vakok kérelmét és szivesen áldoznak érdemükben. Adományaik közvetitésére szivesen vállalkozik lapunk szerkesztősége.

— Hirek a szomszédból. A Pécsi Napló hosszabb cikkben panaszkodik a városban uraikodó cselédmizériákról és inditványozza, hogy Rónaky Ignác rendőrkapitány kezéből a cselédügyek elintézése vétessék ki, mert ő a cselédügyeket nagyon familiásan szokta elintézni a cselédek dédelgetésével. — Szombathelyen meg kezdték a Berzsenyi szobor épitését a városház előtti kis kertben. — Ugron Gábor és társai Szombathelyre rándulnak, hogy pártjukat ott is szervezzék.

— Magyar Zeneiskola. A Magyar Zeneiskola X. évi értesitőjét az 1895—96. tanévről a napokban küldte szét. Érdekeznek tartjuk az Értesitőből közölni a következőket. A Magyar Zeneiskola (Budapest, Váci körut 16. sz.) a jelen tanévvel immár 10. évfolyamát fejezte be. Nem nagy zajjal, de annál nagyobb sikerrel munkálkodott azon eszme szolgálatában, melynek müvelésére alakult. Tanitásában vezérgondolat volt mindvégig: a klasszikus zene müvelése mellett a nemzeti zene ápolása. S e gondolat, melylyel a magyar zeneiskola kezdetben egyedül állott a zenei tanintézetek között, jelenleg már hódit és érvényesül mindenféle. S éppen ebben áll a Magyar Zeneiskola nagy erkölcsi sikere. Tananyaga ugy van megválogatva hogy a klasszikus nagy müvek mellett tér jut mindig a magyar szerzeményeknek. A magyar szerzeményeket mindig fölvette programmjába, sőt a Magyar Zeneiskola merte először megtenni azt is, a mit most már kezdenek utánozni, hogy teljesen magyar szerzeményekből álló hangversenyeket rendezett. Mindenki ismeri ma már a történelmi hangversenyeket, melyeket Káldy Gyula oly népszerűekké tett. Ezek is a Magyar Zeneiskolából indultak ki. Az intézet vezetői: Káldy Gyula elnök, Schöller Lajos igazgató és dr. Weszely Ödön titkár. Tanári kara kiváló magyar zeneművészekből áll, kiknek képessége és tudása általánosan el van ismerve. Tiszteletbeli tanárok: Id. Abrányi Kornél, Bartalus István. Rendes tanárok: Bárdossy Irén, Faludi Károly, Hochhalt Ferenc, Káldy Gyula, Késmárky Arpád, Kuliffay Izabella, Pichler Elemér, Schnöller Lajos, Waldmann Albert, dr. Weszely Ödön, Willmouth Bódog. E mellett a legolcsóbb fővárosi zenei tanintézet, (tandij: havi 4 frt) a mivel szintén hozzájárult a magyar zene népszerüsitéséhez. Eddig már 1506 tanitványa volt az intézetnek s 77 nyilvános hangversenyt rendezett. E hangversenyeken az előadott 1028. szám közül 446 magyar szerzemény volt. Oly eredmények ezek, melyek megértetik, ha a figyelem a Magyar Zeneiskola felé fordul. A Magyar Zeneiskola egy előkészitő, 4 rendes és 3 kiművelési osztályból áll. Ezen felosztás a zongorára és hegedüre szól. A többi tárgyaknál a körülményekhez képest módosul. Az előkészitő osztályba olyanok is felvétetnek, kik semmi előismerettel nem birnak. Gyakorlati tantárgyai: zongora, hegedü, mély-hegedü, gordonka, fuvola, cimbalom, magánének, szinpadra képzéssel, ugy az opera, mint az operett számára. Elméleti és mellék tantárgyak: zeneelmélet, karének, összhangzattan, zenetörténelem, általános paedagogia, zenetanitási módszertan, vers- és költészettan, a magyar zene története és sajátságai, kamarazene és zenekari játék. Beiratkozhatni oly hangszerekre is, melyek a fentebbiekben elősorolva nincsenek, a mennyit ben ha valamely hangszerre 3 tanitvány jelentkezik, számukra külön tanfolyam nyittatik. Beiratási dij a zeneiskola előkészitő- és a 4 rendes osztályba: 3 frt. Havi tandij 4 frt. — Beiratási dij a kiművelési- és az énekosztályokba: 5 frt. Havi tandij: 7 frt. Fütés és világitásért egész évre 2 frt fizetendő. — Kiváló tehetségű szegény növendékek tandijkedvezményben, esetleg tandijmentességben részesülnek. A zenekarba előhaladottabb műkedvelők dijtalanul vétetnek fel. A beiratkozás az 1896—97. tanévre folyó évi augusztus hó 27 én kezdődik a „Magyar Zeneiskola" helyiségében: Váci-körut 16. sz., II. emelet. 52. ajtó, délelőtt 10—12-ig és délután 3—5 ig. A rendes tanitás szeptember 5-én kezdődik.

Irodalom.

— Nagy érdeklődéssel találkozik minden körben a Tolnai Lajos dr. cikke, melyet a „Képes Családi Lapok"-ban „Magyar nemzet ezredéves költészete" czimen ir. És méltán. Mert Tolnai olyan iró, kinek minden cikkét igazság és hűség jellemzik. A „Magyar nemzet ezredéves költészete" jelesül megirt cikken kivül az előttünk fekvő számba irtak a következő jó nevü irók: Feleki Sándor, Zombori Gedő, Bomóki B., Zsombolyui, Schier Aladár, K. Benicky Irma, Dézsi Sándor, Mader-pach Sándor és Károlyi Gyula. A fölapon kivül érdekes és tanulságos a „Hölgyek Lapja" két hétben megjelenő külön melléklet is. A „Képes Családi Lapok" kiadóhivatala Budapest, vadász utca 14. sz. saját házában létezik, hová a mutatványszámért, egy levelező lapon minden érdeklődő bátran fordulhat.

A kiállitásról.

Tisztelt olvasóink bizonyára természetesnek fogják találni, hogy az ezredéves kiállitás ismertetését ezuttal a nőket érdekló leirással kezdjük. — Az iparcsarnok 14. csoportjában Mme. Lebowitsch mellfűző különlegességek mű termének kiállitása, egyike azon kiváló izlléssel és jó tapintattal bemutatott tárgyaknak, melyek tökéletessége, alakjuk szépsége és kifogástalan gondos munkája a szemlélő előtt felismerhetővé válik, különösen a hölgyek előtt, kik e tekintetben természetes érzékkel birnak. De nemcsak a szép feltételeinek, hanem az egészség követelményeinek is minden irányban való érvényesitése, az anatomia szerinti testalkat megfigyelésével készitett s a legnagyobb kényelmet nyujtó mellfűzőknek az egyenetlenséget eltüntető müvészete van itt bemutatva. — Első sorban emlitjük meg az amerikai rendszer szerint készült magas mellfűzőt, mely karcsu nőket szépen domboritmindenkitömés nélkül, s ezen felül megakadályozza, hogy a ruha melle beessen. Ezzel ellentétben be van mutatva egy török selyemből készült mellfűző testes hölgy részére, haskötővel egy darabból, mely elhizott nőknek hastartása által valódi jótétményül szolgál, mert a külön haskötőt feleslegessé teszi, s a test ez által nemcsak kisebb lesz, de felfelé is emeltetik. — Egyenetlen testalkatuak részére oly egyenesentartó fűző van bemutatva, mely minden kipárnázás nélkül az alakot egészen egyenesnek tünteti fel. A gyomorbajban szenvedőknek gummibetét folytán kinyló szerkezettel oly mellfűző készült, mely a nyomástól teljesen védi, mert a fűző minden lélegeztvétel után enged. Azon hölgyek részére, kik a lovaglás vagy a turista sportnak hódolnak vagy utaznak lovagló és turista mellfűzők titkos pénztartóval készültek, melyek viselése a legkellemesebb. Menyasszony mellfűnek, estélyekre kiválóan alkalmasak; iskolás leánykák és fiuk egyenestartó fűzők, az egészség követelményeinek figyelembe vételével készülnek és vannak bemutatva. — Mme. Lebowitsch mellfűző különlegességek műterme Budapesten, Váci-utca 7. sz. alatt van, s a legmelegebben ajánlhatjuk t. hölgyeinknek hogy mellfűző szükségleteik beszerzésére e hazai céghez forduljanak, hol bármilyen kivánt felvilágositással is készségesen szolgálnak.

A kereskedelemügyi pavillon reklám osztályában az első emeleten, különös figyelmébe ajánlok tisztelt olvasóinknak Szczepanovszky Zsigmond zeneautomatáit, melyek meglepő érdekes alakzatokkal és kellemes zenejátszással gyönyörködtetik a közönséget. Ő Felsége a király látogatásakor a pavillonban igen nagy tetszéssel tekintette meg ezeket az önműködő zenélő műveket s azt kérdezte Szczepanovszkytól, hogy mind saját készitménye-e, mire az igenlő válasz után Ő Felsége megdicsérte a szép zenejátszást. — Különösen a vidéki vendéglős és kávéház tulajdonos urak érdeklődését kivjuk fel e zenélő müvekre, mert ennél célszerübb és hasznosabb beruházást nem tehetnek. A vendég a zenélő mübe néhány krajcárt dob, s az több darabot a zenemű nagysága szerint játszik, s igy a vendégeknek folytonos szórakozást nyujt, a befektetett tőkét pedig csakhamar behozza. — Szczepanovszky Zsigmondnak nagy választéku készlete van Budapest, soroksári-utca 16. sz. a. üzletében, honnan eddig már több mint 500 darab szállittatott magyarországi vendéglőseknek Kiváratra árjegyzéket ingyen és díjmentesen megküldi.

A kiállitásra készülő vidéki közönség megnyugtatására legyen mondva hogy a szállodák tulzsufoltsága és drágasagával szállongó levelek nem igazak, mert sok uj apró és magánszálloda nyilt meg, melyek hamar meg is telnek, s ennélfogva ott drágábban is számitják a szobát, hanem a nagy szállodákban hol százakra rug a szobák száma, mindig lehet lakást kapni. Különösen a „Metropole" szálloda a Kerepesi-uton ajánljuk t. olvasóink figyelmébe, itt a szobák ára 2—5 frt között váltakozik s 2 frtos szoba igen nagy számmal van, mely összegbe a világitás is be van számitva. A legtisztább és legmodernebb kényelemmel való berendezést a leggondosabb szolgálat egészitik ki, Kommer Antal szállodás ur személyes felügyelete alatt. A „Metropole" szálloda a Kerepesi uton, a központi pályaudvar közelében, a lóvasut megálló helye és a villamos vasuttól nem messze van, ugy hogy innen mindenhová olcsón, gyorsan és kényelmesen lehet közlekedni. Megérkezéskor a pályaudvaron magánlakást ajánlóktól óvakodni kell, kik azt hazudják, hogy nincsen szoba a szállodákban; ezek piszkos lakások a vezetik az idegen, hol drágábban fizettetik meg a kényelem nélküli szobát, mint bármely szállodában.

A speciális magyar hangszer, a cimbalomjátszás terén egészen uj találmányról is értesithetjük t. olvasóinkat. Ez a billentyüscimbalom, melyet Lengyel Gusztáv talált fel és szabadalmaztatott s ő az egyedüli készitője. Ezek a cimbalmok a zongorához hasonló billentyü szerkezettel készülnek s igy a játszás rajtuk a billentyü megnyomásával történik, mi a karnak és testnek nyugodtabb tartását idézi elő s a hangjegy utáni játszás által teljesen müvészieszé váltak. A cimbalmokat szép kivitelben meg lehet rendelni Lengyel Gusztáv feltalálónál, Budapest VIII. Esterházy-utca 4 szám alatt.

A ruhakódok ügye mindig fontos gondoskodás tárgyát képezi különösen a nőknek, de egyszersmind keresik e téren is a gazdálkodást. A használatban fakult vagy pecsétedett ruhákat megfestetik vagy vegyi tisztittatás által teszik ismét használhatóvá. E célra legjobban ajánlhatjuk olvasóinkuak a Berkes István-féle selyem- és szőrruha festő és vegyi tisztitó-intézetet (Budapest, rózsa-tér 3. sz.) ez a legrégibb és legjobb munkát végező ebben a szakmában, hol mindennemü szövetek, ruhák (fejtetlen állapotban is) igen szépen és olcsón tetszés szerinti szi re festetnek, vagy vegyileg a pecsétektől kitisztittatnak, ugy hogy egészen ujaknak tünnek fel. Árjegyzéket kivánatra díjmentesen megküldi, melyből meg lehet tudni, hogy a kelmét milyen szinre s mily áron lehet megfesteni.

Felelős szerkesztő: Dr. KISS ERNŐ
Helyettes szerkesztő: Dr. VILLÁNYI H.
Kiadó: Ifj. WAJDITS JÓZSEF.

Nyilttér.*)

Selyem-damasztok 65 krtól. 14 frt 65 krig méterenként valamint fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos kockázott, mintázott, damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség 2000 szin és mintázatba stb megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállitva mintákat postafordultával küld: Henneberg G. cs. és kir. udv. száll. (selyemgyára Zürichben. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek

Eladó

25 drb Nagy-Kanizsai sör- és maláta-gyár részvény.

Ajánlatok e lap kiadóhivatalához adandók be.

Két fiatal ember,

esetleg tanulók *részére inteligens, Budapesten lakó nagykanizsai családnál teljes ellátás adatik.*

Czim: Kemény Mórné, Eötvös-utca 33.

Krondorfi savanyuviz.

Stefánia trónörökösné forrás

kitünő gyógyviz,

kedvelt asztali viz.

Nagy-Kanizsán PAUK JAKAB, NEU és KLEIN és FESSELHOFER J. uraknál kapható.

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvénybántalmak ellen, továbbá a belegző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a LITHION-FORRÁS

SALVATOR

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban

A Salvator-forrás igazg. Eperjesen.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Hirdetések.

Winterberg Intézet

WIEN,

Währing, Cottage-Anlagen.

Nagy leánynevelő intézet, kényelemmel berendezve. Szép tan-, alvó- és társalgó termek. Gyönyörű kert stb. Egészséges fekvés. Államképes bizonyitványok. — Tulajdonosné: Winterberg Mária Coblenzből, a Rajna m.

4—5% mellett

rendes és readkivüli jelzálogkölcsönöket kieszközöl, valamint a legbonyolódottabb conversiókat szintén 4—5%-kal rendezi gyorsan és discrét minden előleg nélkül.

Herczeg Sándor,

Budapest, Győr utca 19

Utas-szállitás

Stettin-Newyork

Utazási díj Mk. 120.

R. Mügge, Stettin

Unterwiek 7.

38 kitüntetés, ezek közt 14 díszokmány és 18 aranyérem. Számtalan bizonyitvány első orvosi szaktekintélyektől.

Ujszülött gyermekek,

kik anyjok által épen nem, vagy csak tökéletlenül lesznek szoptatva, Nestlé H. féle gyermekliszt, használata folytán okszerű módon fölnevelhetők. Mintaadagot, nemkülömben röpiratokat, melyekben a készitésmód s a kontinens legelső szaktekintélyeinek, menházak és gyermekkórházak számtalan bizonyitványa foglaltatik — kivánatra ingyen küld a központi raktár:

F. BERLYAK L., NAGLERGASSE Nr. 1.

Henri Nestlé féle gyermektápliszt 90 krajcár.
Henri Nestlé-féle mesterséges tej 50 krajcár.

Raktár minden gyógytárban és fűszerkereskedésben.

Dr. Friedinger, az alsó-ausztriai országos lelencház igazgatója bizonyitványa szerint Nestlé gyermektápliszttje 1872-ben történt bevezetése alkalmával Ausztriában, a fenti intézetben 2 éven át 84 életgyenge gyermeknél, kik a szopást nem tudták végezni, a olyanok kik betegség következtében, az oda nyujtott dajka emlőiből nem táplálkozhattak kitünő eredménnyel lett használva, mi által a halálozások redukálódtak. Az évek hosszu során át a társaság minden rétegébe behatolt és 30 év óta az egész kontinensen elterjedt, ugy hogy a Nestlé-féle gyermektápliszt senki előtt sem ismeretlen.

MINDENÜTT KAPHATÓ 17 KITÜNTETÉS ÉREM

LEGFINOMABB MINŐSÉG — OLCSÓ ÁRAK

CHOCOLAT SUCHARD NEUCHATEL (SCHWEIZ) CACAO

KÖNNYEN OLDHATÓ KAKAO

1 fizetés 1 Kg=200 Csesze Téphető

Gyümölcs és szőllő bor készitési gépek.

Gyümölcs és szőllő sajtók.

folytonosan haté kettős emeltyű szerkezettel, és nyomerő szabályzóval.

A munka képesség 20%, nagyobb, mint bármely más sajtónál.

Szőllő és gyümölcs zuzók

és bogyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőllő és gyümölcs őrlők. Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, **gyümölcs-vágó** és **hámozó gépek**, legujabb szerkezetű szab. önmüködő **„Syphonia“** gy... és **szőllővesző permetezők**, gyártatnak és szállittatnak jótállás mellett a legjobb kivite...

Mayfarth Ph. és Társa

czász. kir. kizárólag szabadalmazott gazdasági gépgyárak, vasöntőde és gőzhámor

BÉCS. II. Taborstrasse 76.

— Kitüntetve 390 arany, ezüst és bronz éremmel. —

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselők és visszonttársulitók felvétetnek.

Az egyedül valódi angol

Csodabalzsam

ereje és hatása

THIERRY A. gyógyszerész.

Pregráda Rohitsch-Szauerbrunn mellett.

Közegészségügyileg lett megvizsgálva és véleményezve.

A legrégibb, legjobb, bizonyolt és valódi, minő mellett a legolcsóbb egyetemes népszerű házi gyógyszer, majdnem minden kelő és belső betegség ellen.

Ezen balzsam ugy belsőleg, mint külsőleg használ A pedig: 1. meg eddig el nem ért hatása gyógyszer a fájdalmak ellen, minden nyálkhártyagyulladásnál, rekedtségnél és minden nyálkhártyagégben stb. 2. Teljesen eltávolit minden fájdalmat. 4. Megfékezi a gyomor- a máj- és bélbetegségeket, különösen gyomorgörcsöket, kólikat és szaggatásokat. 5. Megszüntet minden fajdalmat és gyógyitja az aranyeret. 6. A könnyü székletet előmozditja a vért valamint a vesét tisztitja, eltávolitja a lepkőért, a húskomorságot, előszegiti az étvágyat és emésztést. 7. Kitünően használ fogfájásoknál, odvas fogaknál, megszünteti a szájszagot, minden fog- és szájfájdalmakat, eltávolitja a felhólyagosodást. 8. Jó ezer a gilisztás, galandféreg és nyavalya-törésnél vagy eskorban. 9. Kitünően használ külsőleg, mint csoda-gyógyszer minden sebeknél, megszünteti a fejfájást, zugost, szaggatást, köszvényt, fülhúzást stb., a melyekről kimerítő használati utasitások adnak kellő felvilágositást. 10. Egyáltalán ugy belsőleg, mint külsőleg kétségtelen eredményenyel használható gyógyszer, mely igen biztos, olcsó és egészen ártalmatlan, s igy egy csalásnál sem szalad hiányozni, különösen az influenzán, kolerán és más ragadós betegségeknél, mint első segédszer. Valódi és hamisitatlan a balzsam csak akkor, ha az üveg egy ezüst-kupakkal van lezárva, a melyben négem: **Thierry Adolf** gyógyszertára az Grangyalhoz Pregrádban van beleszorva, ha minden palacok zöld cimkével, a fentiben használó védjegyével van ellátva. Mindenkor ügyeljünk ezen védjegyre! Balzsamom hamisitói és utánzói a védjegytörvény alapján törvényesen és szigorosan üldöztetnek, ugyszintén a hamisitások árusitói is. A magas kormány ő.e.B. 6808. sz. a. kelt vegyészeti és szakértői bizonyitvány alapján igazolva van, hogy készitményem semminemű tiltott, vagy az egészségre káros hatásu anyagot nem tartalmaz. Olyan helyről, hol balzsamomból raktár nincs, tessék megrendeléseit egyenest hozzám intézni: A Megváltó-gyógytárnak A. Thierry Pregrádban Rohitsch-Szauerbrunn mellett. Az osztrák-magyar birodalom bármely postaállomására küldve, 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona. Bosznia vagy Herczegovinába 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 5 korona. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése vagy utánvétel eszközöltetnek. Thierry Adolf gyógyszerész Pregrádban, Rohitsch-Szauerbrunn mellett.

Schutzengel-Apotheke

A valódi angol

Csodakenőcs

ereje és hatása.

MIRABILE BALSAM

des A. THIERRY in PREGRADA

Ezen kenőcsszel egy 14 éves gyógyithatlannak tartott csontzu teljesen megnyugtatott. Az angol csodakenőcs, mely a legsulyosabb és idült bajoknál a legtöbb eredményenyel használt szer. A sebek gyógyitása, ugyszintén a fájdalom eltávolitása nélkülözhetlen szálban: — fő alkatrészét a piros réznap „rosa cetifolia“-ban létezőcsodaszerű gyógyerő, az szerkötletjeben rendkivüli gyógyhatások miatt kitüntetve elkészitett más anyagokkal, képezi.

Az angol csodakenőcs használható:

A gyermekágyasnő mellbajánál, tejgyülemlésnél, mellkeményedésnél, orbánc, mindennemű sérelmek, lábszaggatósebesülések, sebek, gyogyi dzség, ingalát lábak, sót csontzu ellen; tüte-, szurás-, lö-, vágás- és szurodási sebek ellen. Használható minden idegen rész k. n. m. üvegszaszálja, homok, szilánk és tüskék eltavolitásárn. Mindennemű daganat, kipelyés, pokolvar, ujakörödés, rákbetegség ellen, szemölcs, körömdaganat, hólyag és feldörzsölt lábak gyógyitására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, betegkedő hosszas fekvés ellen támadt sebek, nyakdaganat, vértorlódás, folyangas és a gyermekeknél előforduló kisebbségesek ellen stb.

Az angol csodakenőcs minő régibb, annál kitünőbb hatásaban.

Igen ajánlatos ezen egyedül álló szerből előrigyázatképpen minden családnál készletben tartani.

Két dobozzal kérjük megrendelni, s csak ugy lesz biztosan a fár A. Pregrádban beleégetve kell lennie és minden tegelynek egy használati utasitásba kell becsomagolva lenni és fentlátható védjegygyel ellátva.

Az egyedüli és valódi angol csodakenőcsben hamisitói és utánzói, a védjegy-törvény értelmében, szigorban üldöztetnek, épugy ezen hamisitványok terjesztői.

Egyedüli beszerzési forrás:

Grangyal-gyógytár Thierry A.

Pregrádban Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Raktár a legtöbb gyógyszertárban. Főraktár Budapesten: Török József gyógyszertárban, Király-utca és Andrássy-ut.

Olyan helyről, hol raktár nincs, tessék a megrendelést közvetlenül „Az Grangyal gyógyszertárban“ THIERRY ADOLF Pregrádban, Rohitsch-Sauerbrunn mellett eszközni. — Az osztrák-magyar védjegy lajstromszáma 1671.

3284/tk. 1896.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Dr. Neusidler Antal nagykanizsai lakós végrehajtatónak Bojtás István vhajtást szenvedő garabonci lakos elleni a már fizetett 50 frt beszámitásával 102 frt tőke, ennek 1894 szept. 3-tól járó 6% kamatai, 14 frt 50 kr. per, 8 frt 10 kr. vhajtáskérelmi, 11 frt 85 kr. előző árveréskérelmi, 5 frt 70 kr. jelenlegi, és a még felmerülendő költségek iránti vhjtási ügyében a fent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a garabonci 7. sz. tkben I. 7/a hrsz. a. felvett ingatlannak végrehajtást szenvedettet illető s 281 frtra becsült fele része, — és továbbá az ujlaki 86. sz. tkvben † 135 hrsz. a. foglalt ingatlannak u. azt illető s 90 frtra becsült fele része u. azon tkvi † 138 hrsz. ingatlannak u. azt illető s 202 frtra becsült fele része, — mégis a merenyei 181. sz. tjkvben † 430 hrsz. alattfoglalt ingatlannak u. azt illető s 93 frtra becsült fele része, végre a merenyei 430 tkvben † 441 hrsz. a. felvett ingatlannak ugyanazt illető s 135 frtra becsült fele része még pedig a garabonci 7 sz. tjkvben I. 7/a. hrsz. alatt foglalt s özv. Bojtás Istvánné szül. Köncöl Erzse szolgalmijogával terhelt ingatlan azon esetben, ha a szolgalmijogot megelőző jelzálog és követelések fedezésére szükségesnek mutatkozó 900 frt vételár ezen ingatlanért beigértetik, a szolgalmijoggal együtt, ellenkező esetben a szolgalmijog nélkül **1896 évi szeptember hó 12-én d. e. 9 órakor** Garabonc község házánál a merenyei ingatlanok u. **azon napon d. e. 11 órakor Merenye** község házánál s az ujlaki ingatlanok u. **azon napon de'után 3 órakor Ujlak** község házánál megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Kikiáltási ár a fennebbi kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznaka becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

N.-Kanizsán, a kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1896 évi máj. hó 28.

GÓZONY kir. tvszéki albiró.

Pártoljuk a kitünő hatásu erdélyi ásványvizeket!

Az erdélyrészi Kárpát-Egyesület ásványvizei

„Livia“ forrás viz. **HAZAI SELTERS!** 2 liter 29 kr., 1 liter 20 kr., ½ liter 15 kr.

Egyetlen élvezeti **vasas-viz** **„Széchenyi“** 2 lit. 30 kr., 1 lit. 21 kr., ½ lit. 16 kr.

Orvosi vélemények szerint a legkitünőbb ásványvizek.

Az „Erdélyrészi Kárpát Egyesület“ országos ásványviz raktára: BUDAPEST, Aradi-utcza 58. szám.

Telefonnál csak a szám 25—15 kérendő.

Nagy-Kanizsai főraktár: STREM és KLEIN uraknál.

Kapható mindenütt. — A jövedelem jótékonyczélra megy.

A feltaláló dr. Meidinger tanár ur által kizárólag hitelesitett gyártmányu

MEIDINGER KÁLYHA

HEIM H. cs. és kir. udvari szállitónál kapható.

Budapest: Thonethof. — Bécs I., Kohlmarkt 7. sz. a.

PRÁG: Hybernergasse 7.

Minden állam által szabadalmazva. Az első éremmel minden kiállitáson kitüntetve. Legkitünőbb

kormányzó, töltő és szellöztethető kályhák

lakások, iskolák és irodák számára, a legegyszerübb és legelegansabb kiallitásban, tetszésszerinti égési időtartam szénpiczral való fütésnél és 24 óráig terjedő égés köszénneli tüzelésnél.

55,000 kályha forgalomba hozva.

Egy kályha által több szoba fűthető.

„MEIDINGER“-kályhák,

Óva intünk az utánzatoktól, utalva a kályhajtókra öntött következő védjegyre:

MEIDINGER-OFEN H. HEIM

„HESTIA“-kályhák.

Zajnélküli fütés. Porelőkülöi eltávolithatás a hamu és salaknak. Az ellenzék tisztitás czéljából a por elől a nélkü eltávolithatók, hogy a kályhát szétszedni kellene.

FÜSTEMÉSZTENDŐ KANDALLÓK.

A kürtök lerakodás nélkül tisztán maradnak. Határtalan égési időtartam. Minden égő anyaghoz alkalmas

FÜSTEMÉSZTŐ CALORIFÉREK.

Központi fütés minden rendszer szerint.

Száraz alkalmazása ipari és gazdasági czélokra.

Prospectusok és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Aranyérmekkel kitüntetve. Első cs. és kir. kizár. szabadalm. Aranyérmekkel kitüntetve

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

KRONSTEINER KAROLY WIEN. III. Hauptstrasse 120 szám, saját házában.

Főherczegi és herczegi uradalmak, cs. és kir. katonai raktárak, **vasut-, ipar-, bánya és hámortársulatok**, épitkezési munkálatok, **vállalkozók** és **épitőmesterek**, valamint gyártulajdonosok **szállitják**. — Ezen homlokzatfestékek, melyek mészben oldhatók, száraz porittott állapotban, 40 különféle szinü mintában, kilónként 16 krtól feljebb szállittatnak és a festékszinek tisztaságát illetőleg teljesen hasonló az **olajmázoláshoz**. — **Mintalapok és használati utasitások ingyen és bérmentve küldetnek.**

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA. 1896. augusztus 29-én. 35-ik szám. XXXV. évfolyam.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . 1 frt 25 kr.
Egyes szám 10 kr.

HIRDETÉSEK
5 hasábos petitsorban 7, másodszor 6, s minden további sorért 5 kr.

NYILTTÉRBEN
petit soronként 10 krért vétetnek fel. Kincstári illeték minden egyes hirdetésert 30 kr. fizetendő

ZALAI KÖZLÖNY.

Alap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részt illető közlemények pedig a kiadó nevére cimzetten Nagy-Kanizsára bérmentve intézendők.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek

A nagykanizsai „Ipar-Testület", „a nagy-kanizsai Takarékpénztár részvény-társaság", a „Kotori takarépénztár részvény-társaság", a „nagy-kanizsai- és galambokiöntéktes tároltó-egylet", a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület" a „nagy-kanizsai tanitói járáskör", a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nőegylet", „n. kanizsai izr. jótékony nőegylet", „szegények tápintézete", a „katonai hadastyán egylet" a „soproni kereskedelmi iparkamara" nagykanizsai külválasztmányának hivatalos lapja

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

A pálya elején.

Nagy-Kanizsa, 1896. aug 28.

(v. h.) Minden tanév kezdetén sajátságos tüneménynek vagyunk szemtanui. A közép és főiskolák kapui nem képesek befogadni az odatóduló tudásvágyó ifjuság nagy, megszámlálhatatlan seregét. De ki mondhatná meg azt, hogy a reménykedő ifjak közül hányan érnek célt, hányan buknak le a mélységbe, mielőtt a hegy ormát megmászták volna? Hol vannak azok a tanárok, akik a gyermekeket arra az életmódra nevelik, mely megfelel szüleik rangjának és magok az ifjak tehetségének? Hány ifjunak egyengeti a középiskola az utat a valódi tudomány csarnokába? Sokan vannak, akik célt érnek, de a csalódások a későbbi pályán aránylag mégis csak elég sűrűek és bármily elővigyázók vagyunk, a sikert senkinek sem biztositja az iskola, sőt, nem kis töredéke azoknak, akik tudományos pályára készülnek, szerencsétlen emberekké válnak. Az egyiket valami előre nem látott esemény tereli le a tudományos pályáról, mások munkájukat rosszul végezik, elkedvetlenednek és lemaradnak az utról.

A szülők sok esetben tévedésben vannak gyermekeik tehetsége iránt. A szülőket, igaz, még tévedésükben is gyermekök boldogsága vezérli, de ép azért minden józanul gondolkodó ember emelje fel saját szerény körében intő szavát *a mindenáron való tudományos kiképzés* ellen.

Dobos uram, jakabfai jegyző például, aki évenkint 50 darab aktát intéz el, szivesen látná, ha fiából ügyvéd lenne, mert mégis csak unalmas mesterség falun lakni, adót szedni, marhaleveleket kiállitani. Az ügyvéd fiából magas állásu birót nevel, a biró meg ép talán minisztert.

„Az én fiam, a doktor, mondja a falusi pálinkás, aki szeretettel beszél a fővárosban tanuló, orvostanhallgató fiáról. Ez már vagy hatszor szigorlatozott, de sohse promováltatik. Az édes anya meg otthon nagy nélkülözéssel összekuporit egy pár frtot, hogy fiának a férj tudta nélkül megküldje. A munka, a nélkülözés, idő előtt sirba viszi az anyát, aki megszabadult talán legnagyobb fájdalmától, a tudattól, hogy fiából orvos helyett elzüllött ember lesz.

A természetes sorrend az volna, hogy ha fiuk atyjuk hivatását folytatnák, nem mondom minden esetben, de mindenkor, valahányszor csak némi garancia megvan arra, hogy a gyermek a szülőktől hagyományozott hivatásban prosperálni fog. De sajnos, maguk a szülők sem kivánják ezt. A magyar iparos osztályban általános a vágy, a magyar fiuból diplomás embert nevelni. Éleszti ezt a vágyat a társadalom azon felfogása, hogy a diplomás ember hegemoniát gyakorol a társadalom többi osztályaira, hogy a diplomás ember könnyebben megélhet, mint mindenki más.

De ami nálunk egyes iparágak fejlődését meggátolja, az épen azon körülmény, hogy a fiu elhagyja azon pályát, melyen atyja boldogult. Pedig, ha a fiu értékesiti vala atyja tapasztalatait és vagyoni erejét annak szakmájában, mennyivel inkább járulhatott volna hozzá a haza termelő erejéhez, mint a kliens nélkül ügyvéd, mint az orvos, betegek nélkül, mint a tanár állás nélkül vagy mint egy elzüllött lateiner.

A szülők rendesen nem számolnak azon tényezővel, hogy az iskoláztatás nagyon drága s hogy egy tehetségtelen gyermek tanittatása meddő fáradozás, kinlódás.

A szegénység sokszor a legnagyobb zavarba ejti a szülőket, ha a fiu az egyetemre kerül. A tulajdonképpeni elzüllés sokszor csak itt kezdődik, hol a saját belátás szerinti cselekvés, hol az első szárnypróbálgatások a fiatal embert a legnagyobb megkisértésnek teszik ki, és hol legkönnyebben kerül lejtőre.

Nagyvárosban a szegény fiu csak nehezen jut keresethez. Ha akarata, jelleme nem elég szilárd, hogy legyőzhesse az embertelen létérti küzdelem nehézségeit, akkor beáll az elzüllés.

Azért a szülők a nehézségek mindentényezőit vegyék figyelembe, mikor gyermekűket a tudományos pályára szánják, mert a rosszul választott pálya a beteg ágyhoz hasonlit, melyben a betegre hosszu kinlódás után biztos halál várakozik.

Fővárosi éjjeli élet.

Budapest, 1896. augusztus hó

(S. V.) Falun tudvalevőleg a tyukokkal feküsznek le, kilenc óra után este egy magányosan bóbiskoló bakteren kívül már nincsen lélek, egy-egy kutyavakkantást kivéve, nincs hang.

Minden alszik: az éjszaka a pihenésnek és nyugalomnak ideje, ugy a mint azt ősidőktől fogva a természet rendelte.

Egy kissé furcsa szemmel nézhet tehát most egy-egy falusi atyafi, ha — tegyük fel — az ősbudavári ideg csiklandoztató gyönyörüségektől elkapatva tulhosszasan találta élvezni a nápolyi olaszok jammoját, éjféltájban végre hazabotorkál Pest utcáin s ugy veszi észre, hogy késő éjjel a villamos csak éppen ugy gázolja el vigyázatlan embertársait, mint akárcsak nappal, a lóvonat is feszélytelenül tovább túlköl, aztán egész csomó emberrel találkozik, a kiknek arcáról szinte leolvasható a jókedv sugalita: „debogy megyünk mi haza!" — a kávéházak pedig ugyancsak telve vannak, „sőt mi több, a kacéros frajla" ép ugy tömeges ostromnak van kitéve, mint máskor. Lehetetlen, hogy jó falusink mindezek láttára holmi bölcseleti kontemplaciókra ne adja magát, a melyeknek magva körülbelül ebben adható vissza: „Milyen lump népség ez a pesti!"

S talán igaza is van.

A millennium előtt csak a proffes-zionatus lumpok zavarták meg az utcák éjjeli csendjét, s akár mennyit is olvasott legyen valaki Budapest világvárosiasságáról, késő éjjel a magányos vándor szerepében érezhettük magunk; a millennáris idény óta azonban mintha csak valami szőrnyű nehéz vizsgát állott volna ki a mi fővárosi közönségünk olyan állandó dorbézolásokra adta magát. Manapság itt minden ember mulat és mulatni akar.

Az egyik passzióból, a másik megszokásból, a harmadik utánzásból.

Nagyon kiváncsi vagyok, hogy mit szólt volna még a kiállitás előtt a szigoru papa, ha ugy esti 9 óra tájban a lányok és a mama egy városligeti kirándulás miatt ostromolták volna.

Mindenesetre kellő tekintélyt ébresztőn öszszehuzta volna szemöldökét és elleinondást nem tűrő hangon, melyet a megbotránkozás reszkettetett volna meg, kijelentette volna a megszeppent leányoknak, hogy ez inkább lefekvésre s nem mulatságba való menetre alkalmas idő.

Most pedig mindez még a legpedánsabb családapának is oly természetesnek tünik fel.

Látni is őket, a mint az Ős-Budavárában vagy Konstantinápolyban jókedvüen, legfeljebb itt-ott a fizető pincérekre vetve dühös pillantásokat, a mindenre figyelmes mama és a mindenen mulató lányok társaságában sétálgatnak. Hja lépést kell tartaniok a haute voléevel, s ép azért csak éjfél után jut eszökbe, hogy az ágynak is meg van a maga rendeltetése.

Hasonló egy ilyen rendszeretet s szolidságból kiugratott családapához a vidéki látogatók legnagyobb része.

A horribilisnak elhiresztelt drágaság miatt felrándulásuk csak néhány napra van tervezve, fenn természetes hamarosan veszik észre, hogy a látnivalók, melyek ez évben ugyancsak összegyültek — megtekintésére nemcsak egy kis pénz, türelem, hanem jó csomó idő is kell, s igy mi marad egyéb hátra, nappalá teszik az éjszakát, kivált ha azokról a mulató helyekről van szó, a melyek csak éjjel tanulmányozhatnak arról, hogy a fin du siécle egyik legjellemzőbb találmánya, a „Wurcen" virágzási korszakát üli. Ezeknek köszönhető, hogy a megszokott előkelő schmutzigoskodás helyet egy kis vidéki elem is beférkőzött immár a mi éjjeli mulatozásainkban: első sorban lábrakapott ujra a cigánynyal való huzatás, a mi a mi kissé üzleti gondolkozásu fővárosi közönségünknél meglehetően kiment a divatból. Hozzájárul, hogy mindenki mielőtt Budapestre felrándulna, egy jó csomó bankjegyet is hoz fel, s ha otthon akár a megtestesült kapzsiság lett volna, itt gavallért akar s szeret játszani, mert észreveszi, hogy az itt véghetetlenül imponál. Addig haza sem megy, még ki nem fogyott a csengő elemózsiából.

Igy természetes, hogy a főváros éjjeli élete kiváló élénk szinezetet nyer, s e szempontból véve egész bátran megilleti a világváros nevet.

Lehet, hogy az ezredévi, a kiállitási mámor elszálltával az a régi mértékre csappan le, s a most háttérbe szoritott lumpok veszik át ujra a korlátlan uralmat — bár elég valószinű az is, hogy az amerikai rohamossággal fejlődő városban az éjjeli élet — mint a mely elég jellemző mértéke a város világvárosi hivatottságára — majd csak ezután fog igazán fellendülni.

Ha ugy nézem és összehasonlitom a kontingens nagy városait, szinte önkénytelenül szeretem asszonyokhoz hasonlitani.

Páris egy szeretetreméltó demimonde hölgy, Berlin szigoru pápaszemes német gouvernante, Bécs egy lerchenfeldi mamzell, s Budapest — a bizarr, a tarka-Bpest: egy excentriqve.

Az pedig mulatni szeret.

Nem is hiszem, hogy jókedvűbb várost találjatok!!!

TÁRCA.

Sz . . . . . dalaiból

I.

Büvös éjjel, mikor ott fent
Ezer égi tűz ragyog,
bzólna az ég s azt mondaná:
Ő a csillagaitan vagyok . . .

A pacsirta ha kél a nap
Azt csattogna — nincs dalom,
Vágyam sincsen, ajkam néma
Mint a hideg sirhalom . . .

Rózsa kelyhe megrezdülne
Azt suttogná te néked
Nincs illatom, csak levelem,
Amit a nap leléget . .

Nem hinnéd el, kikacagnád
Madár, rózsát, kék eget.
— Azt mondtad hogy nincsen szived,
Hát hogy higyjek én neked?

— tt.

A történelem és történetirás.*)

Irta: BABOSS LÁSZLÓ.

— A „Zalai Közlöny eredeti tárcája. —

A történelem — ép ugy mint a politika a nemzetekkel, mint éltűket irányzó személyekkel, mint öntudatos szabadcselekvésű, önjogu, független lényekkel foglalkozik, s ez a nemzeti történet; másodsorban pedig a nemzet csak egy része levén az emberiségnek az egész emberiség életével is foglalkozik, s ez a világtörténelem. A nemzeti történet tárgya tehát az, ami mintegy az egész ember szellemi világából, kiválóan, nemzeti életére vonatkozik, nemzeti életével van kapcsolatban, mert az embert az ember csak ugy érdekli, ha azt mint a nagy mindenség részét, mint öntudatos, önelhatározásra képes lényt — látjuk **ujcélokat kitűzni, azokmegvalósitására törni.** — Az ember paradicsomi állapota csak Rousseanusseen elmélétében érdekel minket, az ember igazi állapota az, hol érzi szellemét, fölveszi a harcot, s tul akar lépni a véges határokon, melyek közé őt Isten keze a világban helyezte.

Az ember ez önmeghatározó végességét legyőző ereje teszi a történelmet — teszi egy nemzet történelmét, melyre azok valamely formában mind összeműködnek. E forma alatt tömörül az ember, hogy megóvja magát a végességtől, alkot családot, törzset, társadalmat, államot, mig az egyénben végessége, sajátossága lesz jellemzővé.

A nemzeti történet bemutatja tehát, miként irányozta a nemzet életét, szervezte a közhatalmat, hogy az állami az általános célok biztositása mellett, az egyén ne essék el jogosult céljától, bemutatja magát a nemzetet, mint államalkotó és fontartó tényezőt, mint a nemzetközi viszonyokban érvényesülő személyiséget, amely népből nemzetté lett, nemzetiségének öntudatára ébredt — s amely ennek más népek irányában külső erővel is kifejezést adott. Nem a fajbeli és vérségi összeköttetés de egy területen egy államban egyesült egyének összesége a nemzet. Egy ily nemzetnek életét, fontosabb eseményeit megörökiteni feladata a történetnek, a történetirónak és a történetirásnak. Az ember azonban azáltal, hogy társaságba lép, s összeköti magát faj, nyelv, vér és más rokon elemű társaival, ezáltal részesévé válik multjának, mert felhasználja elődei tapasztalatait, de egyszersmind részesévé a jövőnek is, mert tettei átmennek a jövő nemzedékek birtokába: vagy is a mult és jövő eseményeinek ily összeköttése által egy élőszervezet tagjává válik, mely az ő végességét megsemmisiti, őt történelmi tényezővé, történelmi emberré teszi. A történelmi tudomány tehát ezen történelmi ember életrendszerével, élet feltételeivel, fejlődési törvényeivel kell, hogy foglalkozzék, s mintegy kiemelve az embert a természetvilágából, bemutassa őt erkölcsi, ember és ember, nemzet és nemzetközi viszonyaiban, de mindig azzal a földdel, azzal a természeti háttérrel, melyet bir s elfoglal, hogy láthassuk azt is, szellemi erejével, akarata s képessége fejlődésével mily változást képes idővel előidézni azon.

Csak ily körülmények s tettek közepette lehet, az ember élete érdekes s vonzó, mert habár tudjuk is, látjuk is, tapasztaljuk is, hogy az összes élőlények között egyedül az ember van oly tehetséggel megáldva mely végtelen fejlődésre, műveltségre képesiti, s habár igaz is, hogy csak egyedül ő neki van öntudatos szelleme, mert csak ő képes megismerésre: mely az igazság birtokához akarata: mely az érvényesitéshez vezet alkotási képessége: mely által a természeti tárgyakat eszközévé teszi; tudományos műveltségén; erkölcsi művelődésén kivül mindig az lesz az irányadó, amit politikai és vallási műveltsége, mutat.

A történelem azért az embert, minden tehetségeivel, s ezeknek folytonos és fokozatos irányu fejlődéseiben kell, hogy állitsa elénk. A patriarcalismus, a zsarnokság, egyeduralom, a sokfejű zsarnokság, a kereszténység, protestantismus, szóval: vallás, tudomány, művészet, ipar, kereskedelem — mindmegannyi alkatelemei a történetnek. A történet rendesen az ember vagy a nemzetek születésével veszi kezdetét, s végig megy azon a koron, midőn még az ember s vele Egyptom a természet hatalma alatt; — midőn a vallás volt mindene a Jehova alatt állott, mint a zsidók; midőn a törvényt tette uralkodóvá, mint Görögország, midőn az államot az egyén fölé helyezte, mint Róma, s végig visz a középkoron, mely szervezte az egyházat s meginditotta a társadalmi és szellemi életet, az ujkor pedig feltárja az egyház és nemesség hatalmának megrázkódását, a polgári elem felvirágzását; a legujabb kor pedig a hűbér, rabszolgaság, céh, egyház járszalagjáról s bilincseiről elszabadult szabad embert tünteti elénk, boldogulására szükséges anyagi haladását, szellemi műveltsége felső fokán.

A történelem ily fáklyája mellett a **történeti szellemet** is érezni fogjuk. Különösen hazai vagyis a magyar nemzet történetében, amelynek megirásában épp, most legjelesebb történészeink buzgólkodnak, a **nemzeti eszmét és a nemzeti műveltséget mint alapot,** — amelyen Magyarország magasabb története alakult, fejlődött, emelkedett. — Érezni fogukj, hogy a magyar nemzet volt az, mely e történeti eseményeket végbez vitte, s ez a nemzeti öntudat az, mely mindent pótol, s amelyet nem pótol semmi!

Ennyit bevezetésül s lássuk a történelmet történetirókat s a történetirást közelebbről.

*) Egy nagyobb tanulmányból, melyből még fogunk részleteket közölni, — adjuk itt a bevezetést. Szerk.

Egyről-másról.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Tekintetes Szerkesztő úr!

Sorait Somogyban kaptam meg, becses bizalmának, ha időm engedi, igyekszem megfelelni. Az idő visszavonhatlanul mulik, ezzel erőnk, s bizonyos mértékben munkakedvünk is. Midőn még b lapja „Zala-Somogyi Közlöny" cimet viselt, attól kezdve néhai Bátorfivai kötött barátságunk folytán be-berukkoltam (papiron) a szerkesztőségbe, de a negyedszázad lezajlása óta mi tagadás, a munkatársból referens, sőt jó ideig a lapnak csak olvasója lettem. Kezemben tehát ismét a toll azon célból, hogy szives levelére válaszoljak s a sorok közt egyetmást a szünidőben tapasztaltakról elmondjak. De hol is kezdjem. A budapesti kiállitás részleteit hozzák napi lapjaink, meg volt irva a mi lapunkban is, hogy ott mi kötötte le leginkább figyelmemet, az esetleg másra érdekelen. A tanügyi kongresszus határozatai szintén már napvilágot láttak. Azt szokták mondani, aki bejárta „Somogy, Tolnát, Baranyát" az világlátott ember. Most elmehet az ember világlátottságával, legfeljebb eső, vihar, rombolás, jég pusztításról beszélhet. A folytonos esőzés miatt nem hordhatják gazdáink gabonájukat, csirásodni kezd. A burgonya rohad, még legkevesebb kárt Somogyban a jég tett. Kaposvár és vidékén próbacséplések következő eredményt mutatnak. Buza 18 kévével 30—36 kgr. egy hektó sulya 78—80 kgr. Rozs 42—46 kgr. egy hektó suly 73—76 kgr. Árpa hektó sulya 67—70 kgr. Zab hektó sulya 45—50 kgr.

E számok elég megnyugtatók a termelőre, de a tul sok nedvesség rontja minőségét. — Ha szép idő beáll, akkor a kukorica Somogyban igen dús eredményt ad, különben töből düledez ki. Kaposvárott a két évvel ezelőtt épült cukorgyár telepe mindinkább nagyobb tért tölt mellékhelyiségeivel be; ott szintén azt észrevételezik a cukorrépa próbánál, hogy a tul nedves időjárás hátráltatja a cukoranyag fejlődését. — Marhaállománynál száj és körömfájás uralkodik, ellenben a sertésvész szünő félben van. Visszatérve Zalába az aug. hóban megnyitott Kaposvár-fonói vasuton Balaton-Szent-György Türjéig, szánalmas állapotban látjuk a jégtarolta mezőt. Hiába az ember iparkodása, ha nem járul hozzá Isten áldása. — Leborult Alsó-Lendva lakossága aug. 20-án az Ur oltára előtt s hálaadási imával ünepélyezeréves nemzeti fennállásunkat. Istenitisztelet után Hajós Mihály köztisztelteben álló ügyvéd mondott szabad ég alatt hazafias szellemű beszédet, mit a hallgatóság lelkesen megéljenezett. Murkovits János zenetanár által betanitott tanoltók már kora reggel riadót fujtak, délután térzene, este bejárták a kivilágitott város. Murkovits fáradhatlan szorgalma kellemes napot szerzett a közönségnek. Az öszhangzatos darabok szépen emelték Szent-István nap nagy ünnepét Lendván.

BARANGOLÓ.

Kirándulás a Vaskapuhoz.

Felhivás Magyarország összes sportegyesületeinek tagjaihoz.

Kedves Sporttársak! Ő Felsége a király f. évi szeptember hó 27-én fogja több európai fejedelmi személyiség résztvétele mellett a **Vaskaput** ünnepélyesen megnyitni.

Több oldalról nyilvánitott kivánságra elhatároztuk, hogy ez alkalommal külön gyorsvonattal és külön hajón — a kies aldunai vidékek érintésével — nagy társas kirándulást rendezünk, amelyen sportegyleti tagok, azok családjai és tekintettel az ünnepély nagy nemzeti fontosságára, vendégek is vehetnek részt.

Alkalmat akarunk nyujtani ezzel a sporttársaknak s a szivesen látott vendégeknek kényelmesen és kevés költséggel e világra szóló ünnepélyen résztvenni, mely hivatva van a magyar névnek az egész világ előtt elismerést és dicsőséget szerezni.

Aradon a nemzeti kegyelet adóját rójuk le, a mennyiben testületileg meg fogjuk koszoruzni a vértanuk szobrát.

A kirándulás érdekességét még azzal fogjuk emelni, hogy Herkulesfürdőben az e célra készitett kerékpár pályán kizárólag magyar sporttagok résztvétele mellett nagy ünnepi atletikai és kerékpár versenyeket rendezünk, melynek védnökéül sikerült a sportnak e lelkes hivét, nagymélt.ságu Berzeviczy Albert urat, val. b. t. t., a képviselőház alelnökét megnyerni. A versenyek Ő Felsége a király és a többi legmagasabb személyiségek jelenlétében fognak megtartatni, ami annyival is inkább emeli az ünnepély fényét és impozáns voltát, mert a sporttörténelemben ez eddigelé egyedül álló eseményt képez.

A kirándulás rendezését általánosan ismert sporttársunk Beszedits Iván ur vállalta magára, akinek e téren szerzett sok évi gyakoriata elég biztositékot nyujt a kirándulásnak szakszerű technikai kivitelére, mint arra nézve is, hogy minden résztvevő kellemesen emlékezzék vissza e nagyszabásu kirándulásra.

Összeköttetéseinknél fogva sikerült a részes vasuti és hajótársaságoknál oly nagy kedvezményt kieszközölni, minőt semmi más egyesület vagy társaság nem élvezhet, alkalmat nyujtva ily módon sporttársainknak jutányos résztvételi árak mellett ez emlékezetes kiránduláson részt venni. A kerékpáros résztvevőknek ajánljuk gépeiket is magukkal hozni, mert több szép apró kirándulás van tervbe véve. A résztvevő hölgyek kényelméről ugy az utazás, mint az elszállásolás alkalmával gondoskodunk.

Föl tehát kedves sporttársak, ránduljunk testületileg mi is e történetű nevezetességű helyre és igyekezzünk annak magasztosságát tömeges részvételünkkel emelni.

Sporttársi üdvözlettel a rendezőség nevében: Beszedits Iván, H. M. B. C. tagja. Gruby Dezső, a N. T. E. tagja. Jelfy Gyula, H. M. B. C. titkára.

Társas utazás a Vaskapuhoz.

Uti terv:

Utirány. Oda: Budapest—B.-Csaba—Arad—Temesvár—Oravica—Marilavölgy—Anina—Baziás, innen külön hajón Vaskapu.

Vissza: Vaskapu—Orsova—Mehádia—Herkulesfürdő—Temesvár—Szeged—Budapest. Indulás Budapestről folyó évi szeptember 24-én reggel 7 órakor a keleti pályaudvarról külön gyorsvonattal.

Menetterv:

Érkezés Aradra 12 órakor délben. Ünnepélyes fölvonulás a vértanuk szobrahoz, annak megkoszoruzása. Ezután a város nagy étterében zene mellett diszebéd. Délután 3 órakor indulás, érintve azon közbeeső állomásokat, ahol a vidéki résztvevők csatlakozni fognak.

Érkezés Oravicára este 7 órakor, ahol a társaság meghál, korán reggel átrándulás Marillavölgybe, bérelt kocsikon Marillavölgyön tartózkodás két napig, mely idő alatt részint kocsin, részint kerékpáron fognak kirándulások rendeztetni a fürdőhely megtekintésével. 25 én este a marillavölgyi fürdőhely nagytermében hangversenynyel egybekötött táncmulatság lesz néhány dalárda közreműködése mellett.

Szeptember 26-án reggel kirándulás Anina-bányára, hol ebédelni fog a társaság; ebéd után utazás Baziásra, ott a külön hajón estebéd után ki ki elfoglalja nyughelyét. — Másnap reggel indulás a Vaskapuhoz.

Vaskapuhoz érkezés d. e. 10 órakor. Itt a hajó horgonyt vet, hogy a társaság a megnyitást megnézhesse. Délután 2 órakor a hajó Orsovára indul, honnan vonaton indulás a Herkulesfürdőbe; itt a társaság az ünnepi versenyek megtekintésére fentartott helyeket elfoglalja. A versenyek közvetlen a fejedelmi vendégek érkezével délután 4 órakor kezdődnek. A verseny után bankett a fürdőhely nagytermében, mely alkalommal a dijak ki fognak osztatni. Szeptember 28-án reggel a fürdő és környéke megtekintése.

Indulás Budapestre szeptember 28 án délután 2 órakor külön gyorsvonattal, érintve azon városokat, ahonnan résztvevők csatlakoztak.

Érkezés Budapestre este 10 órakor. Itt a Budapestre jött vidéki résztvevők elhelyezéséről Beszedits Iván főrendező ur gondoskodik.

Résztvételi dij: vasuton II., hajón I. oszt. 39 forint 50 kr.

Ezen árban benfoglaltatnak:

1. Ellátás Aradon.
2. Ellátás Marillavölgyön.
3. Ellátás hajón.
4. Ellátás Herkulesfürdőn.

Ugy az érkezéseknél, mint pedig az indulásoknál kocsik fognak a résztvevők rendelkezésére állani.

*

Jelentkezéseket folyó évi szeptember hó 1-ig egyenként vagy csoportonként elfogad 15 forintnyi előleg beküldése mellett Jelfy Gyula ur (Budapest, Szervita-tér 5) mig az utazásra vonatkozó irásbeli felvilágositással Beszedits Iván ur (Budapest, Calvin-tér 4, I. em. 7.) szolgál.

A résztvételi dij hátralevő része legkésőbb folyó évi szeptember hó 15-ig küldendő vagy fizetendő be Jelfy Gyula urhoz: ennek elmulasztása az előleg elvesztését vonja maga után.

A résztvételi igazolvány a teljes összeg befizetése után azonnal megküldetik.

Ez érdekes kirándulásra felhivjuk olvasóink b. figyelmét. — Befizetéseket készséggel fogad el szerkesztőségünk is. Csatlakozás a vidék bármely részéből.

Thália bevonulása.

A drakói szigorral kiszabott két havi szünet letelt — s Thalia papjai és papnői megfelelő grandezzával bevonultak Kaposvárra megkezdeni a működést.

A kisebb tárcákkal el-ellátott papok és papnők még egy átkot szórnak a központ felé s azután a sipka szorosnál minden csendes s készithetik nyugodt lelkiismerettel gyomraikat a jövő évi szünidőre. Mert hát ugy van tulajdonképen, hogy az idén azért volt szünet, mert millennium volt, jövőre meg azért lesz, mert millenium nincs.

Nagyon helyesen! Egyszer volt Budán is kutyavásár, az is régen volt, de nékünk szegény vidéki szinészeknek mindig lesz szünetünk, mert ez igy dukál, igy lett nagy tapintattal kieszelve, a kinek nincs mit enni, menjen a naphoz, jól lakhatik meleggel meg friss levegővel, az van nyáron elég, s ha az sem elég, üttessse magát agyon valami futó menykővel, az is kerül néha-néha. Azután a mi fő, nagyon szép és meglehetősen elég erős halál.

Ezen kis kitérés után bátor leszek a bevonulást leirni, ugy a mint megtörtént.

Csodálatos faju testvériség. Ahány ház, annyi szokás — mondja a közmondás — és valóban igaza van. Igy például Ország Berci tényleg itt töltötte a szünidőt, de képzeletben Budapesten volt, s hogy maga magát még jobban tévedhesse ejtse, a testét behozta gyalog Kaposvárra, a szellemét meg elküldte vasutou Pestre megtekinteni a kiállitást. Egy szép reggel csak betoppant Kanizsáról csupa sportból, — mert hiszen tudtán kivül nagy sportmann s ezt a kitartó természetet még a sivatagban örökölte.... Mert hát hiába „Nubia parduca nem szül nyulfiut", az is igaz, hogy szép papája jobb talpakról is gondoskodhatott volna, mert mire beérkezett N.-Kanizsáról Kaposvárra, a cipőinek nem volt semmi talpa s akármelyik muzeumnak diszére vált volna — — — nem ő, hanem a cipője.

Utánna a fő Archivárius Bognár János érkezett meg családjával, szintén gyalog. De ők nem a sport kedvelésnek lettek áldozatai, hanem inkább a nagy farfaugnak — s tévedésbe akarták ejteni a föld golyobist s megcáfolni a Kant-Laplace-féle elméletet, igy okoskodván ha a föld gömbölyű tökéletesen, mindegy akár Kaposvárott, akár Kaposmérőn szállnak ki. De Pakrócz Ádámék lefőzték s ő archivarusságának gyalog kellet besétálni az országuton kis számu családja s annál nagyobb számu kufferek és skatulyák kiséretében Hiába, mégis vannak még optikai csalódások a gőz és villany korszakában is!!....

Szent Isten! gondolám, magamban jól kezdődik, még megérem, hogy a nagyr. becsült társaság mind gyalog érkezik szünet után Kaposvárra, ha ez igy folytatódik. Hála Istennek nem lett folytatása.

Ezután következett egy jó hosszu pauza — s ez a nagy paura — csaknem hét hétig tartott, mig a kies Balaton melléki nevezetességek bevonultak. Igy megérkeztek kolléganőim Angyal Ilus és Kézdy Juliska. Az első az ő drága „kicsi," de annál nagyobb boldogságával. A második kedves kis testvérével Ricikével érkezett meg. Valamennyin meglátszott a Balaton vize és levegője. Majd népszerű népszinmű énekesünk és baritonistánk robogott be kedves nejével Kaposvárra. Most az egyszer ikertestvérét is magával hozta a gőzön.

Több tapasztalattal, de kevesebb pénzzel szálltak ki a kupéból, de hát mit nekik a pénz, csak annyi, mint Baghinak egy szunyogcsipés!!..... fáj, — fáj — de nem hai bele hála Istennek. Ezen előkelőségek után megfelelő fénnyel és pompával érkezett meg Somogyi Károly igazgató és kedves családja.

Arcán meglátszott a nyugalom és megelégedés. Hiába mégis csak világfürdő az a Balaton-Füred, olyan mosolygós gömbölyűséget kölcsönzött az igazgató arcának, hogy én hajlandó voltam összetévesztení egyik ismeretlen párisi szinigazgatóval, kinek igazgatása alatt éppen most adtak 500 — szor egymásután egy ujdonságot zsufolt ház mellett meglehetősen telemelt helyárakkal, vagy hogy ne hazudjak, mintha megnyerte volna Pálmai Ilkát és Blahánét tiz-tiz vendégjátékra „ingyen!" Soha ilyet!! Mit nem tesz a levegő!!.... nó meg a jó koszt. Most már egy cseppet sem csodálkozom, hogy miért nyaral ott a hercegprimás Vaszary Kolos ő eminenciája!..... Hát a levegő! ez a fő.

De hát ez mégis kétségbeejtő, hiszen Vadász Lajos szinházi „fülnök" is ott nyaralt — s ez ugy érkezett vissza, mint egy „hering vagy egy lepréselt nyárfalevél. — Gondoltam, hogy értem!!... s lám mégsem tudok semmit, pedig Vadász Lulu éppen azoszt forint ára veszprémi baromfit fogyasztott el. Tul tett Bognár Janin, mert ő csak egy pár libát és két pár kacsát kebelezett be az örök emlékű szünet kedvéért. Lám lám, milyen gurmannok ezek a szünetelő szegény vidéki szinészek. Baromfi, liba, kacsa?! Pedig volt idő hajdan, hogy vándor őseink még kökényből sem lakhattak jól....

No lám!! Hát mire való a gombs, — som, meg a jófajta gyökér...

Hálátlan nép!!..... annyira elkényesedtek, hogy még gyalog sem akarnak járni!.... Bicyklin repkednek, mint valami pihék..... No várjatok csak.... lesz még 6 hónapos szünidő is — — s akkor megesztek a szurkot... Majd oda fenn kicirkalmaznak olyan parágrafust, hogy sirva néztek utánna.

No de én nem fenyegetek senkit. — Némuljon el a nyelv, mély átkot szór reátok.

Bizza Károly szent lelkünk is megérkezett két részletben no, nem, ugy mintha fej nélkül jött volna, Isten mentsen — csak ugy, hogy előbb ő maga s azután kedves családja — — már hiába ő nagyon szereti a részleteket, — de pardon, — vele nem gorombáskodom, mert még bele talál sütni valamelyik nagyobb nem forgatható szerepembe s akkor Isten veled kapufélfa!..... de nem — mégis vigasztal az a tudat, hogy még pingálni is tudok!... s igy ő sugósága haragjától sem félhetek.... Igy kell kijatszani az ördögöt „minden poklou keresztül." Tovább!!...

Berényi Jóska is felkapaszkodott a Siófokról induló gőzmasinára eldobva magától Dobót s magával hozva „feles légét" s kedves rajkóját sutyomban azonban egy nürnbergi tölcsért is magával hozott, bölcsen előre látva, hogy a tél folyamán van egyszer szüksége lehet ezen csekélységre, mert hiaba nehéz megélni a mai világban, a ki különösen tenorban utazik.....

Tudom Nagy Kanizsa város krumpli termelői, megfogják sinyleni Markovits Henrik elutazását. Mert egy szép reggel betoppant kedves familiájával Kaposvárra és a piacon rögtön fölszállt a krumpli ára s a tojá é nem kü ünben. Mihelyt letelepedhetett rögtön „egy óriási nagy adag beráródott krumplit fogyasztott el," annyira, hogy most már direkt Zemplén és Árvamegyékből rendelik meg Kaposvárra a krumplit, s én megvagyok szentül győződve, „hogy Dracke egyedül a Markovitsok kedveért plántálta át Amerikából Európába a krumplit. — Másként jól néz ki — óriás bajusza miatt nagy kunkurencia dühöng a kefekötők között. — Apropos! Bajusz. Erről jut eszembe. Ott volt Boross Endre olyan szép bajusszal, pofa szakállal érkezet vissza Sárbogárdról, hogy akármelyik modern, most lépkedő Adonis is megsajnalhatta volna őtöle.

Egészen szép gyerek lett, akár egy nyári pille. Tökéletesen meghizott és megtelt annyira, hogy kedves sógorának egy külön gőzmasinát kellett még a másikhoz csatolni, hogy a meghizott Endrécskét becipethesse Kaposvárra Sárbogárdról.

Mit nem tesz a levegő Sárbogárdon, pedig Nagy-Nanizsán még olyan vékony volt, miszerint házigazdája, egy külön nagyobb szabásu kapukulcsot kellett, hogy csináltassou, nehony Endrécskét elfujja a nyári szellő. Valóságos gladiator lett belőle annyira, hogy az óriási termetű bic kilvezért csak ugy csapkodta a fő dhő.

Boda Fránci is vissza vánszorgott Ó-Budavárából megfogyva testben és lélekben, még vézná b, mint volt. Legközelebb enyvezés alá kell fogni, mert szét megy, mint a tótorgona Odafen Ós-Budavárában, mint ő regéli, „cigány bárót" énekelte volna, de a maliciózus Bombay azt állitja, hogy citromos vizet árult volna Ós-Budavár-utcáin. — Én ugyan nem hiszem, de annyi igaz, hogy meglátszik rajta szörnyen a limonade.

„Hiába a fámal!...." no meg a világ gonosz nyelve.

Oly bő a tárgy!... és létünk oly rövid.... Annyi a nép s a papir oly kevés.... Folytatni fogom csevegésemet.... mert még annyiról és annyiról kell mesélnem. — Viszontlátásra!!....

VÉGH ISTVÁN.

Szinészet.

Dobó Sándor szintársulatával Nagy-Kanizsát választotta átmeneti állomásnak. A szeptember ugyan nálunk sem az „idény" tetőpontja, de nem rosszabb április—május havánál. Reánk nézve teljesen mindegy, akár nyár utón, akár tavaszi szezon, mindkettő egyformán idétlen. Mert szinházlátogató közönségünk tulajdonképpen csak télen van. Állandó szinházunk azonban nincs, jó társulat pedig csak ilyenhez szerződik.

Nem tartjuk szerencsés gondolatnak, hogy Dobó a „Szarvas" nagytermében oly kis szinpadot állittatott fel. Sem a diszités, sem a csoportok mozgása, szem valamely távlat kifejtése nem lehetséges ezen a szinpadon. A szinpadi alakok feje folyton veszélyben van. A kiséret folyton tiporja a hercegnők és grófnők uszályait. Kijárat is csak kettő van, a középpajtó teljesen lehetetlen. Ilyen szinpad nyomja az összjátékot és tönkre silányit minden hatást. Ebben a keretben a legjobb szinész sem érvényesitheti művészi tehetségét.

Az előadások augusztus 22-én kezdődtek. Szinre került „A királyné dragonyosa" cimü operette. Hegyi Janka eleven játéka és Thurzó Ilona kellemes, csengő hangja tetszettek a közönségnek. Az énekkar gyenge és többnyire egy szólamban énekel. A zenekar hat tagból áll, a partiturának tehát csak vázlatát játsza. Bihari karmester jobb kezével dirigál, bal kezével a harmoniumot játsza, ami bizony nagy mesterség. De emellett vagy a hármonium kiséret vagy a dirigálás tökéletessége szenved. Közönség kevés volt. A fókontingenst a szalmaözvegyek állitották.

A drámai személyzet néhány tehetséges taggal bir. A „minta férjben" láttuk Hegyessy Gyula groteszk komikust. — Hangjának hajlékonysága, kifogástalan dikciója és akarva szögletes mozdulatai feltünő kvalitásai. De vajjon a vigjátékban is minden áron kell-e groteszk megjelenéssel hatást keltení? Szükséges-e „A becstelenek" komoly szinműben a szalon parketjén borbélynak öltözködni? Hegyessynek van alakitó tehetsége, de több izlést kellene tanusitania.

Stettner Aranka, a társulat fiatal drámai szinésznője a hatáskeltés külső kellékeivel bőven fel van ruházva. A vigjátékban, hol az érzelmek melegét, a szenvedély bensőségét nem kell még oly meggyőződő módon nyilvánitani, mint a szinműben vagy drámában, tetszetős alakitást mutatott be. A könynyelmü, kacér Clementin jellemét jól találta el a minta férjben Székfoglalása, hajbontása, a pajzán hang jó iskolára vallanak, de teljesen hiányzott az érzelmek melege Szerafin szerepében a „becstelenek" cimü szinműben. Ebben csak tipikus, a sziniiskolára emlékeztető mozdulatokat láttunk. Csókáné jártas szinésznőnek bizonyult.

A „Kis molnárnéban" Stojánovics dallamos operettjében Thurzó Ilona mutatta be tehetségét a nagykanizsai közönségnek, mint halljuk Dobó társulatánál utoljára mert a rokonszenves szinésznő szeptember elsejétől kezdve Somogyi társulatának lesz tagja. Thurzó Ilona szép, terjedelmes és szines hanganyaggal rendelkezik. de nem takarékoskodik azzal. Szereti hanját forcirozni, pedig ajánlatosabb volna azt a játékkal megcselekedni. Hegyi Janka (a fejedelem) pajkos, eleven fejedelem volt. Gyenge hangjával is szép hatást ért el. Dobó Sándor Gersti Fióriánja nagyon elfogadható alakitás. Hegyessi Gyula mint főpohárnok mester torzalakká változtatta ezt a magas hivatalt, ép azért a nevetők az ő pártján voltak.

V.

Tudnivalók.

Hirdetmény. Az 1892. évi XV t. c. 25. § a értelmében azok a szőllős gazdák, kik szeszes italok kimérésével, vagy kis mértékben való elárusitásával nem foglalkoznak, a saját termésű boraiktól a házi szükségletre szánt bormennyiség után, fogyasztási adónál kedvezményben részesülnek, ha ebbeni igényüket, szeptember hó 15 ig a község elöljáróságánál bejelentik. Felhivatnak tehát mindazok, kik az érintett kedvezményt igénybe venni óhajtják, hogy bejelentésüket folyó évi szeptember hó 15-ig a városi adóhivatalnál annál is inkább tegyék meg, mert ezen határidő letelte után a bejelentés figyelembe nem vehető. A városi tanács. Nagy-Kanizsán, 1896. évi augusztus hó 18-án. *Vécsey*, polgármester. *Neu Albert*, ellenőr.

Hirdetmény. A nagykanizsai kir. törvényszék elnöke, a nagykanizsai

törvényszék, járásbiróság, ügyészség és törvényszéki fogház helyiséginek fütéséhez az 1897. évben szükségleudő 590·33 m. első osztályu bükfa; továbbá a nagykanizsai kir. törvényszék és az annak területén levő járásbiróságok. valamint a nagykanizsai kir. ügyészség részére az 1897. évben szükségleudő 450 csomag jóminőségü faggyan-gyertya; mégis a nagykanizsai kir. törvényszék, a központi kir. járásbiróság és a nagykanizsai kir. ügyészség hivatali, nemkülönben a kir. ügyészség felügyelete alatt álló fogház helyiségei és folyosóinak világitására az 1897. é január 1. 1897. december 31. terjedő időtartam alatt megkivántató tisztitott petroleum és égető olaj, valamint a foglyok és elitéltek fehérneműinek mosásához szükséges mosószappan, nemkülönben a fogház helyiségében levő szalmazsákokhoz megkivántató ágyszalma; végül a nagykanizsai kir. törvényszék és az annak területén levő kir. járásbiróságoknál az 1897. é. január 1. 1899 dec. 31. terjedő 3 évben át felmerülő könyvkötési munkálatok biztositása iránt f. é. september hó 7., illetve 9. napján d. e. 9 órakor nyilvános árlejtést tart, mire oly megjegyzéssel hivjuk fel érdekelt köreink figyelmét, hogy a közelebbi árlejtési feltételek a nagyanizsai kir. törvényszék irodaigazgatója hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órák alatt bárki által megtekinthetők. Sopron, 1896. évi augusztus havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hirdetmény. A keresked. m. kir. minszter ur ő nagymélt. f. é. julius hó 30. 47803 sz. a. kelt leirata arról értesité alulirott kamarát, hogy a mult évben Schott Károly az osztrák cs. és kir. kereskedelmi minisztérium áruforgalmi statisztikai osztályába beosztott számtanácsos által „Handbuch das Varschriften über handelstatistik und Zollvaaren der öster. ung. Zollgebinter" cim alatt kiadott műnek ujabb és bővitett kiadása megjelent. Miután a kérdéses mű, foganositott számos ujitásnál fogva mindazok számára, — kik árubevallásával és vámkezelésével vannak elfoglalva, megbizható és kimeritő tajékozást nyujt, oly megjegyzéssel hivjuk fel reá érdekelt köreink figyelmét, hogy ezen ujabbi kiadás példányonkint 5 frton, közvetlenül a mű szerzőjénél megtekinthető. Sopron, 1896. évi augusztus havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hirdetmény. A soproni kir. orsz. fegyintézet igazgatósága a vezetése alatt álló kir. orsz. fegyintézet 1897 évi házi szükségletére berendezendő mintegy 150 waggon kockakőszén szállitásának biztositására, f. é. szept. hó 10-ének d. e. 10 órájáig nevezett igazgatósággal benyujtandó irásbeli zárt ajánlatok utján nyilvános árlejtést hirdet. Mire oly megjegyzéssel hivjuk fel érdekelt köreink figyelmét, hogy a közelebbi árlejtési feltételek, nevezett igazgatóságnál, a rendes hivatalos órák alatt bárki által betekinthetők. Sopron, 1896. évi augusztus havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hirek.

— **Királynapok Zalaban.** Ő Felsége apostoli királyunk szeptember 20-án d. u. 1 óra 15 perckor érkezik Prágerhof felől Csáktornyára. A külföldi államok katonai attaséi szeptember 20-án Bécsből Kanizsára este 9 óra 50 perckor érkeznek. Megérkezésükkor a váróteremben fognak vacsorálni s azután mennek lakásukra. A nagy katonai gyakorlatok szeptember 21, 22. és 23 án tartatnak. Ő Felsége 23-án d. u. 2 óra 33 perckor indul el a zala újvári kastélyból, hol lakni fog és pont 3 órakor indul a csáktornyai állomásról Kanizsán át Budapestre, honnan a Vaskapu megnyitására utazik. A katonai attasék 24 én d. u. 1 órakor utaznak el Pragerhof felé Bécsbe. — Ő Felségét Zalaban való tartózkodása alatt Zala, Somogy és Vasvármegyék együttes küldöttsége fogja üdvözölni dr. gróf Jankovich László főispánunk vezetese alatt. E küldöttségben városunkat Vécsey Zsigmond polgármester, Pliháj Ferenc közjegyző, és Hertelendy Béla, ügyvéd, fogják képviselni.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Dr Szegő Hugó nagykanizsai törvényszéki aljegyzőt a zalaegerszegi törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

— **Bucsu.** Jó barátaimnak és ismerőseimnek, kiktől személyesen nem vehettem bucsut, ez uton mondok szivből jövő Isten hozzádot. — Baksay József, k. r. főgimn. tanár — Fájó szivvel bucsuzunk mi is jó barátainktól, ki majd két éven át munkatársa volt lapunknak. Reméljük azonban, hogy a távolból is föl-föl keres becses cikkelyeivel.

— **Eljegyzés.** Pály János m. k. honvédszázados augusztus 20-án eljegyezte Mattosch Gizella kisasszonyt.

— **Érdemesült orvos halála.** Folyó hó 23-án egy 80 éves aggastyán hunyta be szemét örökre, ki mint gyakorló orvos félszázados működéssel végezte be életét. — Dr. Ditrichstein Dávid 51 évig működött az orvosi pályán Mint fiatal orvos Pápán telepedett le és ott a zsidóközség magyarosodása érdekében áldásos működést fejtett ki. Ő volt szószólója azon eszmének, hogy 1846 Löw Lipót nagykanizsai és később szegedi rabbi meghivassék lelkésznek s midőn az eszme egy testet öltött. Dr. Dietrichstein egy deputáció élén a fiatal, hazafias érzelmű pap elé sietett és őt egy szép magyar beszédben üdvözölte. Pápáról a kolera üzte el és a szabadságharc lezajlása után Veszprémbe ment. Nagy-Kanizsára a hatvanas évek elején telepedett le, azonnal az alkotmány visszaállitása lelkes hivének vallotta magát. Ez időtájban a „Zalai Közlöny" munkatársa is volt. 1870-ben megválasztották őt t. b. megyei főorvosának Mikor tavaly április havában megünnepelte doktorságának ötvenedik évfordulóját, helybeli kollegái bankettet rendeztek tiszteletére, a budapesti tudományegyetem pedig diszoklevéllel tüntette ki a jubiláló orvost Dr. Dietrichstein Dávid az izr. kórház és szegényeknek rendelő orvosa volt. Temetése f. hó 25-én délelőtt 11 órakor ment végbe. A nádor-utcai gyászháznál a boldogult gyermekei, rokonsága és nagyszámu közönség jelent meg. Ott láttuk a gyászközönségben Vécsey Zsigmond polgármestert, a nagykanizsai orvosi kart teljes számban, Marusin ezredorvost stb. A gyászbeszédet Dr. Neumann Ede főrabbi tartotta, kiemelve az elhunyt érdemeit. A sirnál az orvosok nevében Dr. Mayer Ferenc bucsuztatta a kartárst. Az orvosok gyűjtőrü koszorut helyeztek a koporsóra. A család a következő gyászjelentést adta ki: Alulirottak a saját, valamint az egész rokonság nevében fájdalomtelt szivvel tudatják a legjobb apa, após, nagyapa és dédapa Dr. Ditrichstein Dávid urnak gyakorló orvos, disztudor és tb. megyei főorvos tevékeny életének 80-ik évében, 1896. augusztus hó 23-án d. e. 9½ órakor rövid szenvedés után történt elhunytát. A boldogultnak hült teteme folyó hó 25-én d. e. 11 órakor fognak a gyászházból (Nádor utca és Városháza-utca sarkán) a nagykanizsai izr. temetőben örök gyugalomra tétetni. Nagy-Kanizsa, 1896. aug. hó 23-án áldás és béke hamvaira! Darányi Géza, Fanni, özv. Mezei Lászlóné, Ditrichstein Oszkár, Lotti, férj. Jaeger Ferencné, dr. Darányi Árpád gyermekei Darányi Géza szül. Ditrichstein Hermina menye. Virág Miksa, Jaeger Ferenc vejei. Darányi Jolán, Mezei Kornélia férj. Römy Emilné, Arthur, Stefánia, Ernő, Elza, Zoltán, Margit és Ilonka Virág Gyula, Ödön, Károly, Frigyes és Ilonka. Jaeger István és Ilona unokák. Römy Lacika dédunoka.

— **A piáristák ünnepe.** F. hó 27-én ülik a kegyesrend évenként alapitójának, Kalazantiszent Józsefnek emlékünnepét. E napon nálunk is a felső templomban ünnepies nagymise volt, melyet dr. Pachinger Alajos, főgimn. igazgató tartott fényes segédlettel. Délben pedig a piáristaház sok jó barátja gyült össze azon lakomán, melyet a házfőnök ur ez alkalommal rendezett. A pompás hangulatban lefolyt lakomán dr. Pachinger Alajos mondta az első felköszöntőt a kegyestanitórendre, mely egész munkálkodásával a humanizmusnak és hazaszeretetnek szolgál. Azután ugyan ő éltette a vendégeket, kik közül Vécsey Zsigmond polgármester, az ő bensőséges hangján a kanizsai piáristákra mondott felköszöntőt. Weber Vince, az uj plébános helyettes, köszöntötte azután fel dr. Pachingert, ki még ismételten Lengyel Lajos főjegyzőre mondott egy élénk éljenzéssel fogadott pohárköszöntést. A vidám lakomának csak a késő este vetett véget.

— **Cinizmusz.** Egy olyan szerencsétlen fekvésü városnak, minő Nagy-Kanizsa, mely mellett számba vehető folyó nincs, a *legégetőbb életszükség* egy fürdő. Hát idáig volt is olyan, a milyen fürdőnk, s legfölebb csak az aggasztotta a fürdeni siető közönséget hogy az előtte *botrányos* állapotban levő gyalogjárón a *nyakát töri*. Kellő óvatossággal, és kivált ha esett, néhány ugrási gyakorlat elvégzése után, mégis csak eljuthatott az ember. — Most már azonban ennek is vége. A fürdőben ugyanis olyan „kitünő" állapotban volt minden, hogy ami vizet, előző nap összegyüjtötteek, másnapra szépen mind kifolyt. A felső kazán be van repedve, a gőzkazán meg oly vékony, hogy Isten csudája, hogy föl nem robbant még ez ideig. A szerencsétlen bérlő pedig csak küzdött a fürdőtulajdonos társasággal, hogy tegyen már valamit, míg végre türelme is, pénze is elfogyott. Igy azután bezárultak a gőzfürdő ajtai és most aztán — tessék fürdeni és a bérletért előre kifizetett összeget megreklamálni. — Valóban ideje volna már, hogy a *városi tanács erélyesen közbelépjen* és kiverje egy kissé a gőzfürdő tulajdonosaiból azt a közönség egészségével mit sem törődő *cinizmusát*.

— **Köszönet nyilvánitás.** A nagykanizsai Munkásképző Egyesület augusztus hó 20 án tartott vigalmán a következők járultak felülfizetésükkel a nemes cél javára: Huckstedt Irén k. a. 5 frt, Ifj. Offenbeck Károly 3 frt, Rumpold Gyula 2 frt, Csoiosz Jenő 2 frt, Ifj. Wajdits József 1 frt 50 kr., Kripácz Ignácz 1 frt 50 kr., Kovács Mihály 1 frt, Kohn Ferencz 1 frt, Halvax Frigyes 1 frt, Leitner Ödön, Weiss Izidor, Kilik Alajos, Makajecz Gyula, Turek Gyula, Pakrócz Nándor, Eperjesy Gábor, Vince Palné 50—50 kr., Rosenthál Jakab 40 kr., Czetli István, Brinner István, Horváth József 30—30 kr, Günsberger G., Kolarics Margit, Weisz Juliska, Singer Sándor, Tanczenberger József, Szalay István 20—20 kr., Milhofer N. Szalay Mihály, Wellisch Márkus 10—10 kr., összesen 25 frt 60 kr., melyért a szives adakozók fogadják az egyesület legőszintébb köszönetét Elmulaszthatlan kötelességünknek tartjuk e helyütt egyszersmind Szalay Sándor tanár urnak, szives felelősásáért, épugy Csolosz Jenő urnak és a dalárdában közreműködő uraknak azon önfeláldozó és fáradságot nem ismerő tenykedésükért, melyet egyesületünk vigalma iránt tanusitottak, egyenkint és összesen köszönetünket nyilvánitani és jóakaratu támogatásukra a jövőben is számitani.

— **Iskolai ertesitések.** Az 1896—7. tanévben a beirások a helybeli fögimnáziumban szept. hó 1 2 és 3 án d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig eszközöltetnek. A növendék szülői vagy ezek megbizottjai kiséretében jelentkezik az igazgatósághoz és itt felmutatja az előbbi tanévről szóló iskolai bizonyitványát, továbbá keresztelő levelét, illetőleg születési bizonyitványát, végre orvosi bizonyitványát arról, hogy mikor volt utoljára beoltva és milyen eredménynyel. Az első osztályba csak olyan növendékek vételnek fel, kik életök kilencedik évét már betöltötték és vagy a népiskola IV. osztályáról érvényes bizonyitványt mutatnak fel, vagy felvételi vizsgálaton igazolják, hogy az emlitett osztály tananyagához mért képzettséggel birnak. Szükség esetén kilátásba van helyezve párhuzamos I. osztály is. Mivel egy-egy osztályba 60 tanulónál több föl nem vehető, azért a szeptemberi beirások 1. és 2. napjain a helybeli szülőknek II. osztályra jelentkező gyermekei előnynyel birnak. A fölvételi, javitó- és pótló vizsgálatok augusztus hó 29-én és 31-én délelőtt 9—12-ig, délután 3—5-ig fognak megtartatni. — Tandij egész évre 16 frt, mely összege két részletben fizetendő. — Ezen kivül azon tanulók; kik először vagy kisebb nagyobb megszakitással lépnek az intézetbe, 2 frt 10 kr. fölvételi dijat, az ének- és zenetanár tiszteletdijának fedezésére pedig minden tanuló 1 frtot, végre az évi értesitőre és az ifjusági könyvtár czimén szintén 1 frtot fizetnek. Szeptember hó 4-én fél 9-kor Veni Sancte a városi templomban és ez után a második évezred első tanévének ünnepélyes megnyitása az igazgató által a fögimn. rajztermében — Az igazgatóság. — A sümegvárosi felső-leányiskolába a beirás szeptember 1-től 5-ig a finiskola irodájában eszközöltetik. Beiratkozáskor fizetendő 6 trt tandij, 50 kr. könyvtár és 15 kr. nyugdijilleték vidéki tanulók után. A felsőleányiskola első osztályába 6 elemi osztályt végzett tanulók vétetnek föl. A második osztály egyenlő pályára jogosit a polgári leányiskola 4-ik osztályával. Magántanulók kérvényeiket a tanév elején tartoznak az igazgatósághoz beadni. — Sümeg 1896. aug. 25. Bánfi Alajos igazgató.

— **Iskolai ertesitès.** A helybeli áll. s. közs. polgári fiu- és leányiskolában az 1896—7. tanévi beiratások szeptember 1—4. napjain tartatnak és pedig délelőtt 8 órától 12-ig a fiu, délután 2 órától 6-ig a leánytanulókkal. Minthogy az I. osztályba csak korlátolt számu tanuló vehető fel, azért a beiratások első napján a helybeli szülők I. osztályra jelentkező gyermekei előnynyel birnak. A beiratásokat megelőzőleg augusztus 31-én tartatnak a javitó és felvételi vizsgálatok és pedig délelőtt 8 órától 12-ig a fiu-, délután 2 órától 6-ig a leányiskolai tanulókkal. A felvételi szabályok a következők: 1. A tanulónak szülei vagy ezek helyettesei kiséretében kell jelentkezni az igazgatónál és elő mutatni: a) keresztlevelét vagy születési bizonyitványát; b) mult tanévi iskolai bizonyitványát; c) helybeli lakása cimét az utca, ház-szám s esetleg a szállástadó megnevezésével; d) himlőoltási bizonyitványát. Uj tanulók keresztlevél vagy születési bizonyitvány nélkül egyáltalán nem vehetők fel. 2. Az I. osztályba azon 9 évet betöltött fiuk és 10 évet betöltött lányok vehetők fel. a kik az elemi iskola 4. osztályát jó eredménynyel végezték, vagy ennek hiányában kellő előképzettségüket sikeres felvételi vizsgálattal igazolják. 3. Minden tanuló köteles a beiratáskor előre lefizetni 1 frt beiratási dijat és 15 krt az országos tanitói nyugdijalapra. 4. Egész évi tandij helybeli rendes tanulóknak 5 frt, vidéki és magántanulóknak 8 frt, mely szintén a beiratáskor fizetendő. 5. A kik tandijmentességre igényt tartatnak, kellően fölszerelt folyamodványukat Nagy-Kanizsa város tanácsához cimezve beiratás alkalmával az igazgatóhoz nyujtsák be. Nagy-Kanizsán, 1896. augusztus. Az igazgatóság.

— **Iskolai beiratások.** A nagykanizsai izr. hitközség által fentartott elemi, polgári és felsőkereskedelmi iskolában a beirások aug. 31, szept. 1. és 2. napjain, délelőtt 9—12, délután 3—5 óráig eszközöltetnek az igazgatóságnál. — A tandijmentes elemi s polgáriskolai tanulók a hitközség irodájában csakis szeptember 4 én iratnak be.

— **Száj és körömfájás.** Bajcsa, Légrád és Rigyác községekben a száj és körömfájás terjedvén, az alispán nevezett községekben a vesztegzárt elrendelte.

— **Brutális csösz.** Tislér János, 13 éves kiskanizsai fiu f. hó 21-én alkonyatkor a mezőkön járkált. Egyszerre csak azt vette észre, hogy a kiskanizsai mezők öre utána iramodik és üldözőbe veszi. A fiu is futásnak eredt s mivel a kerülő őt el nem érhette, furkós botját hajgálta utána. A bot a fiu combját érte és lábszárát ketté törte. A megijedt csösz most már a fiut hátára vette és haza vitte, hol a megrémult szülőknek azt mondta, hogy a fiu árkot ugorva eltörte a lábát. Farkas Ferenc alkapitány a vizsgálatot meginditotta.

— **Szent István ünnepe a Muraközben.** A határszéli Muraközben, dacára a magyarosodás haladásának és a magyar államesmének öntudatra való ébredésének, a kegyelet a magyarok nemzeti ünnepe iránt még nincs kifejlődve. A mint Csesztegről nekünk jelentik, majdnem az összes falvak népe kiment a mezőkre dolgozni augusztus 20-án. Ebben legelső sorban a falu papja lehet a hibás, a ki nem figyelmezteti hiveit a nagy nap jelentőségére, de a felelősségből talán kijut egy rész az állami tanitónak is, akinek kötelessége figyelmeztetni a gyermekeket arra, hogy Szent István apostola és első királya volt hazánknak.

— **Csavargók a megyében.** Zalavármegye mint határszéli megye, kedvenc tanyája a csavargóknak. Steierben nem igen szeretnek portyázni, mert ha rajt csipik, könyörtelenül dologházba dugják őket, amit a csavargók nem szeretnek. Horvátország már hálásabb terrenum a csavargó uraknak, mert ott dologházak nincsenek. Perlak főszolgabirája a csavargás meggátlása ügyében már néhány üdvös intézkedést tett. — Rendeletileg meghagyta a falvak elöljáróinak az igazolvány és rendes lakhely nélküli egyének azonnali feljelentését tettenérés esetében. Talán helyén volna ezen rendszabályt az egész megyére kiterjeszteni.

— **Hirek a szomszédból.** Gosztola községünk határát zár alá helyezte a földmivelésügyi miniszter, mivel szőlőiben a filoxera jelenléte megállapitatott. — Felső-Segesd, somogymegyei községben csaknem az egész idei termés elégett a mult héten. A tüzet a cséplőgép okozta; a kár meghaladja a tizezer frtot, miből semmi sem térül meg, mivel se a gabna, se a gép nem volt biztositva. — Uszásverseny. Keszthelyen dr. Simonyi Zsigmond, egyetemi tanár uszásversenyt rendezett a fiatal nemzedék közt. Az első dijat ugy a gyors, mint a kitartó uszásban (35 percig egy huzamban) Sümegi Ödön nyerte meg. — Vasmegyéből 1102-en fognak f. hó 31-én Budapestre ránduni a kiállitás megtekintésére. — Három dohánygyárat szándékozik az állam az ország külömböző vidékein felállitani. E három gyár elnyerésére több zalamegyei község is tesz lépést a kormánynál. Nagy-Kanizsa vajjon nem pályázik?

— **Déli vasut.** Kisasszony ünnepe alkalmával f. évi szeptember hó 5-én a déli vasut magyar vonulainak állomásairól Bécs, Fiume, Triest és Velencébe rendkivül mérsékelt áru menettérti jegyek lesznek kiadva, melyek 14 napig érvényesek és még azon kedvezményt nyujtják, hogy visszajövetkor ezen jegyekkel az utazást kétszer tetszés szerinti állomásokon félbe lehet szakitani Ezen jegyek kiadására és áraira nézve külön hirdetmények adattak ki, melyekben a vonatok, melyekhez ezen rendkivül mérsékelt áru jegyek érvényesek, indulási idejükkel fel vannak emlitve.

— **Zalaegerszeg közgyülése.** Zala-Egerszeg város képviselőtestülete, mint levelezőnk irja, Botfy Lajos polgármester elnöklete alatt tartott közgyülésén a város járdáinak aszfaltozása érdekében megkötötte a szerződést a magyar aszfaltrészvénytársasággal, — mely kötelezte magát, hogy az egyszerü aszfalt járdaburkolatot 10 cm. beton-alappal és 12 cm. aszfaltréteggel négyszögméterenként 3 frt 50 krért, a kapujáró aszfalt-burkolatot 12 cm. beton-alappal és 3 cm. aszfalt-réteggel négyszögméterenként 4 frt 60 krért, az utcaátjáró aszfalt-burkolatot 15 cm. beton-alappal és 4 cm. kettős aszfalt-réteggel négyszögméterenként 6 frtért, egy soros álló keramit szegélyt 10 cm. beton-alappal folyóméterét 1 frt 80 krért, a fekvő szegélyt hosszában futó méterenként 1 frt 10 krért; három soros fekvő kapu feljáró keramit-szegélyt 15 cm. beton-alappal futóméterenként 4 frtért késziti el. Végül határozatilag kimondotta a közgyülés, mivel a tiz éven át félévenként teljesitendő részletfizetések pontos beszolgáltatásáért a szavatosságot a társasággal szemben a város vállalta magára, az aszfaltozás költségei nem az illető háztulajdonosoknak, hanem mindenkor maguknak a háziaknak terhét képezik.

— **A déli vasut budapesti városi irodája.** A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság az V. kerületben, Nádor utca 16. sz. alatt városi irodát rendezett be, mely a közönségnek a forgalmat a Duna jobb partján fekvő déli vasuti pályaudvarral lényegesen megkönnyiti. Ebben a városi irodájában egyrészt menetjegyek válthatók, másrészt gyors és teheráruk is feladhatók. Az emlitett városi iroda pénztára továbbá kifizeti az utánvételeket akár a városi irodában, akár pedig a déli vasuti pályaudvaron adattak fel az illető küldemények. A déli vasuti pályaudvaron történő árufeladásnál elég az egyszerü szóbeli nyilatkozat, hogy az utánvétel a városi irodában fizessék ki. A városi irodával kapcsolatban a déli vasut rendes fel- és elfuvarozási szolgálatot rendezett be, ugy, hogy a gyors- és teheráruk feladói nincsenek kényszeritve egyes küldeményekkel külön, költséges fuvarkocsit a déli vasuti pályaudvarra küldeni. A városi irodához vagy a déli vasuti pályaudvar főnökéhez intézett irásbeli vagy szóbeli kijelentésre a gyors- és teheráruk a háztól hozattatnak el s adatnak fel a déli vasuti pályaudvaron. Azokat a küldeményeket, melyek megérkezéséről a cimzettek értesitő levéllel nyernek tudomást, a déli vasut a cimzett kivánságára a házba is viteti. A fel- és elfuvarozási illetékek díjszabással vannak megszabva. A dijjegyzék ugy a városi irodában, mint Budapest déli vasuti pályaudvaron is megtekinthetők s a fuvarozó szolgálattal megbizott közegek kötelesek a dijjegyzéket magukkal bordani.

Vegyesek.

— **Henri Nestlé-féle gyermekliszt**, mely Nestlé vegyész által Veveyben 30 évvel ezelőtt találtatott föl, azóta nemcsak az egész szárazföldön, hanem a többi világrészeken is óriási elterjedésnek indult s a legelső tekintélyek és gyermekorvosok által az anyatej helyettesítőjéül ajáltatik, a gyermek tápanyagok közt ma kétségtelenül az első helyen áll. Mig a tej, hogy tartósabbá váljék, gyakran szóda, bor és szálicilsavval vegyittetik össze, mi a gyermekek organizmusára idővel legkárosabb következményeket vonja maga után, addig ez eset a Nestlé-féle gyermekliszt-nél teljesen ki van zárva, a csecsemők örömest veszik magukhoz, tőle virágzók és erőteljesek, a mi idődolog, egyenletes gyors táplálékuk van, melynek készítéséhez vizben néhány percig tartó főzés elégséges, születéskor mint tejet isszák, későbbi hónapban pedig mint pépet veszik magukhoz. A Nestlé-féle gyermekliszt a táplálékonyság minden sajátságával bir, a azonfelül gyártása is felette észszerű. A gyermekliszthez felhasználandó nagy mennyiségű tej naponta frissen fejvé a gyárhoz tartozó tejgazdaságból állíttatik elő. Miután a tej pontosan megvizsgáltatott, egy készülékbe öntetik, melyet gőzzel fűtenek, a melegités azonban 40—50 foknál magasabbra nem terjed, hogy a tejnek sajátosságai változatlanul megmaradjanak. A szükséges kenyérhéj legfinomabb buzaliisztből állíttatik elő. Minthogy liszthez legfinomabb részeiben csak a kenyérhéj használtatik föl, a légenygazdaság eráltal még nagyobbodik. Ezen tejhez a légenydus vegyüléknek rendkivüli finomsága nagyban elősegiti e tápláló anyatartosságát. Ebben áll röviden a tejösszeg tétel előállitási módja, melynek tápláló voltát a laikus is könnyen láthatja. Az előállitási módja nincs homályba burkolva, a közönség elé teljes világitásban van helyezve. Végül megemlitjük, hogy mint pép egyéb kitünő tulajdonságai mellett gyermekek katarusánál, cholera nostras eseteinél mint tápszer a gyomrot izgató tej fölött nagy sikerrel alkalmazható, mely tulajdonságok a kórházi kézi könyvek által is teljes joggal előnyösen sorolhatók elő.

Felelős szerkesztő: Dr. KISS ERNŐ.
Helyettes szerkesztő: Dr. VILLÁNYI H.
Kiadó: Ifj. WAJDITS JÓZSEF.

Nyilttér.*)

Hamisitott fekete selyem. Égessünk el egy mintát a venni szándékolt selyemből, és a hamisitás rögtön kiderül: Mert mig a valódi a jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödörödik és csakhamar kialszik, maga után csekély barna hamut hagyván; addig a hamisi ott selyem (mely zsiros szinü szalonnás lesz és könnyen törik) lassan tovább ég (minthogy rostszállai a festanyagtól telitetten tovább izzanak) és sötétbarna hamut hagy maga után, mely valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meggörbül. Ha a valódi selyem hamuját össze nyomjuk, elporzik, a hamisitványé nem. — **Henneberg G.** (cs kir. udv. szállitó) **selyemgyára Zürichben**, házhoz szállitva, póstabér- és vámmentesen szivesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyemszöveteiből. Svájczba czimzett levelekre 10 kros-, és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvénybántalmak ellen, továbbá a belégző és emésztő szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a LITHION-FORRÁS

SALVATOR

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatásu!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban

A Salvator-forrás igazg. Eperjesen.

Krondorfi savanyuvi.z

Stefánia trónörökösné forrás

kitünő gyógyviz,

kedvelt asztali viz.

Nagy-Kanizsán PAUK JAKAB, NEU és KLEIN és FESSELHOFER J. uraknál kapható.

*) E rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Hirdetések.

Kronfeld nővérek

szeptember 1-én folytatják a tanitást a magyar, német, francia és angol nyelvben

Lakás Kazincy-u 691.

Feltünést keltő! Konkurrencia nélküli!

Már nincs szükség párizsi Gummira!

vagy másféle különlegességre!

Minden kulturállamban törvényileg védve, s orvosilag ajánlva.

Csak egyszeri beszerzés!

URSPRUNG és TÁRSA fő üzletnősége

Bécs, IX. Müllnergasse 8.

MINDENHOL KAPHATÓ. JÓ KITÜNTETÉSEK. LEGFINOMABB MINŐSÉG. OLCSÓ ÁRAK.

CHOCOLAT SUCHARD NEUCHATEL (SCHWEIZ) CACAO

KÖNNYEN OLDHATÓ KAKAO

Kapható 1 kg.-ban 200 csészére

Utas-szállitás

Stettin-Newyork

Utazási díj Mk. 120.

R. Mügge, Stettin

Unterwiek 7.

Egy elsőrangu akkumulator gyár keres

Képviselőt,

Nagy-Kanizsa és környéke számára. Csakis oly egyének, kik a vevőkkel és hatóságokkal közelebbi összeköttetésben állanak, sziveskedjenek ajánlataikat „V. 7944“ jel a **Mosse Rudolfnak** Bécsbe küldeni.

THIERRY-BALSAM ICH DIEN

Az egyedül valódi angol

Csodabalzsam

ereje és hatása

THIERRY A. gyógyszerész, Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Közegészségügyileg lett megrizgálva és véleményezve.

A legrégibb, legjobbnak bizonyult és valódi, minden mellett a legolcsóbb egyetemes népszerű házi gyógyszer, mindnem minden külső és belső betegség ellen.

Hogy minden tévedés elkerittessék legyen ezentul ezen hatásegilag bejegyzett védjegyet használom.

Ezen balzsam ugy belőleg, mint külőleg használ. Amiféle betegségekre, mint: 1. meg eddig el nem ért hatása gyógyszer a 1846 óta mindenféle betegségekre, mint: a hányás, csillapitja a kihányást, elt vallija a fájó kőbőgés: és idült fájdalmakat is gyógyit. 2. Kiválóan használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és minden nyakbetegségekben stb. 3. Teljesen eltávolit minden lázt. 4. Megjobban gyógyitja a gyomor- a máj- és bélbetegségeket, különösen gyomorgörcsöket, kólikát és szaggatásokat. 5. Megszüntet minden fájdalmat és gyógyitja az aranyeret. 6. A könnyű szédülést elősegiti és a vert valamint a vesét tisztitja, eltávolitja a lépkőrt, a bőskomorságot, elősegiti az étvágyat és emésztést. 7. Kitünően használ fogfájásoknál, odvas fogaknál, megszünteti a szájbűzt, mindnéf fog- és szájfertőzésekhöl, eltávolitja a felbőrödést. 8. Jó ser a gilisztn, galandféreg és nyavalya-törésnál vagy eskórban. 9. Kitünően használ külőleg, mint csoda-gyógyszer minden sebeknél, megszünteti a fájdalmat, sugrat, szaggatást, köszvényt, fülhat stb., a melyekről kimeritő használati utasitások adnak kellő felvilágositást. 10. Egyáltalán ugy belőleg, mint külőleg kétségtelen eredményenyel használható gyógyszer, mely igen biztos, olcsó és egészen ártatlan, s igy egy csa. ládnál sem szabad hiányoznia. különösen az influenza, kolera és más ragadós betegségeknél, mint első segédszer. Valódi és hamisitatlan a balzsam csak akkor, ha az üveg egy ezüst-kupakkal van lezárva, a melyben czégem: **Thierry Adolf** gyógyszertára az Grangyalhoz Pregradában van belenyomva, ha minden palack zöld czimkével, a fentihez hasonló védjegyével van villázva. Mindenkor ügyeljünk ezen védőjegyre! Balzsamom hamisitói és utánzói a védőjegytörvény alapján törvényesen és szigorosan üldöztetnek, ugyszintén a hamisitások árusitói is. A magas kormány 5783. 1876. sz. a. kelt vegyészeti és szakértői bizonyitvány alapján igazolva van, hogy készitményem semminemű siltott, vagy az egészségre káros hatásu anyagot nem tartalmaz. Olyan helyről, hol balzsamemből raktár nem volna, tessék megrendelését egyenest hozzám intézni: A Negyálté-gyógytárnak A. Thierry Pregradában Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Az osztrák-magyar birodalom bármely postaállomására küldve, 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona. Bosznia vagy Hercegovinába 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 5 korona. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése vagy utánvéttel eszközöltetnek. Thierry Adolf gyógyszertár Pregradában, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Schutzengel-Apotheke

A valódi angol

Csodakenőcs

ereje és hatása.

MITELHÖLZLEIN ROSA ZENTRIFUGE

Ezen kenőcsöcsel egy 14 éves gyógyíthatlannak tartott csontos fájdalom teljesen meggyógyittatott. Az angol csodakenőcs, mely a legnyugosabb és legidült helyeknek a legszebb emberiségnél a legjobb eredménnyel használ szer. A sebek gyógyitása, ugyszintén a fájdalom enyhitésében felülmulhatlan: fiúkatrönöd a piros rózsa „rosa restiflair“-ban létező csodaszerű gyógyerő, összekötöttésben rendkivüli gyógyhatások miatt kitüntetnek ellismert más anyagokkal, képezi. Az angol csodakenőcs használható:

A gyermekagyarnál mellbajánál, tejgyülemlésnél, melleknélnyedésnél, orbánc, mindennemű sérelmek, láb- vagy csontsebesülések, sebek, genyedtség, dagadt lábak, sőt csontszu ellen; ütés-, szurás-, lő-, vágás- és szuzódási sebek ellen. Hasonlókép minden idegen testek, n. m. üvegtaszálka, homok, szilánk és tüskék eltávolitásán. Mindennemű daganat, kinövés, pokolvar, ujakképződés, sőt rákbetegség ellen, szemölcs, körömdaganat, hólyag és feldörzsölt lábak gyógyitására. Hideggel és égési sebek, fagyott testrészek, betegeknél hosszas fekvés által támadt sebek, nyakdaganat, vértorlódás, fülzúgás és a gyermekeknél elősfordulóhörbetegségek ellen stb.

Az angol csodakenőcs más célra is, mint kitünő hatásban.

Igen ajánlatos ezen egyedül álló szerből elővigyázatképen minden csalánnal készletben tartani.

Két doboznál kevesebb nem küldetik; a szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése vagy pedig utánvétellel eszközöltetik. 2 tegely, csomagolás, szállitólevél és bérmentes megküldéssel 2 korona és 40 fillér.

Számos bizonyitvány áll rendelkezésre.

Figyelmeztetek mindenkit a hatástalan hamisitványok megvételétől, a kérem migorusan arra ügyelni, hogy minden tégelyen a fenti védjegy és czégnek „Az Grangyal gyógyszertár a V. Pregradában beléndegve kell lennie és minden tégelynek egy használati utasitásba kell becsomagolva lenni és fentlátható véjlegrgyel ellátva.

Az egyedüli és valódi angol csodakenőcsöm hamisitói és utánzói, a védjegy-törvény értelmében, szigorosan üldöztetnek, épugy, ezen hamisitványok árusitói.

Egyedül beszerzési forrás:

Grangyal-gyógytár Thierry A.

Pregradában Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Raktár a legtöbb gyógyszertárban. Főraktár Budapesten: Török József gyógyszertárában, Király-utca és Andrássy-ut.

Olyan helyről, hol raktár nincs, tessék a megrendelést közvetlenül „Az Grangyal gyógyszertárban“ THIERRY ADOLF Pregradában, Rohitsch-Sauerbrunn mellett cimezni. — Az osztrák-magyar véjlegy lajstrom-száma: 4434.

Pártoljuk a kitünő hatásu erdélyi ásványvizeket!

Az erdélyrészi Kárpát-Egyesület ásványvizei

„Livia“ forrás viz. HAZAI SELTERS! 2 liter 29 kr., 1 liter 20 kr., ½ liter 15 kr.

Egyetlen élvezeti vasas-viz 2 lit 30 kr., 1 lit. 21 kr., ½ lit. 16 kr. „Széchenyi“

Orvosi vélemények szerint a legkitünöbb ásványvizek.

Az „Erdélyrészi Kárpát-Egyesület“ országos ásványviz raktára: BUDAPEST, Arádi-utcza 58. szám.

Telefonnál csak a szám 25—15 kérendő.

Nagy-Kanizsai főraktár: STREM és KLEIN uraknál.

Kapható mindenütt. — A jövedelem jótékonyczélra megy.

Ló árverés.

A nagy-kanizsai uradalom bérlete letelte miatt az uradalom összes lóállománya és pedig

100 darab 1½, 2½, 3½ éves csikó és különböző koru ménes és használati ló **Szeptember hó 15-én délelőtt 9 órakor** nyilvános árverésen el fog adatni.

Az árverés Nagy-Kanizsán az uradalmi majorban fog tartatni

Karczag Béla és István.

Tekintettel a közeledő vetési idényre van szerencsénk ajánlani szavatolt tisztaságu (a csehországi Thomasművekből eredő)

a 3 magasabb díjakkal kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsav tartalommal és 85—100% porfinomsággal.

Felülmulhatatlan, minden talajra alkalmas trágyaszer különösen sovány talajok javitására, kitünő hatásu az összes gabanemüek, kapás és olajnövények, lóhere és lucerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya, tekintettel hatásának tartósságára felülmulja az összes szuperfosfátokat.

A citrátban oldható foszforsav-tartalomért szavatosságot vállalunk, netán hiányzó mennyiséget megtérítünk. — Árajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágositással a legkészségesebben szolgál

a csehországi Thomasművek eladási irodájának, vezérképviselője

a magyar Korona országainak területén

KALMÁR VILMOS, Budapest, Erzsébet-körut 34.

1868-ik év óta ismert

BERGER-FÉLE ORVOSI

KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva Ausztria-Magyarországban, Franczia-ország, Németország, Hollandban, Schweiczban, Rominban stb már tiz év óta fényes sikerrel használtatik.

mindennemü bőrkütegek

mint szinte az arczbőr mindenféle tisztátlanságai ellen különösen a rüh, az idült és pikkely sömör ellen a kosz, a sömör repedvény, a fej és szakál ellen, a szeplő, májfolt, ugynevezett rezes orr, a fagydag, a lábizzadás, a gyermekek valamennyi külső fejbetegségei ellen. Ezen kivül, mint a bőrt tisztitó mosdószer ajánltatik.

A.B. & Cie

Ára darabonként használati utasitással együtt 35 kr.

A Berger féle kátrány szappan 40%-a tömény fakatrányt tartalmaz, felettébb gondosan van készitve s lényegesen különböző a minden egyéb, a kereskedésekben előforduló kátrány szappanoktól mert ezen szappan 35% glicerin anyagot tartalmaz, finom illatszeres

Csalások kikerülése végett

gyógyszertárakban világosan BERGER-féle kátrány-szappan kérendő s ügyelni kell a zöld csomagolásra

Számos okmánnyal kitüntetetett a bécsi nemzetközi kiállitason 1883-ban.

Egyedüli helyettes a bel- és külföld részére:

G. HELL gyógy. TROPPAU hova a megbizások és tudakozódás okai is küldendők.

Nagy-Kanizsán Práger Béla s Belus Lajos gyógyszerésznél.

A feltaláló dr. Meidinger tanár ur által kivárólag hitelesitett gyártmánya

MEIDINGER KÁLYHA

HEIM H. cs. és kir. udvari szállitónál kapható.

Budapest: Theresienthof. — Bécs I., Kohlmarkt 7. sz. a.

PRÁGA Hybernergasse 7.

Minden állam által szabadalmazva. Az első éremmel minden kiállitáson kitüntetve: Legkitünöbb

kormányzó, töltő és szellöztethető kályhák

lakások, iskolák és irodák számára, a legegyszerübb és legelegánsabb kiállitásban, tetszészerinti égési időtartam szénpirral való fűtésnél és 24 óráig terjedő égés köszénneli tüzelésnél.

55,000 kályha forgalomba hozva.

Egy kályha által több szoba fűtheto.

„MEIDINGER“-kályhák,

Óva intünk az utánzatoktól, utalva a kályhajtókra öntött következő védjegyre:

MEIDINGER-OFEN H. HEIM

„HESTIA“-kályhák.

Zajnélküli fűtés. Porelkülöi eltávolithatása a hamu és salaknak. Az ellenzék tisztitás czéljából a por elől a nélkül eltávolithatók hogy a kályhát szétszedni kellene.

FÜSTEMÉSZTENDŐ KANDALLÓK.

A kürtök lerakodás nélkül tisztán maradnak. Határtalan égési időtartam. Minden égő anyaghoz alkalmas.

FÜSTEMÉSZTŐ CALORIFÉREK.

Központi fűtés minden rendszer szerint.

Száraz alkalmazása ipari és gazdasági czélokra.

Prospectusok és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagy-Kanizsán.